

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova din ziua de 21 octombrie 2021

SUMAR

1.	Aprobarea ordinii de zi. Rezultatul votului electronic.	4 – 9 121
2.	Dezbaterea și respingerea moțiunii simple asupra politicilor Ministerului Justiției în domeniul justiției. Subminarea principiilor statului de drept și subordonarea justiției. Nr. 285 din 14.10.2021 Rezultatul votului electronic.	9 – 60 122
3.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 69/2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative (<i>art. VI¹, VI²</i>). Nr. 280 din 14.10.2021 Rezultatul votului electronic.	61 – 80 123
4.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Amendamentului nr. 3 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”. Nr. 284 din 14.10.2021 Rezultatul votului electronic.	80 – 89 124–125

5.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă (<i>art. 2, 3, 4, 5 ș.a.</i>). Nr. 286 din 18.10.2021 Rezultatul votului electronic.	89 – 98 126
6.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege privind modificarea Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 (<i>art. 89¹</i>). Nr. 263 din 01.10.2021 Rezultatul votului electronic.	98 – 99 127
7.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură (<i>art. 10, 20, 21</i>). Nr. 245 din 17.09.2021 Rezultatul votului electronic.	99 – 104 128
8.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea articolului 18 din Legea nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică. Nr. 293 din 19.10.2021 Rezultatul votului electronic.	105–110 129
9.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor; Codul fiscal nr. 1163/1997 – art. 96</i>). Nr. 255 din 27.09.2021 Rezultatul votului electronic.	110–111 130
10.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (<i>art. 32, 36, 37 ș.a.</i>). Nr. 283 din 14.10.2021 Rezultatul votului electronic.	111–119 131

11.	<p>ORA ÎNTREBĂRILOR</p> <p>Adresarea întrebărilor:</p> <p>- Întrebarea domnului deputat Petru Burduja, adresată Ministerului Finanțelor, referitor la prezentarea informației comparative privind cheltuielile pentru întreținerea celor 13 ministere în contextul schimbării structurii Guvernului.</p> <p>- Întrebarea domnului deputat Vladimir Odnostalco, adresată Ministerului Sănătății, referitor la prezentarea unui șir de informații privind vaccinurile primite de Republica Moldova de la începutul pandemiei și până în prezent.</p>	<p>119–120</p> <p>120</p>
-----	--	---------------------------

Ședința începe la ora 11.00.

Lucrările sunt prezidate de domnul Mihail Popșoi, vicepreședinte al Parlamentului.

Domnul Mihail Popșoi:

Stimați colegi,

Rog să vă ocupați locurile în sală.

Bună ziua.

Bună ziua, stimați colegi.

Doamnă Evelina,

Rog să anunțați prezența în sală.

Doamna Evelina Bubuioac – *șefă a Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:*

Stimate domnule vicepreședinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Stimate doamne deputate,

Vă anunț că, la începutul ședinței de astăzi, din 101 deputați, și-au înregistrat prezența 89 de deputați.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc.

Constat caracterul deliberativ al ședinței.

Rog să onorăm Drapelul de Stat. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Vă mulțumesc.

Stimați deputați,

Salutăm prezența la ședința plenului Parlamentului Republicii Moldova a delegației Comisiei pentru politică externă și Comisiei pentru afaceri europene a Senatului și Camerei Deputaților din Parlamentul României, care se află într-o vizită de lucru la Chișinău în perioada 21–23 octombrie curent.

Să-i aplaudăm. (*Aplauze.*)

Vă mulțumim, dragi prieteni, că în aceste momente complicate, pe care le trece Republica Moldova, ne sunteți mereu alături.

Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 32 din 19 octombrie 2021, a validat mandatul de deputat în Parlament a candidatului supleant pe lista Partidului politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, domnul Vitali Gavrouc.

Din păcate, dumnealui astăzi nu este prezent, dar îl felicităm oricum. (*Aplauze.*)

În perioada premergătoare ședinței de astăzi, și-au sărbătorit ziua de naștere colegii noștri: doamna Alla Darovannaia și domnul Igor Chiriac. (*Aplauze.*) Le urăm multă sănătate.

Și în continuare, Biroul permanent s-a întrunit în ședința de marți, 19 octombrie, și propune atenției dumneavoastră proiectul ordinii de zi pentru 21 octombrie curent.

Dacă sunt propuneri pentru amendarea ordinii de zi?

Domnule Alaiba,

Vă rog.

Domnul Dumitru Alaiba:

Da. Stimați colegi,

Nr. 224... Două proiecte de pe ordinea de zi nr. 224 și nr. 230, ambele modificări la Legea privind regimul străinilor, rog să le amânăm pentru o ședință ulterioară, pentru că nu a venit avizul Guvernului. Și am prefera să fie și avizul Guvernului aici.

Domnul Mihail Popșoi:

Așa. Supunem votului fiecare, doamnă Bubuioc, da? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Automat, din partea autorului.

OK.

În continuare, avem câteva demersuri depuse în scris.

Doamna Onofrei.

Microfonul doamnei Onofrei, vă rog.

Doamna Liliana Nicolaescu-Onofrei:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

În conformitate cu articolul 46 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova, solicităm includerea în proiectul ordinii de zi a ședinței în plen a Parlamentului din 21 octombrie a proiectului de Lege nr. 283 din 14.10.2021 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018.

Proiectul a fost examinat în ședința Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media și în ședințele altor comisii și comisia a recomandat pentru examinare și aprobare în plenul Parlamentului în prima lectură cu votul majorității membrilor comisiei.

Demersul în scris a fost depus la Secretariat, semnat de către cinci deputați.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim, doamnă Onofrei.

Deci, pentru stenogramă, proiectele nr. 224 și nr. 230 au fost eliminate din ordinea de zi la propunerea autorului.

În continuare, voi supune votului includerea în ordinea de zi a proiectului nr. 283 din 14.10.2021, în contextul avizelor și semnăturilor, cum prevede Regulamentul.

Vă rog să inițiem procedura de vot.

De procedură, vă rog, doamna Răileanu.

Microfonul doamnei Răileanu, vă rog.

Doamna Adela Răileanu:

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Așa cum am solicitat și în cadrul comisiei, rugăm neinclusiunea acestui proiect de lege. Or, și societatea civilă din domeniul mass-media insistă să fie mai întâi discutat și apoi supus examinării în plen.

Este un proiect extrem de sensibil, este vorba de Teleradio-Moldova. Este vorba de o instituție în care oamenii, angajații acestei instituții au luptat ca ea să nu fie supusă controlului politic.

De aceea solicităm să nu fie pus examinării în plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumim.

Doamnă Răileanu,

Dezbaterile vor avea loc, așa cum prevede Regulamentul și legea.

Dar acum supun votului pentru includerea în ordinea de zi a proiectului nr. 283.

Rog să inițiați procedura de vot.

Cu 53 de voturi „pentru”, proiectul nr. 283 a fost inclus în ordinea de zi.

Următorul proiect pe care îl propun pentru includerea în ordinea de zi este proiectul nr. 255.

Cine îl prezintă? Domnul Perciun, domnul Alaiba?

Domnul Perciun.

Microfonul conectați, vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Stimați colegi,

Este proiectul de lege, care a fost votat în prima lectură două săptămâni în urmă, referitor la modificarea prevederilor din Codul vamal și introducerea a două noi coduri vamale, care să permită stabilirea unei statistici mai bune a tipurilor și numărului de teste COVID importate în Republica Moldova. Și, totodată, proiectul prevede și uniformizarea TVA la 8% pentru toate tipurile de teste, ceea ce pentru unele dintre ele ar trebui să însemne și ieftinirea. Pentru că la moment e 20.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim, domnule Perciun.

Supun votului includerea în ordinea de zi a proiectului nr. 255 din 27.09.2021.

Rog să inițiați procedura de vot.

Cu 53 de voturi „pentru”... cu 72 de voturi „pentru”, proiectul a fost inclus în ordinea de zi.

Vă mulțumesc.

Următorul proiect care se propune pentru includerea în ordinea de zi este proiectul nr. 293.

Doamnă Stamate,

Vă rog.

Doamna Olesea Stamate:

Domnule vicepreședinte...

Domnul Mihail Popșoi:

Conectați, vă rog, microfonul doamnei Stamate. Este.

Doamna Olesea Stamate:

Este.

Stimate domnule vicepreședinte,

Stimați colegi,

Propun pentru includerea în ordinea de zi a proiectului cu nr. 293 ce vizează modificarea Legii... deci articolul 18 din Legea nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Supun votului includerea în ordinea de zi a proiectului nr. 293.

Vă rog să inițiați procedura de vot.

Cu 52 de voturi „pentru”, proiectul a fost inclus în ordinea de zi.

În continuare, mai sunt propuneri pentru amendarea ordinii de zi?

Doamnă Tauber,

Vă rog.

Doamna Marina Tauber:

Vă mulțumesc, stimate domnule Președinte al ședinței.

Stimați colegi,

Stimați deputați,

Stimați oaspeți,

Astăzi suntem nevoiți din nou să abordăm un subiect extrem de sensibil și foarte actual, care ne vizează pe noi toți. Vorbim despre situația cu gazele naturale, cu negocierile care nu ne-au adus la nici un rezultat, la scumpiri și la neclaritatea totală care există în acest sens.

Ieri, Frațiunea Partidului „ȘOR” a anunțat despre înregistrarea proiectului de lege, care este legat de compensații pentru toate categoriile de cetățeni și în mod integral, în situația creată.

Noi credem că acest proiect de lege este unul foarte stringent și foarte important. Și ieri, dis-de-dimineață deja am solicitat și Secretariatului, și conducerii Parlamentului, ca el să fie inclus în ordinea de zi a comisiilor. Și să fie trecut prin alte proceduri...

Domnul Mihail Popșoi:

10 secunde, doamnă Tauber.

Doamna Marina Tauber:

Dacă acest lucru nu s-a întâmplat ieri, astăzi avem toată ziua și trebuie să lucrăm în binele cetățeanului. Problema cu compensațiile și cu tarifele la gaz este una stringentă. Așa că rugăm ca să fie inclus în ordinea de zi a ședinței plenare de astăzi proiectul de Lege nr. 294 din 20.10.2021.

Vă mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim, doamnă Tauber.

Împărtășim și noi îngrijorările dumneavoastră și vom face tot posibilul să ameliorăm situația. Însă, cât privește proiectul dumneavoastră, acesta nu a intrat în procedura legislativă și nu poate fi supus votului pentru includerea în ordinea de zi.

Dacă sunt alte propuneri la ordinea de zi? Comentariul nu este regulamentar. Dacă aveți ceva de procedură? Dacă puteți să citați articolul, să începeți cu citarea articolului din... *(Voce nedeslușită din sală.)*

De procedură, doamnă Tauber, vă rog.

Doamna Marina Tauber:

Eu vorbesc bine. Sunt deputat în Parlament așa cum și dumneavoastră. Nu-mi limitați drepturile să vorbesc, vă rog.

Noi rugăm insistent ca astăzi să fie organizate ședințele comisiilor respective. Și acest proiect de Lege privind compensațiile la tarife să fie inclus în ordinea de zi.

Dumneavoastră aveți toată ziua de astăzi, de mâine. Apropo, trebuie să lucrăm și joi, și vineri, nu doar o zi. Dumneavoastră spuneți că nu sunt proiecte de legi, domnul Grosu a menționat.

Dar noi venim cu proiectele de legi care nu sunt incluse și nu sunt trecute niciodată prin procedura legislativă. Din ce motiv proiectele de legi din partea opoziției nu sunt incluse în ordinea de zi a comisiilor și a ordinii de zi a ședinței plenare?

Vrem să știm acest lucru și insistăm ca dumneavoastră acum să faceți o pauză și să fie chemată comisia responsabilă. În ce constă problema?

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc, doamnă Tauber.

Proiectul dumneavoastră nu a fost încă inclus în procedura legislativă și nu poate fi inclus în ordinea de zi.

Supun votului ordinea de zi, cu proiectele care au fost introduse acum prin vot.

Supun votului întreaga ordine de zi.

Rog să inițiem procedura de vot.

Mersi.

Cu 56 de voturi „pentru”, ordinea de zi în ansamblu, cu amendamentele aprobate, a fost votată și aprobată.

Acum purcedem la ordinea de zi nemijlocită.

De procedură, doamnă Bodnarenco, vă rog.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumim.

Domnule vicepreședinte al Parlamentului,

Oare procedura intrării în procesul legislativ nu se începe de la înregistrarea proiectului de lege?

Domnul Oleg Reidman:

Da, și punerea numărului la dânsul.

Doamna Elena Bodnarenco:

Dacă a fost înregistrat, are nr. 294, înseamnă că deja este inclus în procesul legislativ. Cu atât mai mult că proiectul nr. 293 noi deja astăzi l-am inclus în ordinea de zi. Dar 294 nu a intrat în procesul legislativ. Aceasta-i cum? Explicați, vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Aceasta este informația pe care am primit-o eu de la Secretariat. Și înțeleg că nu a fost inclus, în comisie nu a fost discutat. Și nu există rezoluția Președintelui Parlamentului. Deci nu a intrat în procedura legislativă. Pentru că intră în procedura legislativă inclusiv cu rezoluția Președintelui Parlamentului.

Vă mulțumim.

Primul subiect pe ordinea de zi, pe care îl propun atenției dumneavoastră, este solicitarea colegilor din opoziție de a dezbate moțiunea simplă.

Domnule Litvinenco,

Vă invit la tribuna centrală.

Proiectul nr. 285, moțiunea simplă asupra politicilor Ministerului Justiției în domeniul justiției.

Domnule Litvinenco,

De cât timp aveți nevoie?

Domnul Sergiu Litvinenco – ministru al justiției:

10–15. Mult?

Stimate domnule Președinte de ședință,

Stimați deputați,

Onorată asistență,

Înainte de a mă expune punctual asupra textului moțiunii simple, vreau să atrag atenția asupra unui detaliu, important din punctul meu de vedere. Mă refer la faptul că moțiunea depusă de opoziție săptămâna trecută în Parlament este dezbătută astăzi în Parlament, cum este și normal, spre deosebire de perioada când actualii opozanți erau la putere.

Pentru cine a uitat, vreau să le amintesc aici că multiplele moțiuni pe care noi, opoziția din acea perioadă, le înaintam în Parlament, nu ajungeau nici măcar să fie dezbătute, cu unele mici excepții. Se găseau fel de fel de tertipuri, virgule. Și din cauza acestor pretexte, erau, pur și simplu, aruncate la coș.

Acum, însă, ne aflăm într-o cu totul altă situație a unei normalități, așa zice, când un instrument constituțional, cum este moțiunea simplă, este acceptată, pusă pe rol și dezbătută, ceea ce este în consonanță totală cu spiritul Constituției. Iată că vremurile bune au ajuns în Parlament și pentru moțiunile opoziției, deoarece instrumentele pe care le are la îndemână trebuie puse în aplicare. Este deja un rezultat, un pas spre democrație veritabilă. (*Aplauze.*)

Acum trec la fondul acestei moțiuni. Am tot încercat să sistematizez acțiunile care mi se impută, să văd, totuși, ca să citez din titlul moțiunii care sunt acele politici ale Ministerului Justiției, care nu vă plac cum au fost realizate. Și mi-a fost greu să fac o listă exactă, pentru că moțiunea, în fond, nu este altceva decât un terci, o amestecătură de minciuni, falsuri și scorniri pe care le tot vituperăm la televiziunile pe care le controlăm din bani din „kuliok”.

În stilul celei mai ieftine propagande de tip hibrid, manipulați cu semiadevăruri, falsuri și prezentați opiniile drept fapte, rupeți din context, substituiți noțiuni, iar unde nu puteți inventa nimic plauzibil, dați frâu fanteziilor voastre bolnave. Ironia este că din gura socialiștilor, care, împreună cu Plahotniuc, apoi cu Șor, au acaparat toate instituțiile. Sintagmele gen „stat capturat”, „control politic asupra Procuraturii” sau „Jos mafia”, cum strigau dăunăzi la primul miting televizat al opoziției din istoria Republicii Moldova, sună mai degrabă ridicol decât ofensator. (*Aplauze.*)

Le amintesc acestor politicieni, care au cochetat cu toți oligarhii, oferindu-le serviciile politice, în schimbul banilor din „kuliok”, că oamenii le-au dat vot de blam și i-au aruncat la coșul de gunoi al istoriei... apropo, nu-l văd în sală pe Dodon. Parcă este mai... (*Voce nedeslușită din sală.*) Păi,

parcă mai este deputat... anume pentru mizeria în care au înfundat țara.
(*Gălăgie în sală.*)

Moțiunea este atât de slabă, atât de slabă, ca și guvernarea pe care, din nefericire, poporul nostru a fost nevoit s-o îndure timp de 2 ani de zile.

Îmi imputați... haideți să scot masca... îmi imputați că nu am realizat reforma justiției în două luni, că nu am reușit în două luni să desființez ceea ce voi și alții ca voi, unii dintre care se mai rețin în această sală, au plodit pentru a fura și a nedreptăți acest popor.

Da, nu am realizat reforma justiției încă, nu am început de a construi o justiție corectă, care să slujească interesul cetățenilor, și nu celor care fură, pentru că nu ne dorim să punem temelia acestei justiții pe rămășițele putrede ale sistemului corupt pe care l-ați lăsat, (*aplauze*) acel sistem, care v-a slujit și datorită căruia unii se regăsesc în Parlament, și nu în alte locuri mai puțin încălzite.

Da, este imposibil să faci în două luni stat de drept, dar nu a fost imposibil în două luni să vă bag în panică și să vă provoc isterii, să vă fac să cereți indulgență poporului acestei țări pe care l-ați furat și umilit.

Stimați deputați,

Justiția nu servește puterea, justiția este cea care apără pe cei care caută dreptate, și dreptatea ar putea fi căutată chiar și de către cei de la putere.

Avem un sistem putred. Și voi, cei din actuala opoziție, ați contribuit plenar la această stare de lucruri, pentru că atunci anume un așa sistem vă convenea, un sistem bun pentru cei care fură, un sistem care, în loc să apere cetățeanul, apără hoții.

După ce ați dat jos Guvernul Maia Sandu, deoarece v-ați speriat de un Procuror, cu adevărat, independent, ați preluat controlul asupra justiției, controlul politic, exact așa ca pe timpul lui Plahotniuc, v-ați pus un Procuror ascultător, care nu a avut curajul să vă întrebe măcar o dată despre lucrurile pe care le-ați făcut și să vă tot acopere. Vreți să spuneți că personaje sau figuri de genul Vlad Clima sau Tamara Chișca-Doneva sunt persoane în măsură să facă reforme? Nu vă este rușine?

Doi. Mai ziceți că asistăm... cum ați scris voi, la un atac asupra independenței justiției. Dar despre ce fel de independență a justiției atacată vorbiți voi? Este ea independentă?

Această justiție este independentă, din păcate, de oameni și de interesul public. Dar este dependentă, în schimb, de politicieni ca voi și de grupurile de interese.

Deci nu poți, de principiu, să atentezi la independență, devreme ce această independență nu există, fiindcă tot voi ați călcat-o în picioare, atunci când guvernați această țară.

Mai aveți nerușinarea să ziceți că nu am venit cu inițiative legislative până acum în Parlament.

Domnilor socialiști,

Vreau să vă spun că, la moment, în diferite etape, sunt în elaborare vreo 10 proiecte de acte legislative la Ministerul Justiției. Ele derivă din programul de guvernare, din Programul de activitate al Guvernului și chiar din Strategia, care în curând va fi adoptată, Strategia de reformare a justiției. Nu proiecte, care derivau din doleanțele prietenilor, cum ați făcut voi cu amendamente strecurate pe ușa din spate, care prejudiciau statul cu milioane sau pentru a vă duce tovarășii în funcții.

Să vă amintesc, de exemplu, cum ați capturat, prin Parlament, prin inițiative, CSM-ul, cum ați pus mâna pe Curtea Supremă de Justiție, cum v-ați numit Procurorul, cum ați vrut să capturați Curtea Constituțională cu Boris Lupașcu și alte vitejii, care nu au fost încă date uitării.

Proiectele noastre de legi sunt despre corupția politică și electorală, despre răspunderea disciplinară a judecătorilor și procurorilor, despre executori, despre notari, despre avocați. Sunt proiecte bune, sunt proiecte bune pentru oameni, și cam dureroase pentru cei care au furat, pentru cei care au averi legate cu pământul acestei țări și pe care nu le pot lua cu ei, atunci când se înghesuie la trecerile de hotar.

Da, ar trebui să știți că promovarea proiectelor în cadrul Guvernului, conform legii, trebuie să parcurgă o anumită procedură. Există niște proceduri.

Dacă nu știți, citiți Legea cu privire la actele normative, citiți Legea cu privire la Guvern, citiți Regulamentul Guvernului. Sunteți în opoziție. Eu cred că aveți timp suficient să citiți acum legislația.

Proiectele de legi nu se fac așa cum le făcea Guvernul vostru – pe genunchi. Drept că genunchii erau ai lui Andronache, Nichiforciuc.

Acum despre evaluarea externă și extraordinară, despre care tot vorbiți, o pomeniți de mai multe ori în așa-numita „moțiune simplă”. În primul rând, este straniu să aud asta de la voi. Or, anume voi sunteți cei care ați renunțat la această reformă, imediat ce ați preluat guvernarea la finele anului 2019, ați aruncat-o, pur și simplu, chiar dacă anterior spuneți că o doriți. De ce ați renunțat? Eu cred că este foarte simplu: ați vrut justiție nu independentă, dar obedientă, de asta cu Clima, Chișca-Doneva, cu procurori, care să nu vă întrebe: ce ați făcut? Ce ați furat? De unde aveți case de milioane? Și banii din „kuliok” ai cui sunt?

Ca să fie clar. Noi nu am renunțat la această reformă nici pentru o clipă. Dimpotrivă, pentru noi este o prioritate, pentru că considerăm că fără ea nu este posibilă curățarea sistemului. Însă, este altceva că evaluarea trebuie făcută atent, în consultare cu partenerii, pentru a ne asigura, în primul rând, că respectăm standardele acceptate, într-un final, de Comisia de la Veneția.

În al doilea rând, că avem angajamentul partenerilor pentru ca să punem în aplicare această lege.

Și în al treilea rând, că nu există riscuri ca ulterior țara să fie condamnată de CEDO.

Apropo, dacă vreți să știți, acțiunile noastre sunt coordonate cu toți partenerii. Chiar ieri am discutat și cu Comisia de la Veneția, și cu Consiliul Europei și ne-am înțeles că trebuie să ne grăbim, dar să ne grăbim încet.

Convenim un concept, îl coordonăm cu toți factorii interesați, după asta scriem proiectul de lege, îl expertizăm la Comisia de la Veneția, definitivăm urmare a recomandărilor experților, după asta Guvernul îl adoptă și îl trimite în Parlament. Pentru noi este important să adoptăm o lege care să aibă o finalitate în sensul curățirii sistemului juridic de cele mai toxice și nocive elemente.

Dar lăsând lirica și cuvintele din moțiune, pe care le-ați scris doar de dragul scrisului, haideți să nu fiți sau să nu fim ipocriți, să nu ne „ascundem după deget”.

Este clar că moțiunea ați înaintat-o, deoarece nu vă place ceea ce s-a întâmplat în cazul Procurorului General suspendat Stoianoglo. Probabil, nu vă place că ați pierdut un om de al vostru, vă este teamă că Procuratura va deveni independentă, iar hoții se vor regăsi în pușcării, că averile furate nu mai sunt în siguranță.

Din calea locului vreau să precizez că eu nu știu dacă Stoianoglo este vinovat și nici nu știu dacă este nevinovat, precum este firesc, lucrul acesta trebuie să-l spună justiția. Acea justiție pentru care atunci când eram în opoziție și acum, când suntem la guvernare, pledez că trebuie să fie una corectă, să apere legea și nu interese.

Ceea ce am făcut în Consiliul Superior al Procurorilor, și eu ca membru al Consiliului am un vot, cunoașteți, nu este altceva decât, pur și simplu, am pus în aplicare o prevedere în lege, articolul 262 alineatul (5) din Codul de procedură penală, care spune în felul următor: „Examinarea sesizărilor despre infracțiunile comise de către Procurorul General se face de către un procuror desemnat de Consiliul Superior al Procurorilor”. Atât am făcut. Mai departe este treaba procurorului, dar și răspunderea.

Ceea ce vreau eu de la acest proces, și am spus aceasta de nenumărate ori, este corectitudine și transparență, fără încălcarea legii, fără încălcarea procedurilor. Și în măsura în care legea permite, procurorii trebuie să comunice opiniei publice tot ce este posibil de comunicat, absolut tot. Legea este unică pentru toți, nimeni, absolut nimeni nu este mai presus de lege, nici măcar Procurorul General.

Știu că vă place de Stoianoglo și vă place ceea ce a făcut sau, mai bine zis, (*rumoare în sală*) ceea ce nu a făcut. Pe mine nu mă miră și pentru mine nu este absolut nici o surpriză.

Spre deosebire de voi, și aici dați-mi voie să exprim și eu un punct de vedere, că am dreptul, totuși, ca cetățean, mie nu-mi place ceea ce a făcut el sau, mai bine zis, ceea ce nu a făcut.

Nu-mi place, de exemplu, că Procuratura nu are progrese pe dosarele pe care poporul Republicii Moldova le consideră de rezonanță: „Furtul miliardului”, „Laundromat”-ul, „Aeroportul”, „Metalferos”, „Furturile de proprietăți din Ucraina”, „Bahamas”, „kuliokul” și multe altele.

Nu-mi place eliberarea pe bandă rulantă a hoților din pușcării. Nu-mi place eliberarea lui Veaceslav Platon, ilegală de altfel. Nu-mi place cum a fost lăsat să fugă tovarășul vostru Andronachi. Nu-mi place cum au rămas neatrinse averile lui Plahotniuc și omul le-a vândut liniștit, cum a fost „spălat” Botnari în dosarul profesorilor turci, cum au fost date uitării dosarele lui Sternioală, Druță, Țuțu și alți eroi din era lui Plahotniuc. Nu-mi place că justiția pare un teren de reglări de conturi între criminali.

Nu-mi place că Procuratura, în loc să fie o instituție de care se tem hoții, este aplaudată de hoți. Și dacă înainte hoții fugeau de Procuratură, pe timpul lui Stoianoglo hoții au ajuns să fugă la Procuratură după protecție.

Nu-mi place că ceea ce a promis domnul Stoianoglo în momentul în care a venit la acel interviu nu a fost realizat absolut nimic. Și multe alte lucruri nu-mi plac.

Stimați deputați,

Eu știu că reforma justiției nu este ușoară, eu știu că ea nu merge ușor și nu va merge ușor, pentru că în acest sector există interese, interese foarte mari. Dar am mai spus-o și cu alte ocazii și aici nu mă adresez la voi, mă adresez la colegii mei din PAS, la cetățeni, în primul rând, noi suntem consecvenți, corecți și încăpăținați în sensul bun al cuvântului.

Am promis că vom scăpa țara de Plahotniuc, împreună cu cetățenii am scăpat-o. Am spus că Dodon va pierde funcția de Președinte, a pierdut-o. Acum văd că este și în diasporă deja. (*Rumoare în sală.*) Am promis că vom insista și vom obține alegeri parlamentare anticipate pentru a scăpa țara de Parlamentul ales după regulile lui Plahotniuc, am făcut-o. (*Aplauze.*) Am spus că mergem să câștigăm alegerile parlamentare anticipate, le-am câștigat. Vom realiza și reforma justiției, fiindcă cu această promisiune am câștigat alegerile. Am promis dreptate și vom face dreptate, pentru că trebuie curățată justiția și trebuie edificat un stat de drept. (*Aplauze.*)

Ultimul lucru pe care vreau să-l mai spun.

Stimați colegi deputați,

Noi nu vrem să acaparăm nimic, noi nu avem averi care trebuie ascunse de popor, nu avem tovarășii care trebuie scoși din pușcării, nu avem parteneri fugari care trebuie întorși acasă, noi vrem să eliberăm țara de hoții și corupții pe care i-ați slujit.

Noi vrem un stat pentru oameni și nu oameni pentru stat. Noi vrem democrație veritabilă, o democrație în care legea este una pentru toți. Și pentru a putea să ne păstrăm democrația în siguranță, vrem un sistem de justiție independent, un sistem care să nu fie nici al vostru, nici al nostru, ci un sistem care aplică legea și care nu este mai presus ca legea. Un sistem în care nu avem „avtoriteți”, dar oameni corecți care își iubesc țara și vocația, oameni care se respectă atât pe ei, cât și pe alții, oameni care doresc să trăiască la ei acasă.

De ce vrem sistem independent? Pentru că așa este corect, pentru că așa vor oamenii, pentru că este singura cale de a ajunge la un stat liber și la cetățeni prosperi.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Mihail Popșoi:

Prima întrebare – domnul Odnostalco.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Господин председательствующий!

У меня нет вопросов, момент процедурный. Вот у нас комиссия по здравоохранению, значит, заседает. Я имею в виду ту, которая на уровне Правительства принимает определенные меры обязательно носить маску.

Господин министр юстиции, я прошу прощения, маску не носит, а людей за то, что они простые граждане, и за то, что они заходят в магазин без маски, потому что просто нету, из-за того, что у них нет денег, их за это штрафуют на много тысяч леев. Вот это я хотел вам сказать.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Domnule Odnostalco,

Dacă am încălcat regulile stabilite, sunt gata să fiu sancționat în măsura în care le-am...

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim, domnule Odnostalco, pentru remarcă.

Următoarea întrebare – domnul Novac.

Domnul Grigore Novac:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Au trecut cred că vreo 15 secunde de când domnul ministru a început a trage bocetul acesta de la tribuna centrală a Parlamentului, că a speriat și deputații români și au părăsit sala.

Dar întrebarea mea este alta... Aceasta ei au făcut-o, probabil, la fel, în semn de protest la minciunile pe care le-ați... în care ați debitat.

În Programul de guvernare al Guvernului Gavrilița, ați promis fortificarea competențelor Serviciului de Informații și Securitate în lupta cu corupția. Mie poate ceva mi-a scăpat și nu am reușit să văd careva inițiative, înaintate atât din partea Ministerului Justiției și a ministrului Litvinenco, cât și a fracțiunii din care faceți parte.

Dacă ne puteți spune, care sunt proiectele de legi înaintate în Parlament, în vederea fortificării acestei instituții.

Aceasta ca să anticipăm careva lucruri, în afară de utilizarea mascaților de la „Alfa” în rețineri, percheziții ș.a.m.d. Și în afară de crearea acelei subdiviziuni din cadrul SIS, care vin să fileze deputații din opoziție și să acumuleze informații pe ei.

Și dacă nu știți, apoi eu pot să vă spun și cine curează acest subiect.

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da, legat de acest angajament. La momentul de față, suntem în procesul analizei oportunității implementării unei astfel de reforme, pentru că există state unde reforma justiției a mers bine, pentru că niște servicii de inteligență reformate au colaborat bine cu instituțiile Procuraturii, au furnizat informația necesară. Și urmare a acestei colaborări, hoții cei mari au ajuns la pușcărie.

Și aici pot să vă dau exemplul țării vecine, unde după ce s-au reformat serviciile de inteligență în 2000–2002, de prin 2005, au avut o colaborare foarte bună cu Direcția Națională Anticorupție, reformată recent după PNA, deci din PNA în DNA. Și urmare a acestei colaborări, au ajuns la pușcării marii hoți ai statului vecin, între care: deputați, miniștri, foști prim-miniștri, foști președinți de Parlament, pentru că, contrar legii, ilegal, au băgat mâna în buzunarul statului și al cetățenilor.

Deci, la momentul de față, suntem în procesul analizei oportunității promovării unei astfel de reforme. Sigur că există anumite riscuri. De aia trebuie să privim foarte atent la lucruri. Și atunci când luăm o decizie, să o luăm în cunoștință de cauză și având în față finalitatea la care vrem să ajungem sau ținând cont de finalitatea la care vrem să ajungem.

Domnul Mihail Popșoi:

Următoarea întrebare – doamna Stamati... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnule Novac,

A doua întrebare, vă rog.

Domnul Grigore Novac:

Domnule Litvinenco,

Dumneavoastră, chiar dacă sunteți cetățean al acelui stat, eu țin să vă amintesc, dumneavoastră sunteți ministru al Republicii Moldova, ministrul justiției al Republicii Moldova. Și eu nu v-am întrebat ce se face în alte state, dar am întrebat concret câte proiecte...

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mie îmi place sistemul de justiție din Germania, domnule Novac.

Domnul Grigore Novac:

Câte proiecte de legi ați înaintat dumneavoastră în calitate de ministru aici, în Republica Moldova? Nu îmi spuneți ce se face în alte state. În alte state bine că s-a făcut. Aici, la noi, ce s-a făcut?

Deci, prin urmare, dumneavoastră ați enunțat așa o formulare destul de interesantă, că suntem în analiza oportunității nu știu a ce. Pe scurt trebuia să spuneți, că nu ați făcut nimic. Iată răspunsul care este. N-ați făcut nimic până în prezent.

Deci ce ține de a doua întrebare. La fel, în cadrul reformei justiției pe care ați anunțat-o cu așa mare tam-tam și cu așa vâltoare v-ați pornit, întrebarea mea este mai simplă, în diferite domenii, Ministerul Justiției cu câte proiecte de lege a venit în vederea reformei justiției?

Și câte din ele au fost trimise spre expertizare Comisiei de la Veneția? Aceasta ținând cont că Comisia de la Veneția v-a amintit că voi, în general, ați uitat de dânșii. Și vă amintiți de ei după principiul oportunității. Dacă ne trebuie, ținem cont de aceea ce mai spun ei ori î-i trimitem spre expertizare. Dacă nu ne convine și ne grăbim, așa cum ați făcut-o, de exemplu, cu Legea cu privire la Procuratură, nu mai țineți cont de ei și aduceți argumente că ei chipurile nu sunt atât de importanți pentru voi.

Foarte clar și foarte scurt, fără multă apșoară, așa cum iubiți dumneavoastră, câte proiecte de legi au fost expertizate de către partenerii noștri externi de la Comisia de la Veneția?

Vă mulțumesc.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Vă mulțumesc și eu pentru întrebare, domnule Novac.

Fără politică, strict vă răspund ca la un fost coleg, tehnic, dacă vreți. Noi avem cea mai importantă reformă pe care o vrem să o promovăm, este așa-numita reformă a evaluării externe, extraordinare a judecătorilor și procurorilor.

Este o reformă complexă, complicată și care necesită multă analiză, înainte de a te apuca să adopți legea și să implementezi legea. Chiar ieri,

împreună cu domnul Buquicchio, am convenit o abordare, care s-ar rezuma la următoarele.

La început, elaborăm un concept, o viziune generală cum are loc această reformă.

Doi. Acest concept îl convenim între noi. Și chiar și cu voi, eventual, eu aș fi de acord, dacă voi ați participa în acest proces de reformă. Și chiar vă promit că vă trimit conceptul, în momentul în care îl trimitem către parteneri.

După ce am convenit acest concept, elaborăm proiectul de lege. Îl consultăm, pentru că, mă rog, sunt detalii care trebuie luate în considerare, care contează. După ce elaborăm acest proiect de lege, îl trimitem la expertizare la Comisia de la Veneția.

Deci Comisia de la Veneția este o instituție cheie, care trebuie să dea un verdict cu privire la această reformă. De ce? Chiar și ieri domnul Buquicchio ne-a spus că da, într-adevăr, Comisia de la Veneția anterior nu susținea astfel de reformă.

Însă, în ultima perioadă, abordarea comisiei s-a schimbat, pentru că și ei au înțeles că există state, unde fără o implicare din afară nu poți face nimic. Așa cum suntem noi de 30 de ani, încercăm să rezolvăm, schimbăm componența la o instituție de autoadministrare la alta, dar rezultatul este același.

Deci după ce obținem avizul Comisiei de la Veneția, obligatoriu vom expertiza această lege. Adoptăm în Guvern și trimitem legea în Parlament.

De ce este important consensul cu partenerii sau să discutăm cu partenerii din start? Pentru că dacă nu o vom face, dacă vom merge cumva singuri, atunci există riscul ca această lege să nu poată fi implementată.

Deci noi avem nevoie de susținerea partenerilor, inclusiv pentru implementare, pentru că dumneavoastră am impresia că ați fost în Albania. Probabil, ați mai văzut cum au loc reforme de așa gen în alte state.

Un element determinant al acestei reforme este că partenerii de dezvoltare delegă experți în diferite comisii sau comitete care urmează să asigure punerea în aplicare a acestei reforme.

Prin urmare, este obligatoriu ca noi să avem consensul, pentru ca ulterior să putem implementa legea. Și să nu adoptăm o lege, pe care să o publicăm în „Monitorul Oficial”, dar care să nu aibă absolut nici un impact și nici un efect.

Domnul Mihail Popșoi:

10 secunde, domnule Novac.

Domnul Grigore Novac:

Domnule Litvinenco,

Este bună intenția dumneavoastră, dacă să o ascuți așa dintr-o parte, că să conlucrați cu opoziția, să auziți opiniile opoziției.

Și este binevenit să trimiteți viziunile pe care le are, inclusiv ministerul, ca să le putem și noi examina. Doar că ceea ce-ați menționat dumneavoastră despre exemplul Albaniei, eu nu cred că exemplul Albaniei este cel mai reușit, pentru că el, până la urmă, a eșuat. Și dumneavoastră, dacă vă ghidați de exemplul Albaniei în reforma justiției în Republica Moldova, și să eșueze și la noi, atunci ați început-o foarte bine.

Eu totuși, până la urmă, nu am auzit de la dumneavoastră câte proiecte au fost expertizate. Și, până la urmă, dacă doriți, de ce nu ați procedat la fel și în cazul Legii cu privire la Procuratură, care... lege, care, de fapt, a fost... partenerii noștri externi, când a fost modificată Legea cu privire la Procuratură, a fost agreată de partenerii noștri externi și expertizată.

În cazul dat, cum ați procedat dumneavoastră în luna august, este o sfidare totală a partenerilor externi. Și ceea ce-a spus domnul Buquicchio, nu este altceva, dacă puteți citi printre rânduri, a spus că ați „dat-o în bară” cu Legea cu privire la Procuratură și ați subjugat tot ce ați putut subjugă. Asta este doar o constatare. Și, pe viitor, nu că pe viitor, dar ar trebui să reveniți la greșelile dumneavoastră pe care le faceți în domeniul justiției. Iar Legea cu privire la Procuratură, cu adevărat, este un eșec al „PAS”-ului și al Ministerului Justiției, dacă doriți.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Următoarea întrebare – doamna Stamate.

Doamna Olesea Stamate:

Stimate domnule vicepreședinte,

Înainte de a formula întrebarea, aș vrea să-i sugerez colegului, care a formulat întrebarea anterioară, să deschidă pagina Ministerului Justiției și să vadă câte proiecte de legi sunt exact acum în curs de elaborare.

Conceptul de evaluare externă a judecătorilor și procurorilor...

Domnul Sergiu Litvinenco:

Eu vă dau lista.

Doamna Olesea Stamate:

... excluderea medierii judiciare obligatorii, implementarea amendamentelor constituționale prin sistemul judecătoresc, modificarea Legii cu privire la Guvern, modificarea Codului contravențional... legislației electorale și penale în vederea eficientizării mecanismului de prevenire,

investigare și sancționare a formei de corupție politică și electorală, așa doar câteva dintre ele.

Înainte de a formula întrebările dumneavoastră, puteți să vă informați și pe pagina ministerului.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Eu am să-i dau lista, doamnă președinte, pentru domnul Novac, în special. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Olesea Stamate:

Stimate domnule ministru,

Eu aș vrea să vă întreb... că înțeleg că procesul de evaluare extraordinară a judecătorilor și procurorilor este unul foarte complicat și, într-adevăr, cum ați spus dumneavoastră, trebuie să ne grăbim, dar să ne grăbim încet. Totuși, aș vrea să vă întreb: cam care este agenda pe care o prevedeați dumneavoastră? Când ați planifica ca proiectul de lege să fie adoptat și, respectiv, să înceapă propriu-zis evaluarea? Și poate ne spuneți câteva elemente de bază ale acestei evaluări, cum va arăta acest proces.

Vă mulțumesc.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da. Mulțumesc și eu, doamnă președinte.

Așa, un calendar aproximativ. Noi... sigur că totul depinde de viteza cu care ne mișcăm noi, partenerii, în ce măsură vom reuși repede să atingem acest consens. Deci noi ne propunem ca în aceste luni, lunile octombrie, noiembrie, să discutăm pe concept și să cădem de acord asupra elementelor de bază. După care, sper eu, decembrie, ianuarie, să avem deja proiectul de lege, să reușim să obținem avizul Comisiei de la Veneția. Începutul anului viitor, să adoptăm legea în Guvern. În primăvară, aproximativ, legea să vină în Parlament. Și eu vreau să cred, cel puțin, asta le-am spus ieri și colegilor de la Comisia de la Veneția, de la grupul de lucru al Consiliului European, ca, începând cu vara anului 2022, deja să începem procesul nemijlocit de evaluare externă și extraordinară.

Două cuvinte despre conceptul acestei reforme. Se constituie trei comitete: comitetul de monitorizare, unde majoritatea o dețin experți independenți delegați de parteneri. Doi. Comitetul de evaluare, care ar conține 4 colegii, care se vor ocupa nemijlocit de evaluarea propriu-zisă a judecătorilor și procurorilor. Membrii acestui comitet sunt aleși de către comitetul de monitorizare. Și comitetul... așa-numitul comitet de... special de apel, care va examina contestațiile, eventual, ale Consiliului Superior al Procurorilor, ale Consiliului Superior al Magistraturii, asupra evaluărilor care le va face comitetul și colegiile de evaluare sau, eventual, contestațiile care vor fi înaintate de către candidații sau de către profesioniștii... mă refer

la judecători și procurori, care nu sunt de acord cu verdictele pronunțate. Asta este prima versiune a acestui concept.

Evident că sunt mai multe modele. De exemplu, recent, Comisia de la Veneția a avizat pozitiv reforma, o reformă mai mult sau mai puțin similară din Ucraina. Ea are anumite deosebiri față de ceea ce vrem să facem noi, pentru că la ei, în fond, este vorba de „vetting” pentru recrutare, adică pentru numire. Nu se evaluează ăștia care sunt, dar se evaluează cei care, eventual, pot să intre în sistem. Și acolo, în Ucraina, am văzut în aceste... cel puțin, ultimele două comitete de evaluare și de apel că numărul experților delegați de partenerii internaționali este egal cu numărul experților de pe intern, din interiorul Republicii Moldova.

Dar primul concept un pic se deosebește de ceea ce avem noi în Ucraina. Dar eu nu exclud că, pe parcurs, am putea să preluăm și acest model, mai ales că, repet, recent el a fost expertizat favorabil, în fond, de Comisia de la Veneția.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim pentru acest răspuns exhaustiv.

A doua întrebare, doamnă Stamate, vă rog.

Doamna Olesea Stamate:

Da. Vă mulțumesc pentru răspuns.

Stimate domnule ministru,

La... sau în responsabilitatea Ministerului Justiției este o problemă, care durează deja de mai mulți ani, cam de prin 2014–2015, este vorba de construcția unui nou penitenciar. Iar pentru condițiile inumane de detenție, Republica Moldova a fost condamnată de multe ori la CEDO. Știu că această problemă este una complicată. Și au fost mai mulți miniștri, inclusiv eu, și am încercat să rezolv această problemă, nu mi-a reușit s-o soluționez în termenul scurt în care am fost în această funcție.

Aș vrea să vă întreb pe dumneavoastră: care este situația la moment? Și cum vedeți dumneavoastră sau care... ce acțiuni veți întreprinde pentru a demara, totuși, construcția noului penitenciar?

Mulțumesc.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da. Mulțumesc și eu.

Într-adevăr, este o problemă care durează de mulți ani. O soluție a fost identificată în anul 2014, când s-a reușit, cu suportul partenerilor internaționali ai Consiliului Europei, prin intermediul Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei, să fie identificați bani pentru construcția unui nou penitenciar. Doar că, din păcate, iată că, din 2014 până în 2021, nu s-a pus nici măcar piatra de temelie în sensul construcției acestui penitenciar.

Acum procesul era blocat. Eu când am venit la minister, procesul era blocat. Acolo, la unitatea de implementare, nu era nici măcar un manager. Am deblocat acest proces, am modificat legislația, cadrul normativ infralegal, am permis desemnarea unui interimar... șef interimar al unității de implementare, și acesta sau unitatea... are ca sarcină să inițieze procedurile care țin de licitația pentru identificarea companiei, care se va ocupa de construcția penitenciarului la începutul anului viitor.

Eu sper foarte mult ca noi să reușim să pornim această licitație, pentru că este o licitație internațională. Suma de bani pe care noi o putem absorbi sau procesa, în situația în care ne mișcăm repede, depășește 50 de milioane de euro. Evident că este o licitație mai specifică, nu este o licitație simplă. Dar eu sper că această sarcină va fi realizată în timp de 4 ani, așa cum ne-am angajat prin Programul de guvernare.

Deci este o chestiune reală. Și vom... voi face tot posibilul ca să reușim să avem acest nou penitenciar către 2024–2025. Nu este... sau nu mă îngrijesc neapărat pentru confortul hoților, care ar trebui să ajungă într-un penitenciar, dar, în principal, de faptul că noi, Republica Moldova, ca stat, suntem condamnați de Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru acel fapt că nu avem condiții adecvate pentru deținuți.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Următoarea întrebare – domnul Sinchevici.

Domnul Eugeniu Sinchevici:

Bună ziua.

Deci eu am 22 de ani și, când eu m-am născut, unii din autorii moțiunii de cenzură deja furau activ acest stat și deja distrugeau tot ce se poate de distrus în acest stat.

Voi generațiilor tinere nu ați lăsat absolut nimic bun, ați lăsat: datorii, sărăcie, instituții distruse. Voi ați lăsat justiția în halul în care ea se află acum, justiția cu Berdilo, care anulează alegerile, justiția cu Platon, Șor, care merge la libertate. Deci justiția cu milioane de euro pierdute la CEDO.

Domnule ministru,

Cum credeți, care a fost impactul hoților pe parcursul a ultimilor 30 de ani asupra distrugerii justiției din Republica Moldova?

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da. Mulțumesc, stimate domnule deputat, pentru întrebare.

Da, este o întrebare complexă și vă spun... (*Rumoare în sală.*) Nu, pentru că o să vă spun... Eu pot să vă răspund în felul următor, că țara asta trăiește așa cum trăiește, pentru că guvernările precedente, care erau așa cum sunteți și voi sau cum erați și voi când erați la guvernare, în loc să vă

gândiți la oameni, vă gândeați cum să vă mai umpleți buzunarele, cum să vă mai luați o schemă de acolo, (*aplauze*) un „otkat” de acolo, un „kuliok” de acolo. Da, din cauza asta Republica Moldova este în sărăcie, din cauza asta în Republica Moldova pensionarii trăiesc prost, din cauza asta în Republica Moldova nu există salarii bine plătite, din cauza asta în Republica Moldova nu există investitori, pentru că nu vor să vină în momentul în care se gândesc la ce justiție există în țara asta.

Un investitor serios vine să investească milioane în momentul în care el știe că un șmecheraș, care este la guvernare, așa cum erau pe lângă voi acei doi, care stăteau iată acolo undeva, cred că îi știți, care au fost în anteriorul Parlament, nu utilizează instituțiile statului și justiția pentru a prelua afacerile?

Foarte scurt. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Mihail Popșoi:

Colegi,

Vă rugăm frumos să păstrăm liniștea în sală. Răspunsurile la întrebări se oferă. În timpul în care raportorul răspunde la întrebări, rugăminte e să-l ascultăm, ulterior îi punem întrebări, de altfel va trebui să scurtăm procedura.

Noi suntem destul de deschiși, oferim posibilitatea să fie puse toate întrebările, doar că trebuie să avem respect și să ascultăm răspunsurile la acele întrebări.

Vă mulțumesc.

Următoarea întrebare...

Domnule Sinchevici,

Aveți a doua întrebare?

Vă rog.

Domnul Eugeniu Sinchevici:

Deci a doua întrebare. Cum și am spus, din cauza autorilor moțiunii de cenzură, mii de tineri au plecat din țară, din motiv că justiția nu există. Și cum poți să deschizi o afacere, dacă afacerea poate mereu să fie preluată de la o decizie plătită de judecători sau printr-un atac raider?

Cum poți să mergi liniștit pe drum știind că ucigașii din cazul Atrium sau multe alte cazuri se plimbă liniștiți din cauza corupției din sistem? Cum poți să lași copilul liniștit la școală când știi că profesorii lui pot să fie extrădați, iar responsabilii de această extrădare cu o mică amendă să poată să se plimbe la libertate?

Întrebarea mea este: în acest context, domnule ministru, credeți că dacă lăsăm justiția în starea în care ea se află acum, o să înceapă tinerii să revină acasă?

Domnul Sergiu Litvinenco:

Evident că nu vor veni și nu doar că nu vor veni, dar vor continua să plece. Pentru că acolo unde nu există justiție, nu există dreptate. Dar acolo unde nu există dreptate, nu există bunăstare. Încă o dată, totul se trage în această țară de la justiție și de la problemele din justiție.

Doar în momentul în care în țară va exista dreptate, dreptate pentru oameni, atunci va exista și bunăstare pentru oameni. Lucruri care, poate, pentru unii nu par dependente, dar ele, de facto, sunt indispensabile, nu poți face una fără alta.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Următoarea întrebare – doamna Bodnarenco.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumim.

Господин Литвиненко!

Вы с таким жаром пытались убедить наших с вами сограждан в том, что у вас новые подходы к юстиции, к отбору кадров в области юстиции. Вместе с тем Стояногло вы арестовали, не проведя evaluate, оценки его деловых качеств, хотя срочно под это поменяли закон и предложили на должность временно исполняющего обязанности генерального прокурора двух кандидатов. Одному из которых родственники подарили 260 тысяч леев и 13 тысяч евро, а другой каждый год родственники дарят минимум 3 тысячи евро, максимум 8 тысяч евро, и она покупает люксовые автомобили годичной давности за 10 тысяч леев, то есть эквивалент 500 евро.

Я хотела спросить: что это за двойные подходы у вас к формированию кадров? Или только потому, что те, кого вы предлагаете, sunt oameni buni, их отбирают на должности?

Domnul Sergiu Litvinenco:

Спасибо.

Mulțumesc.

În primul rând, o precizare. Nu eu l-am arestat pe domnul Stoianoglo. Ceea ce am făcut eu și dacă erați atentă la ceea ce am spus eu în cadrul discursului, este că am pus în aplicare o prevedere din Codul de procedură penală, care spune în felul următor: „Sesizările cu privire la activitatea Procurorului General se examinează de către un procuror desemnat de Consiliul Superior al Procurorilor”. Atât.

Mai departe deja este treaba procurorului, care a fost desemnat de Consiliul Superior al Procurorilor. Și eu îmi doresc corectitudine și transparență, lucrul acesta l-am spus anterior, chiar în ziua când s-au

întâmpilat acele evenimente, și lucrul acesta îl spun și acum, procurorii trebuie să comunice absolut toate datele din acest dosar în măsura în care legea nu le interzice acest lucru. Este în interesul societății o astfel de abordare care ar trebui să vină din partea procurorului de caz sau grupului de procurori care instrumentează acest caz.

Acum legat de a doua întrebare. În procesul sau în momentul în care s-a inițiat urmărirea penală și noi, membrii Consiliului, am fost informați despre acest lucru, conform legii, având în vedere suspendarea de drept a mandatului Procurorului General, am discutat la ședința Consiliului despre un eventual Procuror General interimar, pentru că aceasta era o obligație pentru noi, cei din Consiliu.

În cursul ședinței, au fost înaintate două candidaturi: candidatura domnului Robu Dumitru și candidatura doamnei Furtună. În rezultatul dezbaterilor și al votului, 7 voturi au fost oferite pentru domnul Robu. Eu personal, la fel, am votat pentru domnul Robu, pentru că în 2019, când împreună cu socialiștii am votat candidatura domnului Robu, mi s-a părut că domnul Procuror General interimar a avut anumite rezultate. A pornit, cum se spune, carul din loc, a inițiat anumite lucruri, pe care el în procesul interviului a promis să le continue.

Și acestea sunt mai multe lucruri, pe care, eu sunt sigur că, cei care erau în legislatura precedentă își aduc aminte foarte bine, au fost vreo 6 sau 7 cazuri când Parlamentul a votat ridicarea imunității. E drept că pe urmă cam toate aceste hotărâri ale Parlamentului au fost aruncate la coșul de gunoi de către Procurorul pe care voi îl apărați, dar aceasta este deja o altă istorie.

Din acest motiv, eu mi-am oferit votul pentru domnul Dumitru Robu.

Domnul Mihail Popșoi:

Următoarea întrebare.

Doamnă Bodnarenco,

Aveți a doua întrebare?

Vă rog.

Doamna Elena Bodnarenco:

A doua întrebare.

Mulțumim, domnule vicepreședinte.

Ну, я, когда говорила «вы», имела в виду не только лично вас, господин Литвиненко, потому что вы же здесь как бы власть представляете. Но у вас, как обычно: как обвинять, так лично вы, а как что-то происходит, то вы ответственность на других перекладываете.

Что там с неподкупностью у господ Робу и Фуртунэ, вы так и не ответили.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Am uitat.

Doamna Elena Bodnarenco:

Но я думаю, что будет время заняться вам за те 4 года, которые вы собираетесь находиться у власти. Не знаю, даст ли вам народ эти 4 года.

Второй вопрос. Для вас и для того из последнего ряда, который себя судьей почему-то вдруг возомнил. Вы тут называли целый ряд фамилий. Я, например, у власти, ну, не 30 лет, но с 2005 года я депутат Парламента.

Ничего не украла, ничего не приватизировала, у Плахотнюка денег не брала и об этом не побоялась заявить, потому что... Поэтому мне немного обидно слышать такие вот обобщения от вас и от того, который родился совсем недавно.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Cer scuze, nu m-am referit la dumneavoastră, doamnă Bodnarenco. Îmi cer scuze, dacă v-am...

Doamna Elena Bodnarenco:

Я принимаю ваши извинения. Надеюсь, и тот из последнего ряда тоже извинится.

Почему не прозвучали? (*Aplauze.*)

Почему, господин Литвиненко, вы выборочно называете фамилии? Например, не назвали фамилии госпожи Санду и господина Гросу, которые тоже голосовали за украденный миллиард, за аэропорт? Почему тогда, когда говорили о тех, кто украл миллиард, не назвали фамилии господина Филата и Лянкэ?

И вся вот эта ваша борьба, которую вы с таким жаром прокламируете, будет ли она означать, что придет и их время и некоторые из них вернутся в тюрьму, а некоторые сядут в старую тюрьму или в новую, которую вы собираетесь построить за предстоящие 4 года. Ответьте, пожалуйста.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Спасибо.

Cu privire la domnul Președinte al Parlamentului și doamna Președinte a Republicii Moldova, eu chiar, doamnă Bodnarenco, dincolo de toate diferențele de ideologie, eu chiar vă spun sincer că eu apreciez ceea ce ați făcut dumneavoastră pe timpul regimului Plahotniuc.

Într-adevăr, ați fost destul de vocală, ați spus lucrurilor pe nume. Una din puținele deputate, deputați din Parlamentul Republicii Moldova, spre deosebire de colegii care acum vă sunt parteneri în cadrul Blocului.

Dar aceasta este o altă istorie. Ei tăceau, pur și simplu, tăceau și făceau, și votau când trebuia să voteze. Dar îmi pare rău, îmi pare rău, totuși că manipulați în cazul doamnei Sandu și al domnului Grosu. Vă spun așa un adevăr. Nu luați de rău, dar viceministrii nu votează în ședință de Guvern, doar ministrii votează. (*Rumoare în sală.*)

Acum legat de doamna Președinte. Nu știu, dacă mai are rost să vă dau replică. Pentru că este o minciună, care durează de așa de mulți ani și cumva deja mie îmi displace să mai răspund la o minciună, despre care și din cosmos se vede că este minciună.

Legat de Filat și Leancă, doamnă Bodnarenco, lista este lungă. Eu, într-adevăr, în alocuțiunea mea nu am putut să-i includ pe toți, pentru că altfel ar trebui să citesc cred că vreo 4–5 ore doar nume și prenume, din păcate. Pentru că așa este țara Republicii Moldova.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Următoarea întrebare – doamna Roșca. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mai înaintați una și...

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumim.

Următoarea întrebare – doamna Roșca. (*Voce nedeslușită din sală.*)

... bine, ați acordat două întrebări. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Pentru că dumneavoastră n-ați cerut. Dumneavoastră aveți absolută nevoie, imperioasă nevoie de 10 secunde? Aveți ceva principial să adăugați.

Vă rog, din mare respect pentru opoziție.

Doamna Elena Bodnarenco:

Господин Литвиненко, маленькая ложь рождает большое недоверие. Есть стенограммы, где все это зафиксировано. И тогда, когда вы говорите о том, что сегодняшние наши коллеги по блоку имели какие-то отношения с Плахотнюком, не забывайте, что ваши коллеги по ПАСу, господин Карп, например, подписывали документ, который вы... (*Aplauze.*)

Господин Алайба радостно улыбался, когда его фотографировали рядом с Плахотнюком. Так что ищите соринки в своих глазах, господин Литвиненко.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Doamnă deputat,

Eu sigur că nu vreau să mă erijez în avocatul colegilor, dar este un element de bază din ceea ce am spus eu dincolo de altele. La noi nu există oameni care au furat această țară și cetățenii acestui popor.

De aia eu sunt sigur că fiecare coleg, care este în această sală de partea dreaptă, poate să răspundă pentru absolut toate acțiunile pe care le-a făcut și pentru absolut fiecare leu sau bănuț, pe care l-a câștigat de-a lungul timpului.

Domnul Mihail Popșoi:

Da, și noi nu avem oameni pe care îi frige scaunul și sunt nevoiți de rușine să părăsească acest plen.

Doamnă Roșca,

Următoarea întrebare.

Doamna Veronica Roșca:

Vă mulțumesc. A treia oare deja.

Domnul Mihail Popșoi:

Domnule Carp,

Vă rog, ați fost vizat.

Domnul Lilian Carp:

Da, povestea aceasta ca să-i punem capăt pentru totdeauna. Da, a fost o semnătură în care s-a luat o decizie colectivă atunci, deci a partidului, din care făceam parte. Spre deosebire de unii care atunci, când se vota aici în Parlament, de exemplu, numiri ale unor judecători, procurori, așa care l-au flancat pe Plahotniuc, eu nu am votat. Puteți ridica stenograma. Și i-au întărit poziția.

Iar unii din colegii dumneavoastră, doamnă Bodnarenco, s-au vândut atunci lui Plahotniuc.

Și atunci... Foști colegi, da. Iar unii din cei care sunt acum actualii colegi ai dumneavoastră, de exemplu, au zburat să se înțeleagă cu Plahotniuc la Halkidiki cum să mai facă aici o majoritate parlamentară și s-o „ciordească” mai departe.

L-au ajutat pe Plahotniuc să privatizeze Hotelul „Codru” sau alte hoteluri și bunuri. Iar Plahotniuc, în linii generale, a fost născut în sânul Partidului Comunist, care mai departe a furat țara aceasta de a rupt-o. Și o datorează anume partidului din care faceți parte dumneavoastră, deci care l-a crescut pe acest ticălos și a furat această țară mai departe. *(Aplauze.)*

Așa că, atunci când eu eram în Parlament aici și încercam să lupt să nu fie numit Clevadi, Vieru, actualii dumneavoastră colegi, pentru a nu fi gălăgie

aici, în Parlament, repejor așa pe scări „puneau coada între vine” și unii fugeau. Dar 2, 3 zile aici am stat până au fost votați unii din ei. Aceasta așa, ca fapt divers.

Mersi mult. (*Voce nedeslușită din sală.*)

N-ați fost... Doamnă, v-am dat replică. Replică la replică nu se dă.

Mersi mult.

Domnul Mihail Popșoi:

Doamnă Bodnarenco,

Dumneavoastră știți foarte bine Regulamentul. Și replică la replică nu se permite. Și haideți, totuși, să-i permitem doamnei Roșca să acorde întrebarea dumneaei.

Doamna Veronica Roșca:

A treia oară sper să fie cu noroc.

Domnule Președinte al ședinței,

Domnule ministru,

E o mică precizare inițial, fiindcă la începutul ședinței tot s-a invocat că acest Parlament de legislatura a XI-a nu are activitate. Eu aș vrea să insist pe un moment special, și anume pe faptul că în legislatura precedentă, în toamna lui 2020, Parlamentul s-a întrunit pe data de 10 septembrie, apoi nu s-a mai întrunit până la data de 19 noiembrie. Septembrie, octombrie, noiembrie – Parlamentul de legislatura a X-a nu a avut absolut nici o întâlnire, absolut nici o întâlnire.

De aceea practica de a ne întâlni săptămânal, este o practică foarte bună, o salutăm. Și în contextul acesta, fiindcă tot vorbim de critica că este sau nu este activitate față de Parlament, sau este sau nu este activitate față de Ministerul Justiției, câte proiecte de legi și alte de felul acesta.

Mă uit în spațiul public, domnule ministru, și văd că un fost ministru al justiției vă tot critică. Cel mai straniu fapt, că el a devenit atât de vocal, în special acum, și nu atunci, când era ministru. Când era ministru, am impresia că stătea mai mult la Holercani decât la minister.

Și aș vrea să ne spuneți ce ați găsit la minister concret, când ați preluat acest mandat? Ce v-a lăsat ca moștenire, dacă putem spune așa, fostul ministru?

Mersi.

Și a doua întrebare va fi.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc, doamnă deputat.

Nu știu dacă vreau să intru în polemică cu, probabil, cel mai performant ministru din istoria Republicii Moldova de la independență încoace.

Legat de Holercani, nu știu ce-a făcut fostul ministru la Holercani. Pot să spun ceea ce-am făcut eu imediat cum am venit la minister – am transmis vila de la Holercani din gestiunea Ministerului Justiției către Cancelaria de Stat, pentru că nu am nevoie personal de o vilă guvernamentală. (*Aplauze.*) Cred că este un lucru firesc și la care ar trebui să recurgă mai mulți guvernanți.

Ce-am găsit la minister? Restanțe, blocaje, comisii inactive, proiecte nesemnate de un an de zile, petiții neexaminat de jumătate de an de zile, iată asta am găsit. Încercăm să reparăm toate acele lucruri, care s-au întâmplat. Dar chiar nu vreau să intru în detalii, pentru că nu este stilul meu. Eu răspund pentru ceea ce fac. Și, în viitorul apropiat, avem tare multe de făcut, împreună cu colegii de la Ministerul Justiției.

Domnul Mihail Popșoi:

Doamnă Roșca,

A doua întrebare, vă rog.

Doamna Veronica Roșca:

A doua întrebare, da.

Și în contextul în care au fost astăzi în plen colegii din Parlamentul României, întrebarea mea ar fi, respectiv, legată de DNA... Dumneavoastră ați vorbit mult despre construirea unui DNA în Republica Moldova. Și mă interesează când și cum vreți să-l faceți? Și, la fel, dacă este posibil, să ne dați un calendar aproximativ ce ține de priorități.

Mulțumesc.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da, este, într-adevăr, o reformă pe care noi ne-am asumat-o. Credem cu tărie că doar o instituție puternică, cu oameni onești, care are în competențe foarte clare combaterea mării corupții, exclusiv a mării corupții, care are instrumentariul necesar, care are resursele umane necesare, doar o astfel de instituție poate lupta eficient cu corupția. În acest sens, noi ne propunem, într-adevăr, să construim o astfel de instituție, prin comasarea sau restructurarea a două instituții, care la momentul de față există – Procuratura Anticorupție și Centrul Național Anticorupție.

Eu cred că noi lucrul ăsta îl vom face cu mult mai devreme decât finele anului viitor, așa cum, de exemplu, am discutat și am convenit cu colegii de la Fondul Monetar Internațional cu care am mai convenit încă și o procedură corectă de desemnare a acestui procuror, viitor procuror șef al acestei Procuraturi restructurate, prin intermediul unei comisii, care funcționează pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, dar care are în competența... în

componenta sa experți internaționali, care recrutează, în mod independent și transparent, după care transmit către CSP o candidatură sau două candidaturi. Și, evident, Consiliul Superior al Procurorilor urmează să aleagă, având în vedere competențele sale constituționale, așa cum au fost ele interpretate de Curtea Constituțională, de Comisia de la Veneția. Eu cred că anul 2022, poate chiar mijlocul anului 2022, este un termen real, când poate avea loc construirea sau instituirea, edificarea acestei instituții de luptă împotriva cu marea... luptă împotriva mării corupții, după modelul Direcției Naționale Anticorupție din România.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Următoarea întrebare – domnul Suhodolski.

Domnul Alexandr Suhodolski:

Добрый день, уважаемые коллеги!

Господин министр, из вашего выступления у меня такое сложилось впечатление, что вы еще находитесь в избирательной кампании – одни политические слоганы, одни обвинения. Обновите вашу методичку, а то что-то уже скучно становится всем это слышать постоянно. (*Voce nedeshușită din sală.*)

Я закончу. Не перебивайте, пожалуйста.

Говоря о вашей деятельности, о том, что вы называете реформой юстиции, я бы назвал это в прямом смысле захватом юстиции, говоря о недавних событиях, которые мы видели в стенах Парламента, как вы изощрялись над нашим законодательством и в первую очередь лишили по праву прокурора Гагаузии участвовать в решении, скажем так, вопросов фундаментальных, вопросов системы прокуратуры. Вы это сделали лишь для того, чтобы убрать неудобного человека, убрать гагауза, убрать... (*rumoare în sală*) по праву убрать представителя автономии из системы.

Вы лично заявляли на заседании комиссии, что вы... вы лично заявляли на заседании комиссии, что вы решите этот вопрос, сделаете предложение о том, что как-то надо вернуть. Но зачем вы убрали? Для того, чтобы вернуть? Ну, ответ ясен. Я выше сказал, для чего это вам все нужно было. Но это лишь, знаете, как говорится, первая часть Марлезонского балета, мы все это видели.

Я хочу задать вам вопрос. Чего ожидать гражданам нашей страны, какие дальнейшие ваши шаги по захвату юстиции, как вы еще придете к нам в Парламент и будете предлагать свои изощренные методы реализации всех своих планов?

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc, stimate domnule deputat.

Legat de Găgăuzia, eu am răspuns de mai multe ori la această întrebare. Nu este vorba de persoane, este vorba de un principiu. Conform legii, procurorii în Consiliul Superior al Procurorilor se delegă de către colegii lor procurori, de către Adunarea generală a procurorilor. Eu și acum susțin că noi trebuie să revenim la acest subiect și să încercăm să găsim o soluție pentru situația menționată de dumneavoastră, dar care ar ține cont de acest principiu. Deci nu delegă cineva din altă parte, dar o persoană care este, într-un final, aleasă cu votul colegilor, semenilor acestui procuror.

Eu cred că noi trebuie să revenim și să încercăm să identificăm împreună o soluție. Eu am discutat cu colegul domnul Bolea, i-am sugerat anumite idei. Și eu sper că dumnealui le va analiza și, în funcție de oportunitatea și justificarea acestei soluții, ar putea să vină în Parlament pentru a rezolva această problemă.

A doua întrebare este una cred că retorică. Ce vom face în viitorul apropiat: termen scurt și termen mediu? Deci pe termen mediu facem... implementăm reforma... evaluarea externă extraordinară a judecătorilor și procurorilor. Sper că începem din vara anului viitor procesul respectiv, curățim sistemul de oameni, care au mari probleme de integritate, care au averi care depășesc de sute de ori veniturile lor declarate și nedeclarate, facem reforma Curții Supreme de Justiție, prin transformarea instituției în una de casație cu un număr mai mic de judecători, facem comasarea Procuraturii Anticorupție cu Centrul Național Anticorupție, pentru a avea o instituție puternică, care luptă exclusiv cu marea corupție și are toate instrumentele necesare.

Reformăm, eventual, sau optimizăm activitatea Institutului Național al Justiției, pentru că dacă va porni procesul de evaluare externă extraordinară, probabil, nu vă pot spune acum cu exactitate, că nu ghicesc în ouă, cam câți judecători ar putea să plece, dar, oricum, eu cred că ar putea... vor pleca și va trebui, respectiv, să venim cu oameni suficienți, care să intre în acest sistem, având în vedere locurile libere, care sunt lăsate în urmă. Și... astea sunt lucrurile pe care vrem să le facem pe termen mediu, deci prioritățile pentru anul 2021–2022.

Domnul Mihail Popșoi:

Domnule Suhodolski,

Vă rog să acordați a doua întrebare.

Domnul Alexandr Suhodolski:

Да, говоря там о... (*voce nedeslușită din sală*) (*râde*) говоря о прокуроре... то, что мы говорили о прокуроре Гагаузии... Мы с вами очень много дискутировали, и я доказывал вам, что этот человек по праву... И вы это понимали, в каком механизме это все было

имплементировано в республиканское законодательство – присутствие прокурора Гагаузии. И сейчас вы точно не дали ответа ни положительного, ни негативного. Вы сами не понимаете, что такое автономия. Это уже понятно.

Но второй вопрос. Вот говорите о будущих планах по захвату юстиции. Скажите, пожалуйста, кто ваши тайные советники? Кто вам постоянно советует вот так извращаться над нашим молдавским законодательством для того, чтобы реализовать эти все, я бы так сказал, корыстные планы?

Domnul Sergiu Litvinenco:

У меня... Eu în minister am colegi, secretari de stat care mă ajută, consilierii mă ajută, colegii din Parlament mă ajută. Dar problema pe care ați menționat-o dumneavoastră de Găgăuzia, eu vă spun sincer, putem după finalizarea ședinței s-o discutăm separat. Și vă spun că există o soluție care mie mi se pare echilibrată, care ar ține cont și de necesitatea ca cineva din Procuratura Găgăuziei să se regăsească în componența Consiliului Superior al Procurorilor, dar în egală măsură să urmeze și principiul conform căruia în Consiliul Superior al Procurorilor se ajunge în baza votului Adunării Generale a Procurorilor.

Domnul Mihail Popșoi:

Confirm și eu, există deschidere pentru a rezolva această problemă și un procuror din Găgăuzia să fie reprezentat... autonomia să fie reprezentată în CSP de către un procuror din Găgăuzia.

Urmează să definitivăm și să găsim soluția cea mai potrivită.

Următoarea întrebare – domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Da. Mulțumesc mult.

Nu am întrebări față de domnul Litvinenco, dar poziția fracțiunii.

Deci, stimați colegi,

Fracțiunea Partidului „ȘOR” nu va lua parte la dezbaterile asupra acestei moțiuni simple.

Dimpotrivă, domnule Litvinenco, de fapt, această moțiune este bazată pe faptul suspendării din funcție și reținerea cetățeanului Stoianoglo. Și noi știm, și nu numai noi știm, că cetățeanul Stoianoglo a acționat împotriva domnului Jardan și a mea personal din alte raționamente decât cele din domeniul justiției.

Și prin acest fapt, eu am prezentat ieri niște informație domnului Buquicchio, șeful Comisiei de la Veneția.

Și, prin urmare, implicarea noastră în această moțiune, practic, va putea fi interpretată drept un conflict de interese. Iar decizia noastră pe

această moțiune va putea fi calificată ca subiectivă, bazată pe atitudini personale sau, să spunem, ca reglări de conturi cu cetățeanul Stoianoglo.

Dar, în general, noi precizăm că opinia noastră față de Guvern este negativă în raport cu... am în vedere, întregul Cabinet de miniștri. Și avem în vedere situația proastă din țară.

Și în această ordine de idei, Frațiunea Partidului „SOR” declară și este dispusă să dezbatem și, eventual, să susținem moțiunea de cenzură împotriva întregului Guvern, dacă va exista această inițiativă.

Mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumim, domnule Ulanov.

Am luat act de poziția Frațiunii Partidului „SOR”.

Următoarea întrebare – domnul Druță.

Domnul Mihail Druță:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorați deputați,

Stimați colegi,

Din respect față de colegii noștri din opoziție, care sunt nativi de limbă rusă, dar vorbesc o română perfectă, așa cum așa crede că este doamna Bodnarenco, permiteți să încep întrebarea mea cu un vers scris de un îndrăgit poet rus: «Лицом к лицу, лица не увидать. Большое видится на расстоянии.»

Să nu credem noi că cei de la sate, de la codru ori din stepă, de la sud, ori de la nord, cei de la firul ierbii, nu înțeleg ce se întâmplă în această sală în Parlamentul nostru. Ba înțeleg ei destul de bine și ei știu, spre deosebire de procurorii noștri, ce era în „kuliokul” cela pe care domnul Plahotniuc i l-a înmânat domnului Dodon, ce era în geanta cea pe care domnul Ilan Șor, din spusele lui, a transmis-o domnului Dodon.

Ei știu destul de bine, fiindcă ei se uită din depărtare ce se face aici, la Chișinău, și nu au interes. La fel, destul de bine știu ce se întâmplă în republică și acei din depărtare, din diasporă.

În 2018, când Moldova gema de tirania lui Plahotniuc, Italia a fost cuprinsă de un val, a fost zguduită de un val de proteste ale diasporei moldovenești împotriva încercărilor de a corupe alegătorii din diasporă și împotriva tiraniei oligarhice de acasă. Analizând, observând ce se întâmplă la Chișinău în acele zile, personal eu, muncitor de fabrică, am adresat o scrisoare ministrului justiției, doamnei Iftodi, pe care am atenționat-o despre evadările interlopilor, fuga de răspunderea penală a penalilor. Și am dat nume, inclusiv a celor din anii '90, dar și a cetățeanului de limbă rusă,

cetățeanului străin Baghirov, care a participat la încercarea de răsturnare a puterii din Moldova în 2009. Încercare de răsturnare violentă.

Eu nu vorbesc aici de simpatii politice sau antipatii, eu vorbesc, atunci domnul Voronin era Președintele legal al Republicii Moldova și eu eram de partea orânduirii legale.

Mai departe. Am atenționat-o pe doamna ministru că... da, vine și întrebarea. Dar să-mi adăugați secunde, pentru că m-a întrerupt.

Dar am atenționat-o că observând ce se întâmplă în Moldova și am dat nume ale persoanelor care vor fugi de pe teritoriul republicii pentru a scăpa de răspundere în fața justiției moldave. (*Rumoare în sală.*)

În iunie am readresat întrebarea domnului Pavlovschi. N-a dovedit să răspundă, fiindcă între timp persoanele pe care eu le aveam în vedere în scrisoare către doamna Iftodi au părăsit teritoriul republicii.

Domnule ministru Litvinenco,

Sunteți al treilea ministru căruia eu îi readresez această întrebare, scrisoarea o găsiți în Cancelarie, la care n-au vrut să-mi răspundă, de atâta că ei au spus că trebuie să vin din diasporă să le dau personal din mână în mână. Acum v-o adresez dumneavoastră verbal. Din ce cauză a fost posibil ca atât de mulți penali din Moldova să fugă de răspundere în fața femidei moldave? Și ce credeți dumneavoastră că trebuie de întreprins de urgență pentru a nu admite fuga de răspundere penală a celor care încalcă legile acestui pământ?

Vă mulțumesc.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Scurt la prima întrebare.

Eu cred că faptul că foarte mulți penali pușcăriabili au fugit se datorează faptului că acești pușcăriabili au făcut „deal” – înțelegere, nu neapărat cu titlu gratuit, cu cei care urmează să asigure sau să facă tot posibilul ca ei să nu poată fugi din această țară: procurori, judecători, polițiști ș.a.m.d. Aceste lucruri evident că sunt grave.

Ultima perioadă, mai ales după 11 iulie, am asistat la un nou val de plecări ale pușcăriabililor și ale penalilor cu acte în regulă peste hotare. Subiectul acesta a tot fost discutat și în societate, și în alte instituții, doar că cei care trebuie să asigure că cei care încalcă legea sunt deferiți justiției și se face tot posibilul ca ei să ajungă în fața unei instanțe, nu au făcut absolut nimic.

Și din punctul meu de vedere, acest lucru este, la fel, sancționabil din punct de vedere al legislației care este în vigoare în Republica Moldova.

Domnul Mihail Popșoi:

Domnule Druță,

Aveți și a doua întrebare?

Doar că trebuie să vă atenționez că ați consumat timpul aproape pentru ambele întrebări.

Vă rog.

Domnul Mihail Druță:

Sunteți de acord că vinovatul din sistemul nostru de justiție sau de ocrotire a dreptului în Republica Moldova, care a admis fuga penalilor, să ocupe locul lui, locul lui meritat acolo, la penitenciarul nr. 13 și alte numere?

Domnul Sergiu Litvinenco:

Chiar eu cred că toți trebuie să răspundă, domnule deputat. Și cei care au încălcat anterior legea și pentru care trebuie să fie sancționați, dar și acei care ulterior au încălcat-o. Care, de exemplu, a făcut posibilă fuga pușcăriabilului X sau Y. Eu cred că și acela trebuie să răspundă, și acesta care a fugit mai recent. Nu poate fi absolvit cel care a fugit de răspundere.

Și noi avem mai mulți din aceștia, care au tot luat calea pribegiei, au devenit diasporă. Nu în sensul termenului pe care îl are în vedere aproape fiecare cetățean al Republicii Moldova. Dar în sensul în care pușcăriabilii și cei care au încălcat legea fug pentru a se ascunde de o pedeapsă bine meritată.

Domnul Mihail Popșoi:

Și următoarea întrebare – doamna Cușnir. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Pot să vă invit aici la dumneavoastră... la mine în prezidium, să vedeți lista și ordinea.

Iată dumneavoastră sunteți următoarea, exact.

Doamna Mariana Cușnir:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule ministru,

Articolul 262 alineatul (5) din Codul de procedură penală prevede o anumită procedură de sesizare a faptelor penale, comise de Procurorul General și modul de desemnare a Procurorului de către CSP pentru examinarea sesizării. Mai precis, este menționat faptul că organul de urmărire penală înștiințează Consiliul Superior al Procurorilor.

Întrebarea este, domnule ministru, nu considerați dumneavoastră că Ministerul Justiției ar trebui să vină cu un proiect de lege, pentru a îmbunătăți și a face claritate la această reglementare? Pentru a nu a avea ulterioare interpretări eronate. Și dacă aveți în plan această acțiune?

Mulțumesc.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Vă mulțumesc, doamnă deputat.

Această prevedere, chiar dacă ea există de mulți ani, și nu doar în legea aceasta. Pentru că în Legea cu privire la Procuratură este o prevedere similară, adică care repetă mot-a-mot aceea ce este indicat în articolul 262 alineatul (5), doar că ea niciodată nu a fost pusă în aplicare.

Și vreau să vă spun că ceea ce s-a întâmplat la ședința Consiliului, când Consiliul a dat curs acestei prevederi legale și a desemnat un procuror, nu a fost nou. Pentru că, de exemplu, o colegă de-a noastră din fosta legislatură, fără a-i da nume, dar eu cred că toată lumea o cunoaște, la fel, a făcut astfel de sesizări. Doar că ele nici o dată nu au fost realizate. Au fost de fiecare dată blocate.

Vedem cum se aplică această prevedere, nu exclud că în situația în care ea este una interpretabilă, dar mie nu mi se pare ea interpretabilă. Mie mi se pare că ea este clară.

Dar în situația în care se va dovedi că ea este interpretabilă și nu conține suficientă claritate, nu exclud că putem să revenim, să examinăm în ce măsură este necesar ca ea să fie modificată, ajustată, revizuită, clarificată. Este posibil, dar, la moment, părerea mea personală, că ea este clară, este o normă clară.

Domnul Mihail Popșoi:

Doamnă Cușnir,

Aveți și a doua întrebare?

Următoarea întrebare – doamna Caraman.

Doamna Diana Caraman:

Да, господин министр, мы уже 3-й месяц слышим то, о чем вы мечтаете. Очень хочется поговорить уже о позитивных результатах в вашей деятельности. И в связи с тем, что вы сегодня сказали, что вы являетесь ярким борцом за чистоту прокуратуры. Я это приветствую. Мне очень интересно ваше мнение по назначению Владислава Боброва исполняющим обязанности заместителя руководителя прокуратуры по борьбе с коррупцией и особо важным делам.

Насколько известно молдавской общественности, именно господин Бобров – это прокурор Виорела Мораря – исполнитель по целому ряду заказных политических дел. Одним из самых ярких является дело АНТИФА, когда были подброшены оружие, боеприпасы, российские рубли и т. д. и т. п.

Или вас интересует чистота и честность прокуроров, которые завели, нашли причастность вашей тещи к краже миллиарда?

Domnul Sergiu Litvinenco:

С чего начинать? Очень неоригинально. Да, с последнего, да.

Încep de la a doua și revin la prima neapărat. Știți nimic originalitate. Ați tot preluat unele teze mincinoase ale unor pușcăriabili și repetați și dumneavoastră. Acesta-i primul lucru.

Al doilea lucru, este destul de josnic ceea ce faceți. Căutați la mine. N-ați găsit nimic și căutați rude, prieteni. Vedeți că mai am prieteni, care au plecat și din țară. Mai căutați și în Italia, în Canada, în America, poate găsiți ceva.

Dar, pe fond, ca să vă răspund o dată și pentru totdeauna, și poate să audă și televiziunile voastre mincinoase. Doamna despre care ați vorbit nu are absolut nici o legătură absolut cu nici o ilegalitate. Nu a comis absolut nimic. Și lucrul acesta l-au constatat chiar procurorii, conduși de Procurorul pentru care voi azi rupeți cămașa, ca să fie foarte clar.

Legat de prima întrebare. Pe domnul Bobrov nu-l cunosc. Nu l-am cunoscut niciodată. Și de aia, să vă spun sincer, nu prea am cum să mă expun în privința lui.

Despre Viorel Morari, nu-l cunosc. (*Rumoare în sală.*) Nu-l cunosc, nu l-am cunoscut și, dacă sincer, nici nu vreau să-l cunosc. Pentru că în raport cu Viorel Morari există foarte multe suspiciuni că a comis fapte mai puțin legale pe timpul regimului Plahotniuc. Aceasta este ceea ce cunosc eu despre această persoană.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Doamnă Caraman,

Aveți a doua întrebare?

Vă rog.

Doamna Diana Caraman:

Что касается того, как вы отвечаете на вопросы, я хочу к вам обратиться и попросить вас немножко вести себя более прилично.

Вы пришли как министр отвечать здесь на вопросы, а не давать оценки. То, что касается вашей тещи: это в СМИ есть. Ваши коллеги тоже пользуются СМИ и пишут доносы, да. Поэтому давайте будем честными в этом отношении и не забывать, что вы министр, вы сейчас пришли отвечать конкретно на вопросы.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Я вам ответил.

Doamna Diana Caraman:

Что касается Боброва. Вы уже, я вам привела один пример, вы уже знаете. Я надеюсь, что вы точно так же будете бороться за его честность и чистоту, как за Стояногло.

Второй вопрос. Вас не смущает, что прокуроры, занявшие ключевые посты после отстранения Стояногло, инициировали проведение обысков у прокурора Дмитрия Рэиляну, который ведет ключевые дела против пособников режима Плахотнюка. И, конкретно, дело Дамира, Кавкалюка, Пынзаря, по пятому управлению МВД, а также дело Бэцишор и те, кто сфабриковал дело против Петика.

Насколько известно СМИ, все документы по этим делам были изъяты. И это вызывает серьезное опасение в данном отношении. Как вы смотрите на этот вопрос? И почему преследования ведутся именно против прокуроров, которые вели дело против пособников Плахотнюка?

Спасибо.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Dumneavoastră mă puneți să intru în niște detalii pe care nu le cunosc. Pentru că sunt dosare, nu, și ce ministru face dosare? Aceasta poate pe timpuri era așa.

Ministrul nu face dosare și nici nu trebuie să facă. Și eu nici nu voi face vreo dată dosare, nu voi suna nici o dată un procuror să-i spun ca să deschidă un dosar, ca să închidă un dosar, ca ăstuia să-i dea arest de acela sau la domiciliu, sau în altă parte, ca să fie foarte clar.

Eu nu mă pot expune cu privire la ceea ce spuneți dumneavoastră. Dacă este așa, dacă, într-adevăr, există bănuieli rezonabile, că cineva încearcă să intervină în instrumentarea sau în examinarea unui dosar despre care toată lumea cunoaște, de exemplu, dosarul Damir, în sensul blocării ca acesta să meargă mai departe, este un lucru grav, ieșit din comun, și el cred că trebuie sancționat, dacă, într-adevăr, lucrurile sunt așa cum spuneți dumneavoastră.

Încă o dată, eu cred că toți cei care au încălcat legea, și pe timpul regimului Plahotniuc, sunt mulți, sunt foarte mulți, care au fost... care au încălcat legea și nu au purtat răspundere, unii dintre care eu i-am menționat, trebuie să fie deferiți justiției.

Statul de drept înseamnă că procurorii nu au doleanțe cu privire la cine să fie sancționat, nu contează statutul, nu contează cât de mare este buzunarul, dacă ai încălcat, ai comis fărădelegi, tu trebuie să fii sancționat cu toată duritatea legii penale.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Următoarea întrebare – doamna Sibova, vă rog.

Doamna Diana Caraman:

Precizare.

Domnul Mihail Popșoi:

10 secunde, dar să fie 10, vă rog.

Doamna Diana Caraman:

Вы абсолютно правильно сказали, что в системе прокуратуры много людей Плахотнюка. И, к большому сожалению, сегодня мы видим, что они все возвращаются на ключевые должности.

И в этом отношении от лица молодежи – у нас же оппоненты так любят говорить от лица молодежи – я тоже от лица молодежи хочу сказать «большое спасибо» Майе Санду и PAS за возвращение на ключевые должности пособников Плахотнюка.

Спасибо.

Спасибо.

Domnul Mihail Popșoi:

Pentru puțin.

Doamnă Sibova,

Adresați, vă rog, întrebarea.

Doamna Inga Sibova:

Vă mulțumesc mult, domnule Președinte al ședinței.

Domnule ministru,

În primul rând, eu vreau să spun că eu mă alătur de ceea ce a vorbit doamna Bodnarencu în mare majoritate, pentru că de mai multe ori noi auzim niște acuzații nefondate în direcția Blocului. Vă rog frumos, toți să vă abțineți de niște declarații nefondate. Asta prima.

A doua. Dumneavoastră sunteți acum într-o calitate foarte înaltă, sunteți ministrul justiției. Noi apreciem eforturile pe care dumneavoastră le depuneți. Dar, totuși, cum dumneavoastră doriți să vă îndreptățiți, întotdeauna puneți vina pe alții. Eu vreau să vă aduc aminte de așa un banc interesant, frumos despre 3 plicuri, o să vină timpul când n-o să puteți da vina pe altcineva, asta-i.

Și acum propriu-zis la o întrebare. Graba și caracterul de comandă al acțiunilor dumneavoastră în ceea ce privește Procuratura, este evidentă nu doar pentru noi cei care locuiesc în țară, dar și pentru cei din afara țării. Un

Înalt reprezentant al respectabilei Comisii de la Veneția v-a acuzat direct de această suspectă grabă la acest subiect.

Și acum cum se spune în popor: graba strică treaba. Multe lucruri apar suspecte.

Poate acum măcar dumneavoastră, după ceea ce s-a întâmplat, o să țineți cont de părerea reprezentanților structurilor europene sau pentru dumneavoastră nu contează părerea nimănui? Îi tot, scurt.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

Deci, în primul rând, eu am ascultat atent declarația domnului președinte Buquicchio, dumnealui s-a referit la... în contextul când a făcut acea... a pronunțat acea frază, el s-a referit la Legea cu privire la Procuratură, ca să fie foarte clar, să nu manipulați dumneavoastră, pentru că în cazul situației în jurul domnului Stoianoglo, domnul Buquicchio a spus foarte clar, ceea ce spunem și noi, și eu sper că sunteți de acord și dumneavoastră, există procedurile, există justiția, o justiție care trebuie să analizeze toate circumstanțele și să dea un verdict. Deci ca să nu mai fie întrebări cu privire la subiectul respectiv.

Și a doua întrebare care? Că eu... (*Voce nedeslușită din sală.*)

A, dacă vom ține cont de opiniile Comisiei de la...

Da, da. Mulțumesc.

Noi... dumneavoastră n-ați fost în legislatura trecută, dar noi, spre deosebire de colegii dumneavoastră de fracțiune, deci nu la dumneavoastră mă refer, pentru că chiar nu erați în legislatura trecută, noi mereu ținem cont de opinia Comisiei de la Veneția, spre deosebire de colegii dumneavoastră, care au scuipat peste opinia Comisiei de la Veneția, de exemplu, în 2017, când s-a adoptat așa-numitul „celebrul sistem electoral mixt” al lui Plahotniuc, prin care Plahotniuc a vrut să-și bage cât mai mulți oameni în Parlament. Și știți cine l-a ajutat pe Plahotniuc ca să facă lucrul ăsta? Igor Dodon și PSRM-ul, care au votat frumusei toți pentru adoptarea aceluia sistem nedemocratic criticat de Comisia de la Veneția.

Un alt exemplu s-a întâmplat în decembrie 2019. Domnul Buquicchio era aici, în Chișinău. Cu o zi înainte, Comisia de la Veneția a emis un aviz de urgență pentru Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii. Și, cu toate acestea, socialiștii au votat legea respectivă, fără a aștepta opinia Comisiei de la Veneția. Și domnul Buquicchio a venit aici și a întrebat: dar ce ne mai cereți opinia, dacă voi, oricum, nu țineți cont?

Deci ca să fie foarte clar, observațiile, recomandările unei instituții, cum este Comisia de la Veneția, chiar dacă strict formal nu sunt obligatorii, în realitate, ele sunt obligatorii, pentru că acolo sunt standarde, care se circumscriu conceptelor statului de drept. Și, în măsura în care nu le respecti,

înseamnă că scuipi peste principiile statului de drept. Noi vom ține cont de toate recomandările Comisiei de la Veneția, vă asigur de lucrul ăsta.

Și în cazul Legii cu privire la evaluarea externă și extraordinară, precum am mai menționat, este imperioasă opinia Comisiei de la Veneția. Și după ce vom obține, vom definitiva proiectul, așa încât toate observațiile să fie luate în considerare.

Vă mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Doamnă Sibova,

Aveți și a doua întrebare?

Vă rog.

Doamna Inga Sibova:

Mulțumesc.

O mică precizare. Totuși, dumneavoastră spuneți „vom ține”, dar de data asta nu ați ținut cont, nici nu v-ați adresat măcar și până când nu avem răspuns de la Comisia aceasta.

Dar ce ține de alegeri, care spuneți că, totuși, a fost încălcată... nu s-a ținut cont de recomandările... Dumneavoastră, ca partid, v-ați implicat foarte bine în aceste alegeri, în pofida la aceea că n-au fost constituționale, cum considerăm noi.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da, dar ce puteam să facem?

Doamna Inga Sibova:

... prezidențiale, și chiar și parlamentare, da, corect, cu participarea...

Domnul Sergiu Litvinenco:

Grație celor... faptului că noi...

Doamna Inga Sibova:

... cu participarea.

Mulțumesc mult, domnule...

Eu trec la a doua întrebare.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Grație faptului că noi...

Cer scuze.

Doamna Inga Sibova:

Dacă îmi permiteți, din discursul dumneavoastră, eu am înțeles foarte bine că dumneavoastră știți toată procedura cum trebuie să fie, de la ce să

începem, de la A până la... cum s-ar spune, până la ultima, până la Z, noi putem... dumneavoastră cunoașteți toată procedura.

Și dumneavoastră acum, nu atât de demult în Parlament s-a votat și s-a aprobat modificarea la Legea cu privire la Procuratură, în care se vorbea despre evaluarea Procuraturii. Această evaluare nu a avut loc, după câte am înțeles noi, și totuși, Procurorul General a fost reținut.

Este așa o întrebare simplă, scurtă: ce, totuși, a fost un catalizator, care a provocat reținerea urgentă a Procurorului General?

Mulțumesc.

Domnul Sergiu Litvinenco:

De la care să încep: de la prima sau de la a doua? (*Gălăgie în sală.*)

Dumneavoastră spuneți că noi am participat. Da, dar vă dați seama, dacă noi nu participăm, Plahotniuc și acum guverna Republica Moldova, vă asigur eu. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Păi, eu vă spun că participa singur Plahotniuc și PSRM-ul și Plahotniuc avea vreo 70 de mandate. Și acum încă aveam să trăim sub Plahotniuc. (*Rumoare în sală.*)

Нет, acolo гадает altcineva sau гадал, nu știu.

A doua întrebare, doamnă deputat, cu referire la Legea cu privire la Procuratură și evaluarea. Și am răspuns și aici, există un aviz al Comisiei de la Veneția cu privire la ce înseamnă Procuratura Republicii Moldova și care sunt acele reguli, care trebuie reținute, în momentul în care se instituie norme cu privire la evaluare. În acel aviz, Comisia de la Veneția a spus două lucruri, din memorie acuma citez, primul lucru: în lume nu există standarde internaționale în materie de procurori, spre deosebire de judecători. Deci judecătorii, în aproape toată lumea, au niște principii care trebuie să fie obligatorii pentru toate statele, inclusiv inamovibilitatea, garanții. În cazul procurorilor nu există așa model, există model când procurorul-șef este numit de ministrul justiției. Există așa un model și el este democratic. Există modele când procurorii sunt în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, adică sunt magistrați. Este și aceasta o practică. Există modele când procurorii se autoadministrează, așa cum este la noi, care, la fel, este o practică.

În același timp, chiar dacă nu există aceste standarde, la noi în Constituție au fost inserate anumite principii de funcționare a Procuraturii. În Constituția moldovenească.

Și Comisia de la Veneția, în 2019, a spus în felul următor: „Rolul central decizional în ceea ce privește cariera procurorilor trebuie să îl joace Consiliul Superior al Procurorilor, nimeni altcineva. Pot fi constituite entități pentru evaluare, pentru răspundere disciplinară sau pentru alte lucruri, dar rolul acestor structuri trebuie să fie obligatoriu consultativ. Decizia finală trebuie

să fie apanajul Consiliului Superior al Procurorilor”. Exact în această filosofie a fost elaborată și adoptată Legea pentru modificarea Legii cu privire la Procuratură, la care vă referiți dumneavoastră.

Dacă e să ne referim la evaluare. Există Comisia de evaluare, comisia formulează, redactează un raport, acel raport propune un anumit verdict, un anumit calificativ. Acest calificativ poate fi confirmat sau poate fi infirmat de Consiliul Superior al Procurorilor. Cum a spus un coleg de-al dumneavoastră, atunci când dezbăteam aici, în Parlament, acel proiect, este posibil, de exemplu, ca Comisia de evaluare să vină cu verdictul „nesatisfăcător”, dar Consiliul Superior al Procurorilor să-i spună că activitatea Procurorului General este excelentă. Este posibil la modul prevederilor legii care sunt în vigoare.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă rog, scurt.

Doamna Inga Sibova:

Scurt. Dumneavoastră... Mie foarte mult îmi plac juriștii, știu a vorbi mult și despre nimic, cu părere de rău. Tot aceea ce ați vorbit dumneavoastră noi deja am trecut când am dezbătut acest proiect.

Eu am întrebat: ce a fost catalizator pentru reținerea urgentă a Procurorului General? Punctum.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Încă o dată revin la ceea ce am mai spus, inclusiv în discurs. Eu, în calitate de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, mi-am exercitat votul pentru punerea în aplicare a unui text de lege, articolul 262 alineatul (5), plus același text din Legea cu privire la Procuratură.

Ulterior, deja, ce l-a determinat pe procuror să inițieze urmărirea penală în privința Procurorului General, care au fost argumentele la baza solicitării... sau la baza reținerii și, ulterior, a solicitării arestului, sunt lucruri pe care eu nu le cunosc și nici nu trebuie să le cunosc.

Ceea ce vreau eu, ca procurorii să fie transparenți și să comunice în măsura în care pot să facă lucrul acesta, în măsura în care nu contravin lucrurile Codului de procedură penală, toată informația pe care o așteaptă societatea. Cu cât mai transparenți vor fi, cu atât mai puține suspiciuni vor exista în raport cu ei.

Și, în general, transparența sau doar transparența poate duce la obținerea de către Procuratură sau de către alte instituții a încrederii cetățenilor. Nici o instituție nu poate funcționa și nu poate deveni funcțională atâta timp cât nu există încredere din partea societății, din partea cetățenilor în această instituție și în faptul că ceea ce face această instituție este corect și este în concordanță cu principiile statului de drept.

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Mihail Popșoi:

Haideți să nu abuzăm.

Eu încerc să fiu, dacă ați observat, cât se poate de deschis și înțelegător. Nu am făcut uz de articolul 108, dezbatem omenește, frumos, dar să nu facem abuz.

Și o ultimă întrebare – domnul Dan Perciun.

Nu?

Domnul Dan Perciun:

Am avut mai degrabă un comentariu decât o întrebare. Pentru că îmi aduc foarte bine aminte timpul din 2016, 2017, 2018, când socialiștilor, în general, le era frică să rostească numele Plahotniuc. Te uitați la conferințe întregi de presă și era un personaj tabu care nicidecum nu trebuia pronunțat, pentru că frica era așa de mare și lipsa de curaj era omniprezentă.

Acum exact același lucru îl constat în raport cu Platon. Au prins la curaj în raport cu Plahotniuc că e departe și nu-i amenință cu nimic și acum stai și te uiți cum la dâșii din lexicon, în general, acest cuvânt a dispărut și acest personaj parcă nici nu există.

Pentru că, pe de-o parte, ne acuză... sau îl acuză pe ministru...
(*Rumoare în sală.*)

Da, eu la dumneavoastră în mod special mă refer. La dumneavoastră în mod special mă refer. Dați dovadă de curaj și să nu vă fie frică, spuneți lucrurilor pe nume, că sunt două personaje... (*Rumoare în sală.*) Sunt două personaje... Da, dumneavoastră ați ales o alianță electorală cu niște oameni care au participat la capturarea statului Republica Moldova și i-ați legitimat maximum posibil.

Asta este bine, ca să cunoască toată lumea. Eu pentru cetățenii Republicii Moldova regulamentar fac acest comentariu. Nu vă fie frică și nu fiți ipocriți și roștiți ambele nume. Nu repetați greșelile socialiștilor. Aveți curaj.

Mersi.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc.

În lipsa altor întrebări, chem comisia să prezinte raportul comisiei.

Doamna Olesea Stamate:

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat, în temeiul articolului 114 din Regulamentul Parlamentului, moțiunea simplă asupra politicilor Ministerului Justiției în domeniul justiției, și vă comunică următoarele.

Comisia constată că prevederile stabilite în articolele 112 și 113 din Regulamentul Parlamentului au fost respectate.

Autorii moțiunii simple invocă Ministerului Justiției nedorința de implementare a Programului de activitate al Guvernului în domeniul justiției, subminarea principiilor statului de drept, promovarea unei politici de subminare a independenței justiției și a Procuraturii Generale, precum și sfidarea recomandărilor partenerilor externi și a instituțiilor internaționale care au avut un aport substanțial în îmbunătățirea legislației în domeniul justiției.

Comisia juridică, numiri și imunități constată caracterul declarativ al moțiunii simple și necorespunderea argumentelor invocate situației reale din domeniul reformei justiției.

În rezultatul dezbaterilor pe marginea moțiunii simple asupra politicilor Ministerului Justiției în domeniul justiției, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor, propune plenului Parlamentului respingerea moțiunii simple nr. 285 din 14 octombrie 2021.

Vă mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumesc, doamnă președintă.

Întrebări nu sunt.

Invit deputații cu luări de cuvânt.

Prima s-a înscris doamna Koksals.

5 minute sau 7? Din partea...? 7. Din partea fracțiunii.

Doamna Ivanna Koksals:

Уважаемые жители Молдовы!

Уважаемые коллеги!

Зал парламентских заседаний — это очень важная площадка, где принимаются решения для развития нашей страны и для каждого гражданина нашей Молдовы, а данная трибуна — это важная площадка для выражения осознанных и серьезных решений.

Для меня очень ответствен выход на главную трибуну страны, потому что я хочу выразить свое мнение, своих коллег и, конечно же, наставление наших избирателей.

В нашей памяти молдавское общество всегда была патриотично настроенным и единым. И благодаря тому, что наш край многонациональный, мы всегда в мире и согласии жили и уважали друг друга.

В демократическом обществе, как правило, одна власть сменяет другую и это должно происходить в рамках закона и дозволенного. Так

и произошло: мы приняли победу новой власти. И вместе с подавляющим большинством граждан ждали, когда же начнут искоренять коррупцию и настанут хорошие времена.

Однако сейчас мы с вами являемся свидетелями тому, что наступило время не демократии, а время беспредела и неуважения к своему народу, к своей стране.

Предложенная министром юстиции Сергеем Литвиненко поправка к Закону о Прокуратуре о выведении из Высшего совета прокуроров прокурора Гагаузии противоречит Закону об особом правовом статусе Гагаузии, а выведение Генерального прокурора страны из Высшего совета прокуроров вообще не подлежит логике организации деятельности прокуратуры страны.

Как можно выводить из коллегиального органа руководителя структуры? То, что сегодня происходит в Молдове, не подлежит никаким моральным объяснениям.

Сегодня нагло, цинично, без соблюдения каких-либо законных норм задерживают Генерального прокурора, прокурора, который ответственно взялся за борьбу с коррупцией, за расследование самых громких беззаконий, прокурора, который не выполнял заказы и не фабриковал политические дела!

Мы приняли победу новой власти и ожидали более человеческого подхода к оппозиции и ее электорату, к мнению меньшинства. Но вместо обещанного хорошего будущего – на фоне происходящих событий с необоснованными арестами – в граждан вселились волнения и страх. Страх, что без особых церемоний, в любой момент придут к простым труженикам и в одночасье то, что наработывалось годами, перейдет в руки тех, кто не знает, что такое трудодень, кто не знает, что такое честь, доброта, справедливость, нравственная культура, субординация и уважение!..

Уверена, одним нужны противостояние, перевороты, разборки, потому как, пока кто-то борется и воюет, другие на этом зарабатывают. А самое грустное то, что отбирается самое последнее, что остается у человека: отбирается надежда на спокойную, самодостаточную и справедливую жизнь в своем родном доме.

Нам решили показать сходу и с размаха, кто здесь хозяин и кто тут все решает. Ведь легче брать нахрапом, нежели проявлять терпение, понимание и соблюдать нормы законов. Методом запугивания из нас хотят сделать безликих и послушных, потому что именно на стадии безразличия никому не нужны демократия, справедливость и даже Родина.

Мы с вами полноправные граждане страны, и мы еще не потеряли чувство сострадания! Пока мы храним и оберегаем дома традиционный

семейный очаг без помощи каких-либо сомнительных конвенций и пока мы осознаем важность слов «мать», «отец», «Родина» и «право человека на достойную жизнь», мы будем бороться и искоренять зачатки зла и ненависти.

Дорогие сограждане!

Я знаю, что очень многие задаются вопросом, куда мы пришли и кто нами и нашей страной руководит, кто и какой пример нам будет подавать, если у власти нет глубокого понимания и желания быть с людьми и стараться для своей страны. Нельзя развивать и укреплять политическую монополию и диктатуру.

Основа самостоятельности демократического государства есть справедливость и независимость правосудия. Там, где втаптываются в грязь такие понятия, как законность и честность, рушится система государственности. Там, где появляется диктатура в отношении своих граждан, вселяется страх, незащищенность, недоверие правителям, там граждане вынуждены покидать свою Родину в поисках мест, где ценят человека и его труд.

Потенциальные инвесторы никогда не будут вкладывать инвестиции в страну с сомнительным правосудием, вследствие чего не сможет развиваться экономика страны.

Поразителен тот факт, что на такой громкий антиконституционный шаг, как необоснованный арест и задержание Генерального прокурора страны, мы не услышали практически ни одного высказывания внешних партнеров и дипломатических миссий, аккредитованных в нашей стране.

Законы ни мне, ни кого-нибудь другому подминать под себя нельзя – они должны работать и воздействовать одинаково на всех граждан. И все без исключения граждане обязаны соблюдать нормы законов!

В связи с этим обращаюсь к дипломатическим миссиям и международным организациям с призывом не оставлять без внимания вопиющий факт давления на независимость прокуратуры, ибо мы признаем, мы доверяем и мы перенимаем примеры справедливой правовой системы европейских государств и других стран-партнеров. Не дайте нам разочароваться в этом!

Уважаемые парламентарии!

Пора всем вспомнить о Всеобщей декларации прав человека от 1948 года, об Европейской конвенции о правах человека, а также о Международном пакте о гражданских, политических правах 1966 года и выучить наизусть, что права и личные свободы граждан не могут быть попираемы только на основе своей неприязни к личности – в данном

случае Генерального прокурора - ввиду его аполитичности и тем более национального происхождения.

До тех пор, пока такие лица, как Президент Республики Молдова Майя Санду, как министр юстиции Республики Молдова Сергей Литвиненко, будут игнорировать основные положения Уголовного и Гражданского кодекса, будут игнорировать основные положения и законы и будут игнорировать главный закон Республики Молдова – ее Конституцию, халатно относиться к своим должностным обязанностям, игнорировать международные акты, которые Молдова ратифицировала, грош цена нашей демократии и полное неуважение гражданского общества к лицам, занимающим высокие должности.

Mulțumesc frumos. Спасибо. (*Aplauze.*)

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Următoarea luare de cuvânt – domnul Vasile Bolea, 5 minute.

Domnul Vasile Bolea:

Vă mulțumesc.

Domnule ministru,

Dumneavoastră ați ieșit azi la această tribună, probabil, demult n-ați fost aici și ați avut așa un curaj. Ați început-o de la a vorbi că ditamai ce minune este că moțiunea se dezbate la o săptămână de când a fost depusă.

Ați vorbit despre încercările voastre, când ați fost în opoziție, de a depune moțiuni. Dar diferența este aceea că moțiunea aceasta este scrisă după ce noi ne-am antrenat în scrierea a zeci de moțiuni, atunci când cu țara conducea Plahotniuc și Guvernul lui.

Și din punctul acesta de vedere, orice altă moțiune, să mă credeți, că n-o să găsiți o virgulă sau ceva de reproșat din punct de vedere legal. Și o să fiți nevoiți să dezbateți această moțiune.

Ați vorbit cu patos despre ceea ce se întâmplă în Procuratură, în justiție. Că trebuie să fie reformată, că trebuie să fie independentă, nu știu ce ș.a.m.d. Dar ceea ce ați făcut ultimele două luni de zile, de fapt, este un proces continuu de acaparare a justiției.

Eu vreau să-i amintesc băiatului de 22 de ani, că în 2014, colegi de-ai voștri erau membri ai unui partid verde, al lui „al vostru”, sub auspiciul căruia s-a împărțit justiția în Republica Moldova.

Întrebați-l pe domnul Carp, era în Partidul Liberal. Mihai Ghimpu a ieșit cu acea împărțire secretă: mie Curtea Supremă, ție Procuratura, Procuratura de acolo, Curtea de Apel ș.a.m.d.

Și întrebați-i pe colegii voștri, stimate domn tânăr, de ce alți tineri ca voi au plecat din această țară? Anume din cauza la aceea ce faceți voi și dumneavoastră, inclusiv astăzi, susținând ceea ce face ministrul justiției.

La întrebarea: de ce nu vin investitorii în Republica Moldova? Vă dau un simplu răspuns. Și de ce fug cetățenii din Republica Moldova? Închipuiți-vă un investitor străin, care vede la televizor sau solicită informație ce se întâmplă în Republica Moldova și lui îi spun că ministrul justiției cu un oarecare Morari, că asta o să citească din presă, fost procuror anticorupție, dirijează și orchestrează toate evenimentele din justiție. *(Gălăgie în sală.)* Și sub acest auspiciu, este încarcerat Procurorul General, cu 5 minute înainte de a ieși el la conferință de presă. Anume din acest considerent nu vin investitorii în Republica Moldova și din acest considerent pleacă cetățenii din Republica Moldova. *(Rumoare în sală.)*

De ce noi am vorbit în această moțiune simplă despre faptul că ministrul și-a făcut un alibi, participând și orchestrând tot acest teatru, circ al absurdului? Deoarece și Procurorul General, și acel adjunct al Procurorului, vorbeau despre unele dosare, unde unor rude trebuie să le fie dată aprecierea juridică, participația lor. Nu se auzea încă din partea ministrului că: eu consider că soacra mea este vinovată.

Dar eu nu cred în ceea ce este vinovată sau este nevinovată, eu aștept ca justiția, Procuratura să-și facă treaba, inclusiv în acest dosar, să găsească și să stabilească, și să dea aprecieri juridice tuturor acestor fenomene.

Ați vorbit despre faptul ceea ce vouă, domnule ministru, nu vă place, că nu vă place una, că nu l-a încarcerat pe acela, că Procurorul General n-a inițiat procese politice împotriva liderilor opoziției, despre care a vorbit la televizor Procurorul General.

Dar spuneți, vă rog, eliberarea lui Petic de către Procuratură, vă place sau nu vă place? Dar eliberarea a sute de cetățeni care erau vizați în dosarele politice, care au stat ani de zile în beciuri și ceea ce a făcut acest Procuror General, dând o altă apreciere juridică, una reală a ceea ce s-a întâmplat în perioada lui Plahotniuc, vă place sau nu vă place?

Dar eliberarea persoanelor care... *(Rumoare în sală.)*

Domnul Mihail Popșoi:

Conectați microfonul, vă rog, la tribuna centrală.

Dar vă rog, succint, domnule Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Eu înțeleg că vouă nu vă place și, prin minune, se închide microfonul acelor care vorbesc de la tribuna centrală ceea ce vouă nu vă place.

Domnul Mihail Popșoi:

Nu prin minune, dar la expirarea termenului.

Închideți, vă rog, microfonul de la tribuna centrală.

Vă rog frumos, aveți respect față de Regulamentul Parlamentului.

Timpul dumneavoastră a expirat. Și microfonul a fost deconectat regulamentar.

Dumneavoastră ați solicitat un minut în plus, dar nu abuzați de deschiderea Președintelui de ședință.

Domnul Vasile Bolea:

Un minut în plus, vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă rog să vă continuați gândul și succint.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc.

Foarte succint.

Iată de ce nu vin, stimate coleg, investitorii în Republica Moldova. Iată de ce fug cetățenii din această țară și vor fugi în continuare, chiar dacă voi o să încercați să spuneți că, uitați-vă, facem tot posibilul, dar nu faceți absolut nimic, ministrul nu face absolut nimic. În jumătate de an a Guvernului Maiei Sandu, au venit în Parlament fix 6 proiecte de legi. Iată acum o să se termine aceste 100 de zile... на раскачку pentru Guvernul Gavrilița, și nu vedem nici un proiect de lege din partea Ministerului Justiției.

Ați vorbit despre plan. Noi v-am lăsat planuri, v-am lăsat proiecte de legi mari, asupra cărora s-a lucrat, modificarea la Constituția Republicii Moldova, pe care au așteptat-o 10 ani de zile, și noi am votat aici, prin consens, această modificare la Constituție.

Vorbiți despre „vetting”? Dar noi, în Strategia pe justiție, am remarcat că trebuie să fie evaluarea extraordinară a judecătorilor și procurorilor. De ce n-o puneți la vot și n-o votați? De-atâta că nu doriți. Că mai aveți, vă mai trebuie încă timp să acaparați justiția, CSM-ul, CSP-ul, Procuratura, să puneți fel de fel de „bobrovi” în diferite funcții, asta vouă vă trebuie. (*Rumoare în sală.*) Și din punctul ăsta de vedere, cetățeanul simplu vede ceea ce se întâmplă, își pune mâinile în cap, de ce? Văzând cum și cu ce repeziciune l-ați înlăturat pe Procurorul General din funcție, simplul cetățean se gândește: Doamne ferește, dar mâine ce se va întâmpla cu mine, în caz dacă eu am să-mi ridic glasul și am să spun nemulțumirea mea față de activitatea acestei guvernări.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumim, domnule Bolea.

Cu luare de cuvânt se invită la tribuna centrală doamna Bodnarenco. *(Gălăgie în sală.)*

Vă rog mult, din respect pentru Regulament, să vă încadrați în 5 minute.

Mersi.

Doamna Elena Bodnarenco:

Господин председатель!

Уважаемые коллеги!

Манипуляция – это тип социального воздействия, представляющий собой деятельность с целью изменить восприятие или поведение других людей при помощи скрытой, обманной и насильственной тактики в интересах манипулятора.

Вы манипулировали на выборах людьми, вы пришли к власти и продолжаете это делать и сегодня, но на вранье, уважаемые коллеги, далеко не уедешь.

Сегодня собирались обсуждать вроде бы политики Министерства юстиции в области юстиции, а минимум 150 раз произнесли фамилию Плахотнюка и договорились даже до того, что это детище партии коммунистов. Вот Плахотнюк сегодня в Турции порадовался бы! Два года, как не в стране, а Парламент три с половиной часа обсуждает его деятельность в Республике Молдова.

Так вот, уважаемые коллеги, бывший премьер-министр Молдовы господин Ион Стурза, которого ваш правый президент Тимофти предлагал на должность премьер-министра в декабре 2015 года и который сегодня является одним из самых больших сторонников PAS, расхваливая ее деятельность на своей странице в социальной сети, заявил о том, что именно он стоял за взлетом бывшего лидера ДПМ, а ныне беглого олигарха Влада Плахотнюка. Цитата: «Он мое творение. На самом деле его знакомство в Румынии с Ворониным, где Плахотнюк был введен в делегацию деловых людей румынским политиком президентом Илиеску, все это было по моей, Иона Стурзы, инициативе».

Мы сегодня говорили много – я не буду повторяться – о том, как тогда, когда Плахотнюк входил в состав Альянса за европейскую интеграцию, те из вас, кто являлся членом ЛДПМ, старались потереться о его пиджак, сфотографироваться рядом с ним, повторяли его слова, продвигали его людей, аплодировали тому, что делал Альянс за европейскую интеграцию. По заказу, кстати, Плахотнюка была изменена Конституция Республики Молдова в части выборов

президента, которой мы, коммунисты, например, бойкотировали и в 2016-м, и в 2020 году, а вы, коллеги из PAS, участвовали в президентских выборах, сыграв по правилам Плахотнюка, которого вы как бы сегодня критикуете. Ну нельзя быть немного беременными, уважаемые коллеги!..

И если у вас такой длинный список фамилий, называйте! Вы это людям обещали. Пусть он будет на 5 часов, как сказал господин Литвиненко, пусть на 15!.. Только пусть в этом списке будут не ваши *presuruperi*, а пусть в этом списке будут доказательства того, кто, когда, где и за что голосовал, кто кому и какой ущерб нанес, кто за что и когда был ответственный, кто и что когда-то недоделал.

И специально для господина из последнего ряда. Когда вам было 10 лет, то есть тогда, когда вы уже что-то могли понимать, сменилась власть: за коммунистами пришел Альянс за европейскую интеграцию 1, 2 и т. д. И то, что вы сегодня помните: кражу миллиарда, беспредел, массовый выезд граждан вашего возраста за границу – все это началось при так называемых проевропейских правительствах. (*Aplauze.*)

И все те, кто вас тогда поддерживал, в конце концов на этот беспредел устали смотреть и открыто заявили о том, что история европейского успеха в Молдове не получилась при тех предыдущих правительствах.

Они и вам сегодня уже два сигнальчика дали о том, что вы слишком торопитесь со своими разборками. Потому что на самом деле то, что сегодня происходит в Молдове, это не юстиция, это разборки в прокуратуре между двумя кланами, и вы это прекрасно знаете. Только поддерживаете почему-то один клан и назначаете тех людей, которые были теми же слугами Плахотнюка. (*Aplauze.*)

Поэтому, уважаемые коллеги, вы, идя на выборы, говорили гражданам Республики Молдова, что вы берете на себя ответственность. Хватит врать, хватит манипулировать, отвечайте за то, что вы делаете! Народ с вас все равно спросит! Спросит, спросит!..

И тогда, когда вы здесь, в зале заседаний, говорите о том, что все депутаты воры, не думайте, что бумеранг не вернется, он вернется... (*Aplauze.*)

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc.

Și acum luare de cuvânt are domnul Vasile Grădinaru.

Din partea fracțiunii – 7 minute.

Vă rog.

Domnul Vasile Grădinaru:

Bună ziua, stimate domnule Președinte al ședinței.

Bună ziua, stimați colegi deputați.

Dragi cetățeni ai Republicii Moldova,

Capitolul VIII al Legii nr. 797/96 stabilește clar care sunt condițiile de înaintare ale unei moțiuni simple, cum ele se depun, care sunt cerințele și care sunt efectele acestei moțiuni.

Și anume articolul 112 alineatul (2) spune că moțiunea simplă poate fi înaintată de 15 deputați. Articolul 113 alineatul (1) spune că moțiunea simplă trebuie să cuprindă motivarea și dispozitivul. Iar articolul 115 alineatul (1) spune că moțiunile simple se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți.

De ce v-am enumerat aceste prevederi legale? Pentru că vreau să analizăm această moțiune sub mai multe aspecte, și anume: cât de motivată este această moțiune? Cât de real este ca moțiunea aceasta să treacă? Și care este, de fapt, scopul real al acestei moțiuni?

În primul rând, vreau să vă aduc la cunoștință că odată ce a fost validat actualul Parlament, dar și investit Guvernul, am venit cu un mesaj clar către instituțiile statului, că noi nu vom admite ingerința în activitatea lor, că noi garantăm independența activității acestor instituții, că noi nu vom proceda așa cum a procedat fostul Președinte al Țării, cum au procedat alte personaje care au capturat statul, care dădeau telefoane pe la Curtea Supremă de Justiție, pe la Curtea Constituțională, care dădeau indicații la procurori să deschidă, să închidă dosare, să fie reținute sau să nu fie reținute persoane. Noi nu vom admite acest lucru. Și noi garantăm independența acestor instituții.

Al doilea lucru. Am început propriu-zis să implementăm reforma în justiție prin votarea mai multor legi. Apropo, unele din ele le-ați susținut și dumneavoastră. Aceste legi au fost îndreptate spre consolidarea independenței CSM și CSP, spre garantarea independenței judecătorilor, pentru a pune bazele evaluării procurorilor, începând cu Procurorul General și până la ultimul procuror din Procuratură, astfel încât să avem un sistem corect. Cei care au muncit onest să rămână în sistem, iar cei care nu-și găsesc locul în sistem să și-l găsească acolo unde li-i locul.

Ca urmare a acestor două lucruri, iată că lucrurile au început să se miște pe această dimensiune. Și dacă ați observat, pentru prima dată în istoria Republicii Moldova, un procuror a avut curajul nu doar ca să se gândească ceva negativ în privința Procurorului General, dar să inițieze deschiderea unui dosar penal. În privința adjunctului Procurorului General, lucru ne mai întâlnit până acum în Republica Moldova.

Unii procurori care deschideau și închideau dosare la comandă, astăzi și-au luat „dosărașele” subțioară și au plecat din sistem. Iar unii aleși ai

norodului și-au strâns „kulioccele”, și-au depus mandatul și rup rândurile încetișor.

Este clar că aceste persoane... (*Aplauze.*) Este foarte clar că aceste persoane, care au beneficiat prin intermediul exclusiv media de împrumuturi din Bahamas, care au montat convorbiri telefonice în filmul dedicat lui 7 aprilie, care au primit loturi gratuite în comuna Stăuceni prin căsătorii fictive, sunt vizate în constatări privind încălcarea... (*Aplauze.*) Sunt vizati în constatări privind încălcarea regimului juridic al declarării averii, sunt acuzați de sechestrarea unui deputat și plimbat prin vii. (*Aplauze.*) Au luat o pungă de la Iaralov și Plahotniuc pentru finanțarea partidului, își ajută nepoții să scape de dosare penale legate de consum de alcool la volan ș.a.m.d. Este clar că ei nu sunt mulțumiți de această reformă și este firesc și înțeles de ce.

În ceea ce ține cu privire la moțiunea de cenzură, articolul 115, că ea trebuie să fie votată de majoritatea deputaților prezenți. La mine apare o întrebare simplă: ținând cont că ei nu au și nici ipotetic nu pot avea majoritatea în Parlament, apare întrebarea, de ce au inițiat această moțiune? Răspunsul este foarte simplu: este în scopul real al acestei moțiuni. Pentru că scopul real nu a fost de a îmbunătăți această reformă în justiție. Pentru că vouă nu vă convine îmbunătățirea sistemului justiției, vouă vă convine să rămână aceeași situație care a fost până acum, în care nimeni nu se interesa ce era în „kuliok”, nimeni nu se interesa cine este beneficiarul transferurilor din Bahamas, cine este beneficiarul „Laundromat”-ului ș.a.m.d.? Și de ce a fost Slavic lăsat să plece în afară? (*Voci nedeslușite din sală.*)

De aceea este clar că scopul real al acestei moțiuni a fost clar: de instituire și de desfășurare a unui spectacol politic ieftin. Și scopul acestei acțiuni nu este altceva decât de a reapărea încetișor la televiziuni, este ca să mai intoxice opinia publică cu falsuri și să fie distribuite la televiziunile care sunt finanțate anume din acea sacoșă neagră, pentru ca să-l mai rețină pe domnul ministru al justiției din realizarea reformelor pe care și le-a propus, pentru ca, în sfârșit, cei care sunt vinovați de răspundere penală să fie atrași la această răspundere.

Dar eu vreau în concluzie să vă spun două lucruri, stimați colegi, eu vă încurajez să nu vă ocupați cu chestii populiste, dar să vă apucați de lucru. Pentru că în comisia în care activez eu, în Comisia juridică, numiri și imunități, în comisia în care am participat recent, în Comisia economie, buget și finanțe, și în alte comisii nu vă prea prezentați, nu vă prezentați sau vă prezentați, vă semnați și plecați, cam chiuliți.

Sunteți plătiți pentru aceasta, dar nu vă faceți lucrul. Ocupați-vă cu lucruri reale cu care trebuie să se ocupe, dar nu cu chestii populiste. (*Rumoare în sală.*)

Doi. (*Rumoare în sală.*) Oricât ați vrea, stimați colegi, oricât voi ați vrea să zădărniciți reforma în justiție, n-o să vi se primească. Noi vom merge ferm pe această reformă și cei care se fac vinovați vor sta la pușcărie.

Mulțumesc frumos. (*Aplauze.*)

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumim.

Și ultimă luare de cuvânt – 5 minute.

Domnule Carp,

Vă rog. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Lilian Carp:

Da. Buna.

Fiindcă tot s-a vorbit aici de manipulare, de ce pleacă lumea? Și am să încep eu cu o manipulare care tot se încearcă a arunca.

Spuneți-mi, vă rog, Guvernul Gaburici, or, cine l-a votat pe Guvernul acesta? Nu vă aduceți aminte că era o majoritate, adică erau două partide care nu puteau să aibă o majoritate: Filat cu Plahotniuc. Și cine a aruncat mânuța pentru a vota Guvernul Gaburici?

Cum acel Guvern Gaburici a scos 3 miliarde jumătate din Fondul de rezervă al statului? Sau cumva „здесь помню, тут не помню”, un cuvânt n-ați spus niciodată despre implicarea lui Gaburici în scoaterea acestor bani? De aceea, vă rog, fără „я здесь помню, тут не помню”. (*Aplauze.*)

Mai departe.

Referitor la anumite dosare care s-au dat. Începem cu „Laundromat”-ul. Spuneți, vă rog, cu dosarul acesta al „Laundromat”-ului, deja până și în Federația Rusă sunt trași oamenii la răspundere. Numai în Republica Moldova, știi parcă îi „а зори здесь тихие”, cam așa și în Republica Moldova. Știi, totul este liniște, pace.

Băiatul principal care a deschis ușa, împreună își dau unul la altul, cum se zice, firme. Și nu știu ce acolo cumva, băieților așa li-i bine, cald, merg mai departe.

Dosarul „Bahamas”. Tare bun dosar. Mușamalizat. Și eu am să fac trimitere la o declarație, pe care a făcut-o însuși Stoianoglo.

La data de 9 septembrie 2010, într-o emisiune spune că, da, a audiat 29 de persoane în acest dosar. Acest dosar, de fapt, nu cade sub incidența finanțărilor ilegale de partid. Dar în schimb, cade sub incidența spălării de bani. Și spunea el atunci: am nevoie de trei luni de zile minimum, maximum un an. Azi este un an și ceva. Ca să poată trage la răspundere pe cineva. Este cineva tras la răspundere sau măcar să știm care este situația cu dosarul „Bahamas”?

În dosarul „Bahamas” am avut numai niște decizii ale justiției locale, care au fost pornite împotriva unor jurnaliști, chipurile că au făcut publice despre dosarul „Bahamas”. Și ce s-a întâmplat mai departe? Au fost nevoiți la CEDO să-și capete dreptate, pentru ca să poată avea libera exprimare. Așa că pornim, vorba ceea, că „ТУТ ПОМНЮ, ТУТ НЕ ПОМНЮ”.

Domnule Ulanov,

La modul serios acum întrebarea. Presiuni asupra dumneavoastră au fost făcute ca să asigurați o majoritate parlamentară? Că eu știu ce înseamnă o presiune ca să asiguri majoritatea parlamentară. Eu știu la ce sunt capabili aceștia.

Da, am avut eu presiuni, când cu fratele, stătea ultimele zile pe patul de moarte și cineva bătea la ușă. Și eu știu ce înseamnă aceasta.

Faceți public, dacă a fost așa ceva. Fiindcă, dacă este adevărat, atunci noi am avut o guvernare, condusă de un OPG. Deci și atunci clar că apar alte, cum se zice, circumstanțe, pentru care unii oameni trebuie să răspundă, dacă este adevărat.

Acum de ce lumea nu vrea să rămână aici? Fiindcă văd cum sunt corupți deputații ce sunt pentru formarea unei majorități parlamentare. Este cum s-a dat sacoșă... de pungi.

Și când în dosarul „Kuliok”, știți cum este cumva întrebată justiția: știți ce se întâmplă acolo? Se întâmplă exact ca în cântecul lui Vîsoțki, numai olecuță altfel cum parafrazat, când era întrebât procurorul: «Друг, что в кульке? - А в ответ тишина. - Завтра передашь другому.»

Cam aceasta era abordarea și întrebarea care îi spunea Procurorul General.

De aceea cazul Gațcan, care nici până astăzi. Înseamnă că a fost sechestrare, nu a fost sechestrare? Aceasta a menționat și colegul meu.

Cu coruperea deputaților. Sunt oameni care de aici, din sală, au depus și plângeri la CNA. Dar puțini au avut curajul atunci să meargă, să spună, sunt unul, doi.

Este ceva finalitate cu dosarul? Nimic, fraților, nimic absolut, absolut. Au trecut câți ani de zile?

Mai departe alte dosare, care așa am să fac fugitiv trimitere.

Cu omorul de Atrium, care a fost al polițistului. Cine întoarce înapoi tatăl în familie copilului și soțul? Nu întoarce nimeni. Ucigașii stau liberi, se plimbă bine, mersi.

Dar cazul de la Ialoveni? Că a fost ucis în plină stradă? Cine răspunde? Stau liber, bine, mersi, deci se plimbă. Și noi vorbim acum despre faptul că această justiție, pe care o avem în Republica Moldova, poate să continue, să

conducă mai departe? Deci lista este lungă despre inacțiunile acestui Procuror.

Dar și mai mult, putem vorbi cum au fost acoperite scheme, pozițiile fiecăruia. Îi netezim pe cap ș.a.m.d.

Dar cu îmbogățirea ilicită, dosarele de ce sunt tergiversate până acum? Că dacă ele sunt pornite vreo cinci împotriva la câțiva foști deputați, oameni politici, procurori, nu sunt duse până la capăt.

Dar dacă ar intra ANI-ul așa mai în forță și ar începe a controla să vadă care și de unde și-a făcut casa de prin Bahamas? O să vedeți că o să fie și alte dosare cu îmbogățirea ilicită.

Așa că, domnule ministru, este un... lăsați deci grija altora într-o parte. Dumneavoastră mergeți până la capăt cu reforma justiției, fiindcă cei care trebuie să stea, trebuie să stea acolo unde este mai răcoare.

Mersi mult. (*Aplauze.*)

Domnul Mihail Popșoi:

Mersi.

Vă rog, de procedură, doamnă Bodnarenco.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumim.

В 2015 году, когда Парламент голосовал за Правительство Габурича...

Domnul Mihail Popșoi:

Care este procedura? Închideți, vă rog, microfonul.

Doamna Elena Bodnarenco:

Голосовал за Майю Санду, министра образования.

Domnul Mihail Popșoi:

Nu este de procedură. Îmi pare rău.

Cuvânt de încheiere i se oferă domnului Sergiu Litvinenco, ministrul justiției.

Vă rog, la tribuna centrală.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Eu voi fi foarte scurt, colegi, nu vreau să mai repet ceea ce am mai spus. Reforma justiției este complicată. Ea va întâmpina încă multe obstacole, multe piedici, pentru că nu este ușor, ca unii să accepte că influența lor asupra anumitor procese se va sfârși.

De aceea noi suntem în așteptarea unor alte provocări. Dar în egală măsură această reformă trebuie și va fi dusă până la capăt. Pentru că lucrul

acesta noi l-am promis cetățenilor. Dar noi, spre deosebire de alții, nu scuipăm în cetățenii Republicii Moldova.

Noi ceea ce am promis, noi aceea vom face, nu vrem să dezamăgim încă o dată oamenii, așa cum s-a întâmplat, din păcate, în cei 30 de ani de independență. De aceea cu toate greutățile, vom face așa, încât în timp de 4 ani de zile în Republica Moldova să fie puse pietrele de temelie, pentru identificarea unui veritabil stat de drept.

Un stat de drept este atunci, când avem procurori curajoși, atunci când avem judecători independenți. Atunci când nici procurorii, nici judecătorii nu se uită care este statutul celui care a băgat mâna în buzunarul statului.

Indiferent cine ești, deputat, ministru, prim-ministru, dacă ai furat, trebuie să răspunzi pentru lucrurile pe care le-ai făcut, eventual să ajungi la pușcărie. Doar în situația în care vom avea în Republica Moldova dreptate, oamenii vor simți și vor trăi mai bine.

Vă mulțumesc mult. *(Aplauze.)*

Domnul Mihail Popșoi:

Stimați colegi,

Se supune votului moțiunea simplă cu privire la politicile Ministerului Justiției.

Rog să inițiem procedura de vot. *(Voci nedeslușite din sală.)*

Doamnă Stamate,

Vă rog.

Doamna Olesea Stamate:

Comisia prin aviz a recomandat respingerea moțiunii. În cazul în care se pune... oricum poate fi pusă la vot moțiunea. În cazul în care se pune la vot moțiunea, se votează pentru susținerea moțiunii sau împotriva moțiunii.

Domnul Mihail Popșoi:

Ne bucurăm că și deputații cu experiență în Parlament au claritate cu privire cum se votează moțiunile simple.

Probabil, e o noutate, pentru că foarte demult nu s-a dezbătut ca la carte moțiunea simplă în acest Parlament. *(Aplauze.)*

Începem procedura de vot. Moțiunea simplă, cei care sunt pentru votează „pentru”, cei care sunt împotriva votează „împotriva”.

Tehnicienii,

Vă rog să ne spuneți dacă a mers procedura de vot sau este nevoie s-o repetăm.

Vă rog să inițiați din nou procedura de vot. *(Gălăgie în sală.)*

Vă rog, tehnicienii, să ne spuneți dacă-i o problemă.

28 de voturi „pentru”, 53 de voturi „împotriva” și 4 s-au abținut.

Moțiunea simplă asupra politicilor Ministerului Justiției nu a trecut. (Aplauze.)

Pe această cale, vă mulțumesc, domnule ministru. Și vă felicit că ați depășit acest obstacol.

Dar vreau să felicit și plenul Parlamentului, că aceasta a fost, probabil, unica moțiune simplă, care a fost dezbătută în ultimii ani, așa cum prevede Regulamentul.

Și colegii din opoziție au menționat că noi nu puteam bloca această moțiune.

Dacă am fi procedat ca domniile voastre, am fi găsit modalități s-o blocăm, am fi putut utiliza articolul 108, am fi putut să plecăm, să vă lăsăm fără cvorum. Noi, însă, vrem să construim o altă cultură politică în Republica Moldova.

Și sperăm, pe viitor, să apreciați și să învățați din această experiență, pentru că trebuie să avem o altă cultură politică. (Aplauze.) Noi pentru asta am venit aici.

Iar acum, cu mare respect pentru colegii din Guvern, din păcate, o să trebuiască să luăm o pauză, pentru că deja este a treia oră și trebuie să aerisim și să dezinfectăm sala.

Revenim la fără zece trei.

Rugăm miniștrii să utilizeze acest timp pe cât posibil, să mai discute cu deputații proiectele de legi care sunt pe agendă.

Vă mulțumesc.

Repet: revenim în sală fără zece trei.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Mihail Popșoi:

Să ne ocupăm locurile în sală.

Stimați colegi,

Rog să vă ocupați locurile în sală. Reluăm ședința.

Începem cu proiectul nr. 280.

Prezintă doamna Nemerenco.

Doamna Ala Nemerenco – *ministră a sănătății:*

Bună ziua.

Stimate domnule Președinte,

Stimați doamne și domni deputați,

Îmi permiteți să prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 69/2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative.

Proiectul în cauză este elaborat în scopul ajustării măsurilor de sprijin pentru lucrătorii medicali expuși riscului de îmbolnăvire în contextul pandemiei COVID-19.

Campania de imunizare împotriva COVID-19 a fost inițiată în Republica Moldova în martie 2021. Lucrătorii medicali au constituit grupul țintă prioritar pentru vaccinare și, conform Planului național de imunizare anti-COVID-19, au fost prima categorie pentru care vaccinul a fost disponibil de la etapa I de aprovizionare cu vaccin.

Este necesar de menționat că vaccinarea împotriva COVID-19 constituie măsura cea mai eficientă de prevenire și reducere a riscului de îmbolnăvire. Ceea ce, de fapt, a demonstrat această categorie de profesioniști, deoarece mult mai rar se îmbolnăvesc după ce au fost masiv vaccinați.

Respectiv, odată ce a fost asigurat și în continuare se asigură accesul universal la vaccin, la 5 tipuri de vaccin, în momentul de față, pentru toți angajații sistemului de sănătate, acei lucrători medicali care evită sau refuză administrarea vaccinului nu se mai pot încadra în categoria celor eligibili pentru ca să beneficieze de indemnizația oferită din partea statului în legătură cu expunerea lor la riscul de îmbolnăvire.

Proiectul în cauză prevede acordarea în continuare a indemnizației unice în mărime de 16 mii de lei dar doar pentru personalul medical angajat și vaccinat împotriva COVID-19. Și acordarea indemnizației unice în mărime de 100 mii de lei pentru personalul implicat nemijlocit în desfășurarea activităților de combatere COVID-19, dar vaccinați împotriva COVID-19, care a decedat în această luptă.

Sub aspect financiar, cheltuieli suplimentare pentru modificările date nu sunt implicate, iar cele pentru continuarea aplicării acestei legi vor fi acoperite în continuare din contul fondurilor de urgență ale Guvernului.

Reieșind din cele expuse, rog susținerea proiectului în cauză.

Și, de asemenea, mă adresez foarte respectuos către dumneavoastră, stimați domni deputați, atunci când veți face comentarii sau veți pune întrebări, să fim foarte atenți care sunt mesajele pro și antivaccinare. Astfel, toată țara ne privește și de aici depinde ce mesaje transmitem noi pentru întreaga țară.

Ceea ce aș putea să anticipez întrebărilor dumneavoastră, atunci când noi avem niște cerințe pentru a construi un mediu sigur, de exemplu, în școli, și avem careva solicitări vizavi de vaccinarea profesorilor, trebuie să fim absolut corecți și vizavi de alte categorii de profesioniști, în special atunci când sunt implicați banii statului din bugetul centralizat.

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Prima întrebare – doamna Bodnarenco.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumim.

Госпожа министр,

Сколько медицинских работников на сегодняшний день еще не вакцинированы? И анализирует ли министерство по какой причине эти граждане не вакцинируются?

Doamna Ala Nemerenco:

Deci, la ziua de astăzi, se consideră lucrători ai sistemului de sănătate și lucrători... deci personal medical. Spre deosebire de țări ale Uniunii Europene sau țările europene, la noi, în personalul medical, sunt incluse și infirmierele.

Deci total, la ziua de astăzi, avem o acoperire cu prima doză de vaccin de circa 91%. Deci și cu a doua, schema completă de vaccinare îi 86,23%. Motivele de refuz la vaccinare sunt exact aceleași care sunt în întreaga societate.

Totodată, vreau să remarc că există foarte multe țări așa ca Israelul, Statele Unite, în care problema s-a pus altfel. Atunci când cineva din personalul medical refuză să fie vaccinat, luând în considerare faptul că dumnealor posedă cunoștințe suficiente de a înțelege ce înseamnă un proces de vaccinare și care este efectul vaccinării, ei nu au dreptul la practica medicală.

Domnul Mihail Popșoi:

Mersi.

Doamnă Bodnarenco,

A doua întrebare, vă rog.

Doamna Elena Bodnarencu:

Vă mulțumim.

Spasiبو. Я сразу хочу сказать, что я вакцинирована и вся моя семья провакцинировалась. И я за вакцинацию хотя бы в некоторых областях, где речь идет о работе с гражданами.

Все-таки что-то происходит непонятное. Имея такой большой штат сотрудников министерства, руководителей медицинских учреждений, мы не можем убедить тех людей, которые сами должны быть примером, мы сами должны убеждать наших сограждан в необходимости вакцинации.

Второй вопрос. К большому сожалению, последние две-три недели ежедневно от 15 до 40 с лишним медицинских работников заражаются коронавирусом. Что происходит здесь?

Это те, которые не были вакцинированы, хотя их около 10% всего получается, или это те, кто был вакцинирован в первую очередь и у кого заканчивается срок действия вакцины? Может быть, уже есть необходимость вакцинировать в третий раз тех, кто начал процесс вакцинации в марте? Как, по вашему мнению?

Doamna Ala Nemerencu:

Stimată doamnă deputată,

În principiu, aproape avem trei întrebări. Am să vă răspund la toate. În primul rând, staff-ul ministerului nu este atât de mare. Eu am găsit personal responsabil de politici de sănătate, atunci când am venit la minister, 18 doar, dintre care 5 locuri vacante. Ceilalți erau în contabilitate sau alte servicii de suport.

De-abia acum am început procesul de angajare, de anunțare a funcțiilor libere. Și sperăm să avem, într-adevăr, cu cine munci. Fiindcă în urma acestor reforme de comasare și despărțire, separare a ministerelor, cel mai mult a suferit Ministerul Sănătății, deoarece a pierdut de la 107 personal până la 46 total. Aceasta este prima.

A doua vizavi de vaccinare. Deci noi urmărim în fiecare zi ceea ce se întâmplă în rândul lucrătorilor medicali și avem un procent care diferă de la o zi la alta, între vaccinați și nevaccinați.

Din păcate, avem și mulți nevaccinați, deoarece ei primii, de fapt, se îmbolnăvesc, fiindcă au o protecție zero sau foarte joasă, în cazul când poate au făcut deja boala. Aceasta vine inclusiv ca să încercăm să-i convingem să se vaccineze. Și aceasta îi inițiativa noastră.

O parte din ei se îmbolnăvesc chiar fiind vaccinați. Avem diferite istorii. Atunci când ei sunt cu schema deplină de vaccinare, când au făcut doar prima doză. Dar ei se află într-un mediu foarte nociv, cu o virulență foarte înaltă. Ei sunt expuși mult mai mult, decât noi suntem expuși în societate, întâlnirii cu

virusul și, desigur, ei se îmbolnăvesc mai frecvent. Dar forma pe care o fac medicii, atunci când se îmbolnăvesc, ea este mult mai ușoară și așa cum o prognozează medicii în cazul celor vaccinați.

Cu referire la al treilea rapel, la care dumneavoastră ați adresat întrebarea. Deci Comitetul de imunizare al Ministerului Sănătății analizează la momentul de față care este data minimă în care putem să intrăm.

Fiindcă noi trebuie să trecem o perioadă aproximativă pe care o recomandă toate instituțiile internaționale pentru a aplica al treilea rapel. Și, de asemenea, analizează care sunt combinațiile de vaccinuri. Deci în dependență care a fost primul și al doilea vaccin, care va fi următoarea combinație. Deoarece este o recomandare internațională ca să nu se repete același vaccin.

Acum comitetul lucrează. Dar, în principiu, după calculele inclusiv ale mele personal, având în vedere că am început vaccinarea personalului medical din martie, adăugând, am început cu AstraZeneca, 9 săptămâni au fost între primul și al doilea rapel, după aceasta 14 zile ca să se formeze anticorpii, șase luni aceasta îi undeva luna decembrie.

Dar o să avem răspunsul foarte clar, bazat pe dovezi științifice din partea comitetului. Și o să avem o politică clară. Clar că primii vor merge cei din sistemul de sănătate pentru al treilea rapel. Cu ei am început și cu ei vom continua mai departe.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Doamnă Bodnarenco,

Vă rog.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumesc.

Rog să fiu înscrisă pentru luare de cuvânt.

Domnul Mihail Popșoi:

Da, următoarea întrebare.

Doamnă Tauber,

Vă rog.

Doamna Marina Tauber:

Stimată doamnă ministă,

Prima mea întrebare este: care este statistica sau motivele cele mai invocate de medicii sau lucrătorii din domeniu de ce ei nu vor să se vaccineze? Care sunt explicațiile din partea lor? Ca să înțelegem din ce motiv ei nu vor să se vaccineze.

Doamna Ala Nemerenco:

Da, mulțumesc, doamnă deputată.

Noi avem... locuim într-o zonă care în principiu în jur, inclusiv în țările din regiune, sunt cam aceiași factori, care duc la refuzul la vaccinare. Există deja și studii aplicate în aceste regiuni, care evidențiază mai mulți factori care influențează.

În primul rând, a existat o dezinformare foarte mare, pe care statele nu au controlat-o. Nu au închis accesul la aceste site-uri, platforme de fake news. Spre deosebire de țările din regiune, noi nu avem încă așa un sistem foarte bine creat, cum ar fi, de exemplu, în România, de antivacciniști în forță.

Dar oricum aceste toate știri false, dezinformări sunt duse din casă în casă. De asemenea, avem o încredere foarte slabă în autoritățile statului, care vine inclusiv din trecutul nostru, din toate reformele pe care le-am trecut, din toți acești 30 de ani ai noștri de slabă dezvoltare. Am avut influența inclusiv a factorilor politici și a tuturor mesajelor pe care le-am observat în spațiul mediatic de anul trecut, atunci când COVID-ul nu a fost luat în serios.

De asemenea, inclusiv am avut o pregătire foarte târzie pentru vaccinare. Fiindcă spre deosebire de noi, foarte multe țări au început să explice și să vorbească despre vaccinare încă în vara anului trecut.

La noi din contra, ministerul a venit cu informații de genul că noi suntem foarte departe de vaccinare, nu avem soluții, nu avem bani, vor veni târziu.

Și noi, în principiu, am început să vorbim, ministerul precedent a început să vorbească mai târziu despre vaccinare. Este foarte greu acum să acoperi toate aceste „găpuri”, spații, lacune.

Săptămâna viitoare, vă anunțăm că Guvernul a declarat săptămâna vaccinării. O să avem campanii așa mai masive de informare a populației, inclusiv implicând mass-media, cu clipuri, cu declarații, cu diferite acțiuni, cu echipe mobile, cu implicarea supermarketurilor, în care ne vom afla cu echipe mobile.

Astfel, eu vă rog foarte mult, stimați domni deputați, absolut din toate fracțiunile, să fiți deschiși, atunci când noi ne vom apropia și vom ruga să transmiteți și dumneavoastră mesaje de încurajare pentru populație ca să participe la vaccinare.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Doamnă Tauber,

Aveți a doua întrebare?

Vă rog.

Doamna Marina Tauber:

Da, mai mult ca comentariu. Eu și Frațiunea Partidului „ȘOR”, noi înțelegem îngrijorările dumneavoastră. Și eu personal, și fracțiunea noastră, noi suntem pentru vaccinare. Eu personal m-am vaccinat. Cred că este unica soluție din partea omenirii, în genere, să combatem coronavirusul. Și, probabil, fiecare trebuie să procedeze în așa mod, vorbim și despre medici.

Din altă parte, știți, se creează impresia că este oarecare acest proiect de lege ca o bătă financiară. Nici un cetățean nu trebuie să aibă frică ori teamă. Eu nu spun că nu este corect. Dar noi vorbim despre medici. Noi vorbim despre oamenii care ne tratează pe noi și fără care nu o să putem în continuare să combatem coronavirusul.

Dumneavoastră ați spus un cuvânt de aur cred că – convingem, să-i convingem. Nu să-i impunem, dar să-i convingem că ei trebuie să facă acest lucru prin propagandă, prin diferite materiale ș.a.m.d.

Recomandarea noastră și propunerea noastră, dumneavoastră și tuturor deputaților, să fim foarte atenți la acest proiect de lege.

Noi o să ne abținem de la votarea acestui proiect de lege nu din cauza că suntem contra vaccinării, dar credem că trebuie să găsim o soluție sau o metodă individuală față de fiecare lucrător medical, pentru că ei au meritat acest lucru.

Din altă parte, să știți, doamnă ministă, că Frațiunea Partidului „ȘOR” o să fie deschisă în tot ce dumneavoastră, probabil, o să solicitați din partea noastră, ca deputaților, ca să ne implicăm sau să participăm în anumite acțiuni. Dar vă rugăm frumos să găsim anumite soluții, care să fie mai puțin ca impunere, dar mai mult ca convingere.

Mersi foarte mult.

Doamna Ala Nemerenco:

Stimată doamnă deputată,

Sunt absolut de acord cu dumneavoastră, atunci când vorbim despre convingere în raport cu orișicare altă categorie profesională. Atunci când vorbim de medici, noi nu putem să-i convingem pe cei care au venit cu o diplomă luată într-o universitate sau într-un colegiu de medicină, și el absolut cunoaște cel mai bine dintre noi toți ce înseamnă vaccinare, are dovezi științifice, și el nu poate să se eschiveze de la aceasta. Deci noi îl lăsăm să se eschiveze și-i mai plătim pentru faptul că ne boicotează. Scuzați-mă, dar eu nu pot să fiu de acord cu dumneavoastră, atunci când am cerut profesorilor, motivând că dorim un mediu sigur pentru copii, să nu cerem același lucru vizavi de colegii noștri personal medical.

Eu personal am fost în Centrul COVID, am stat acolo, am văzut ce se întâmplă, eu, de pe această tribună, vreau să spun mulțumesc tuturor colegilor mei, care participă în această luptă. Ei sunt epuizați la maximum.

Dar, în același timp, noi trebuie să susținem acei colegi care s-au vaccinat și continuă să se expună. Și nicidecum nu trebuie să susținem colegii care transmit mesaje antivacciniste, deținând o diplomă de profesionist medical.

Domnul Mihail Popșoi:

O precizare. Succint, vă rog.

Doamna Marina Tauber:

Eu încă o dată vreau ca să ne înțelegeți corect, noi suntem de acord, dar, probabil... De ce eu v-am adresat prima întrebare? Probabil, la unii medici, ca și la orice altă persoană, sunt careva motive de sănătate, sunt motive religioase. Și eu înțeleg că asta nu ajută cu nimic în ceea ce dumneavoastră spuneți. Dar poate, totuși, trebuie să fie o anumită abordare individuală. Eu nu spun că persoana aceasta nu trebuie să se vaccineze. Dar să găsim soluții, aceasta este treaba noastră și a deputaților, și a persoanelor de stat – să avem grijă de fiecare cetățean, ca și de fiecare medic.

Mersi foarte mult.

Doamna Ala Nemerenco:

Doamnă deputată,

Noi la minister am avut grijă despre aceasta, nicio persoană, care are contraindicații absolute, nu temporare, nu se află în prima linie. Deci acest proiect de decizie absolut deloc nu este tangibil cu persoanele dumnealor.

Iar dacă au careva viziuni religioase și dețin diploma de medic, și ei trebuie să vaccineze populația, iertați-mă, nu sunt de acord. Deci am spus și repet încă o dată: noi vorbim despre lucrătorii medicali, nu despre alte categorii. Îmi pare foarte rău, noi nu putem să menținem un medic de familie, care are propriile sale viziuni asupra vaccinării și să așteptăm ca el să vaccineze întregul sat, și să-i convingă să se vaccineze.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumim.

Următoarea întrebare – doamna Lozovan.

Doamna Irina Lozovan:

Da. Mulțumesc.

Уважаемая госпожа министр, прививки – это хорошо. Но мы все знаем, что количество заболевших сегодня превысило 2000 человек.

И у меня такой вопрос. Я приведу вам пример: город Единцы, COVID-центр – 140 коек, иногда бывает 165 пациентов, которых уже некуда положить даже в коридоре. Скажите, пожалуйста, что предпринимаете вы в этом случае, что намерены предпринять для того, чтобы пациенты, в том числе из Окницкого, Бричанского,

Дондюшанского и Единецкого районов, поместились в COVID-центрах? Почему до сих пор не открыты COVID-центры в районах?

Doamna Ala Nemerenco:

Stimată doamnă deputată,

Noi în fiecare zi, nu săptămânal, în fiecare zi monitorizăm situația din toate raioanele țării, inclusiv regional, urmărim atât numărul de pacienți în secțiile terapeutice COVID, cât și în secțiile de terapie intensivă, atât raional, cât și regional.

Și, în același timp, de asemenea, ținem sub control, uitându-ne și comparând... avem o metodologie în care urmărim incidența pe fiecare raion. Deci permiteți-mi să vă anunț, la momentul de față, ce se întâmplă în zona de nord. La momentul de față, în zona de nord, noi avem 7 spitale incluse în tratamentul pacienților cu COVID. Ieri am deschis suplimentar în raionul Briceni, fiindcă noi asta facem zilnic analiza. Și atunci când considerăm necesar, noi adăugăm. Am deschis în raionul Briceni 34 de paturi. Total pentru zona de nord, fără Bălți, care, de asemenea, preia zona de nord, noi avem, la momentul de față, 608 paturi deschise pe toată zona de nord, dintre care, la momentul de față, azi-dimineață, erau ocupate 437: 55 de reanimare, dintre care ocupate 42.

Iertați-ne, noi nu putem să deschidem absolut în fiecare spital, fiindcă noi, către celelalte spitale, redirecționăm pacienții care au nevoie de operații, de tratamente ale altor boli, și noi nu putem să prefacem toată țara într-un spital COVID. Noi stăm cu ochii pe fiecare raion, și atunci când vine necesitatea, noi includem fiecare raion, dar în așa fel încât regional să acoperim necesitatea și pentru pacienții care suferă de COVID, dar și de alte maladii cronice sau acute.

Mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Doamnă Lozovan,

Aveți a doua întrebare?

Vă rog.

Doamna Irina Lozovan:

Precizare.

Госпожа министр, да, то, что вы сказали, все хорошо. Но я хочу вам сказать: а знаете ли вы, на какие расстояния должна отвезти иногда тяжелого пациента с ковидом, который задыхается, скорая помощь? Например, село Унгурь Окницкого района находится за 76 километров от Единецкого COVID-центра и за 125 километров от Бельц. Скажите, пожалуйста, довезут такого пациента в COVID-центр или нет?

Doamna Ala Nemerenco:

Stimată doamnă deputată,

Reiterez încă o dată: noi nu putem să deschidem paturi COVID lângă casa fiecăruia, astfel ca să-l aducem într-un minut și jumătate. Totodată, noi am deschis o secție de monitorizare a tuturor pacienților cu COVID în Serviciul 112, care lucrează deja de o săptămână și facem câte 10 mii, 15 mii de sunete pe zi. Acolo activează studenții anului VI de la medicină. Toate aceste sunete monitorizează situația pacientului.

Ce am relevat noi, ce am descoperit noi? De fapt, nu-i o noutate, noi și așa o cunoșteam, doar că acum este bazată pe evidență – pacienții stau acasă până în ultima zi. Noi reieșim din ceea ce este. Noi avem Serviciul 112, și el nu trebuie să se adreseze la medic și la 112, atunci când are insuficiență respiratorie. Asta spune despre cum a fost gestionată un an și jumătate pandemia, în care oamenii nu știu măcar când să se adreseze la Serviciul de asistență medicală, nici primară, nici ambulanță.

Acești tineri studenți, viitori medici, de fapt, știți ce fac în toată ziua și de ce a crescut presiunea pe spitale? Fiindcă ei au un criteriu, un set de criterii, care adresează întrebările, și ei acolo apreciază aceste situații grave și tot ei trimit 112 acasă ca să-i ridice. Și nimeni absolut nu a lucrat cu acești pacienți, nici doctorul din satul despre care dumneavoastră ați spus, și nici Serviciul care a depistat că el este COVID pozitiv sau el, în general, n-a făcut acest test.

Mai mult decât atât, noi am pus de două ori mai multe teste și am făcut procurări, astfel ca fiecare ambulanță... un an jumătate, nici o ambulanță în țara asta nu a fost dotată cu teste. Normal că noi acum depistăm mai mult și o să creștem presiunea pe spitale. Dar este important ca să ne permiteți ca noi să gestionăm ce facem cu spitalele și să nu puneți presiune pe noi, ca să deschidem în fiecare sat spital.

Mulțumesc tare mult. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Mihail Popșoi:

... Colegi,

În spiritul guvernării responsabile și a respectului reciproc, rog să ne abținem de la politizarea subiectului COVID. Și mai mult decât atât, dacă noi am fi folosit mult mai mult timp și efort pentru promovarea vaccinului și nu ne-am fi irosit efortul pe deschiderea mai multor centre COVID, poate nu ar fi fost nevoie de aceste centre COVID astăzi. De aceea rog foarte multă responsabilitate în tratarea acestui subiect foarte și foarte sensibil.

Următoarea întrebare – domnul Ulanov, vă rog.

Domnul Denis Ulanov:

Mulțumesc.

Госпожа министр, лично я перед недавним вакцинированием очень внимательно изучал больше года все, что говорят в медицинском мире по поводу прививок, их последствий, необходимости и т. д... Буду уже говорить как человек убежденный в необходимости вакцинации и провакцинировавшийся.

Вы как специалист понимаете, что вирус COVID-19 вошел в нашу жизнь навсегда, вопрос только в том, чтобы взять его под контроль. И он будет существовать в человеческом обществе так же, как существуют и другие вирусы, в той или иной степени возникающие периодически в виде пандемии или чего-то еще.

По последним данным, больше половины населения Земли вакцинировано, но происходит стагнация в принципе процесса, как в Республике Молдова, потому что общество разделено на сторонников, противников и т.д.

По этому поводу есть уже и позиция Европейского суда по правам человека, который в тех или иных условиях признает законной обязательную вакцинацию, в том числе вакцинацию детей с возможностью наказания родителей за отказ от вакцинации детей. Это, например, дело «Вавржичка» против Чешской Республики.

Хотелось бы к вам обратиться даже не столько с вопросом, а с рекомендацией: заставить нельзя таким способом, как это происходит сейчас, делать что-то ad hoc, то есть специально для какого-то события под какой-то проект закона.

Наверное, вам стоит подумать о включении прививки от COVID в национальную программу вакцинации, если правильно называю этот документ, поскольку очевидно, что способами борьбы за вакцинацию посредством наказания медиков, которые не хотят вакцинироваться, вы можете только разделить общество или поднимать национальный вопрос в нем, но не более того.

Если же вы будете действовать путем общенациональных программ, так как существуют прививки от полиомиелита, от других болезней, которые стали постоянными в человеческом обществе, вы достигнете намного больше эффективных результатов. Вы и мы все - намного больше эффективных результатов и с точки зрения восприятия этого вопроса обществом, и с точки зрения результата. Поэтому в качестве рекомендация, я думаю, что министерству, вашим юристам, вашему юридическому департаменту стоит очень внимательно подойти к этому вопросу, разработать план общенациональный для того, чтобы прививками от ковида... чтобы ими не трясли, как неким кнутом, и последствиями вакцинации, а

чтобы это стало обязательным с точки зрения общенациональной программы.

Спасибо.

Doamna Ala Nemerenco:

Stimate domnule deputat,

Mulțumesc foarte mult.

Dar vreau să reiterez faptul că noi nu pedepsim medicii care nu se vaccinează și nici personalul medical, noi doar nu le oferim acces la plățile din contul tuturor contribuabililor din Republica Moldova ale indemnizațiilor, fiindcă statul le-a oferit garanția de a se proteja, oferindu-le acces liber la vaccin, ei au refuzat și statul nu poate să-și permită să-i plătească indemnizația. Vă rog să separăm aceste două lucruri: obligația de a se vaccina și refuzul de a-i plăti o indemnizație pentru faptul că nu s-a vaccinat.

Deci el nu se vaccinează și noi îl premiem? Iertați-mă. Atitudinea mea față de bugetul țării este mai respectuoasă.

Domnul Mihail Popșoi:

Următoarea întrebare – doamna Racu.

Doamna Ana Racu:

Mersi frumos, domnule Președinte al ședinței.

Doamnă ministă,

Mersi pentru argumentele pe care le-ați adus, ele sunt suficient de clare și mai ales că este vorba de prestația celor chemați să trateze, să prevină și să se dea un exemplu personal.

În acest context, eu vreau să extrapolez că acest exemplu trebuie să vină și de la aleșii poporului. Și eu mă bucur să constat astăzi, că am ajuns la moment de cotitură pentru țara noastră, că există aproape că un consens total politic în toate fracțiunile politice din Parlament în favoarea vaccinării.

Suntem într-o situație extrem de dificilă în această țară. Și eu mă bucur că grație acestui subiect, colegii, antevorbitorii mei au încercat să depășească cadrul discuțiilor și au încercat să vorbească despre necesitatea imperioasă de a putea depăși această criză, de a putea depăși acest calvar, de a acorda un suport Ministerului Sănătății și, în mod special, medicilor care stau acum în prima linie și își expun viețile unui pericol foarte mare în fiecare zi.

Eu cred că a venit momentul în care să ne solidarizăm, dincolo de aspirațiile noastre politice. Este un subiect în care ar trebui, așa cum a spus mai devreme domnul Popșoi, să nu îl politizăm, pentru că ține de viața fiecăruia dintre noi și viața fiecărui cetățean din această țară.

Profit de această ocazie, în contextul acestui proiect de lege, încă o dată să venim cu un îndemn calm, rațional către toată populația Republicii Moldova să ajungă la un centru de vaccinare. Pentru că am să spun o frază foarte dură: „Noi nu avem locuri în spitale, în schimb mai avem locuri în cimitire”. Și eu vreau să evităm acest lucru, să ajungem să luăm...

Suntem o țară mică, avem capacități și medici care să depășească situația și să putem lua pandemia sub control.

Vă mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Următoarea întrebare – doamna Greceanîi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte al ședinței.

Doamnă ministă,

În spiritul apelului dumneavoastră, ca să nu facem declarații care cumva să afecteze. Nu v-ați gândit dumneavoastră că în acest proiect de lege acele 100 de mii nu trebuie să depindă: vaccinat omul sau nevaccinat? Omul nu mai este.

De aceea eu aș propune aceste 100 de mii de aici să le excludem și să nu-i punem în dependență. Deja este ceea ce este. Gândiți-vă foarte bine.

Doamna Ala Nemerenco:

Stimată doamnă deputată...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și în contextul că trebuie să susținem vaccinarea.

Doamna Ala Nemerenco:

Stimată doamnă deputată,

Acești lucrători medicali sunt exemplu pentru societatea noastră. Un cadru medical nevaccinat trezește întrebări în rândul populației. Și ei nu găsesc răspuns la aceste întrebări: de ce un medic sau un asistent medical nu s-a vaccinat și a refuzat? Deci el rămâne sceptic la chemarea noastră de a se vaccina. Fiindcă dacă în satul lor au un medic de familie sau un asistent medical care a refuzat să se vaccineze, credeți-mă, acolo nimeni n-o să se vaccineze.

Astfel, noi nu din cauza economiilor, dar din cauza că dorim să promovăm o logică în deciziile noastre, deci dorim să existe o echitate vizavi și de alte categorii profesionale și dorim să susținem un exemplu pentru întreaga societate.

Domnul Mihail Popșoi:

A doua întrebare – doamna Greceanîi.

Vă rog.

Doamna Zinaida Greceanii:

Mulțumesc.

Nu am a doua întrebare, pur și simplu, un comentariu. Eu foarte mult mi-am dorit, și n-am desfășurat acest subiect, să mă auziți, dumneavoastră nu m-ați auzit.

Mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Următoarea întrebare – domnul Țârdea.

O... (*Râde.*)

Domnul Bogdat Țârdea:

Doamnă ministă,

Spuneți-mi, vă rog, în ultima vreme se vehiculează, deci noi observăm acest lucru, că apar diferite ștamuri, diferite mutații ale acestui COVID-19. Și, iată, conform ultimelor informații, cel puțin de care dispun eu, cercetările arată că vaccinul „Sputnik V” este la 86% eficient în combaterea la Delta ștam, care acum vedem noi că ia anvergură.

Spuneți-mi, vă rog, care sunt acțiunile ministerului iată în direcția procurării acestui vaccin? Poate acești medici, acești cetățeni, eu cunosc personal mulți, și-ar dori vaccinarea anume cu „Sputnik V”, care ministerul astăzi, din câte eu cel puțin înțeleg, nu le are. Ne puteți spune: ce se face în această direcție?

Doamna Ala Nemerenco:

Domnule deputat,

Întrebarea dumneavoastră este foarte pertinentă, dar eu aș fi fost foarte fericită dacă primul comentariu ar fi lipsit din ea. Deci vreau să nu încercăm să oferim încadrarea unor vaccinuri în eficiență și nu, fiindcă sunt și alte vaccinuri care mai sus de 86% și la 90% ajung, și 100% pentru extrem gravi.

Spre deosebire de toți care au fost anterior și doar au vorbit, vreau să vă informez pe dumneavoastră, pentru că scopul și al meu personal, și al ministerului este să oferim acces la toate tipurile de vaccin posibile, astfel ca să convingem populația să se vaccineze.

Și vă aduc dumneavoastră la cunoștință că noi suntem în negocieri cu Fondul de investiții din Rusia pentru procurarea de vaccin, ceea ce n-ați făcut, cu tot respectul, dumneavoastră anterior, când doar discutați. (*Aplauze.*) Despre rezultatele acestor negocieri o să vă informez eu personal.

Domnul Mihail Popșoi:

Mai mult decât atât, stimați colegi, vorbeam odinioară să evităm politizarea subiectului. Iar încercarea de a promova un vaccin anumit în

detrimentul altor vaccinuri, este în detrimentul tuturor vaccinurilor, cu mare regret.

Și acest lucru au încercat să-l facă unii la începutul pandemiei. Și acum în acea țară care a promovat insistent vaccinul său în detrimentul altor vaccinuri, acum acea țară este lider mondial la decese, deși are vaccin despre care vorbiți dumneavoastră, stimate coleg. Și e mare păcat... și e mare păcat.

A doua întrebare, domnule Țârdea, vă rog.

Domnul Bogdat Țârdea:

Și spuneți să nu politizăm. Și iată ați început politizarea, da?

Cunoaștem noi foarte bine, care sunt liderii la decese, începând cu Statele Unite și mulți alții. Dar bine. Totuși, o mică remarcă. Igor Dodon a fost acela care a adus primele partide de vaccin „Sputnik V”. Acesta este primul punct.

Și al doilea punct, vorbiți cu doamna Dumbrăveanu la acest subiect. Ea o să vă spună. Eu v-am întrebat: ce ați făcut dumneavoastră personal? Câte ați adus?

Iar acum întrebarea propriu-zisă nr. 2. Spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră spuneți că nu puteți oferi la medicii care nu s-au vaccinat, dar s-au infectat, iată această compensație, despre care acum se discută. Dar o oferiți acelor medici vaccinați, care totuși s-au infectat.

Spuneți-mi, vă rog, care este logica? Dacă dumneavoastră spuneți că vaccinul oferă garanție, dar tot dumneavoastră oferiți compensație la cei care s-au infectat fiind vaccinați și nu oferiți la ceilalți medici, care riscă cu sănătatea lor, cu viața lor etc.

Nu vă pare că, cel puțin, în acest caz e vorba: 1) de o inconsecvență în abordări și deci nealogice abordările; 2) despre o segregare și o încălcare elementară a principiului constituțional al egalității în fața legii, cel puțin din acest considerent.

Și iată din acest moment, eu vă întreb, dumneavoastră personal, în contextul în care ieri au decedat 37 persoane, alaltăieri 36 persoane și tot așa, vă simțiți vinovată sau responsabilă de acest lucru sau nu? Sunteți gata să vă cereți scuze sau nu?

Și în ce vă simțiți concret vinovată dumneavoastră? Nu Gînghis Han, Suleiman, Dodon, mai nu știu cine, dar dumneavoastră personal.

Vă mulțumesc.

Doamna Ala Nemerenco:

Deci, stimate domnule deputat,

Lipsa de consecvență și de logică o întâlnim în declarațiile dumneavoastră. Anterior dumneavoastră ați spus că un oarecare vaccin asigură 86% de siguranță. Deci ceea ce rămâne după 86% nu se asigură

această protecție. Iată de acolo și vin aceste persoane vaccinate care se îmbolnăvesc. Deci ei au făcut absolut tot ca să fie protejați, dar oricum, fiind într-un mediu, eu am vorbit anterior, foarte nociv, cu o virulență foarte înaltă a virusului, ei totuși agață boala, deși o fac într-o formă mai ușoară.

Astfel, statul le compensează aceste cheltuieli pe care ei o să le aibă, neprezentându-se poate la serviciu sau altele. Este o compensație, un respect din partea statului și aceasta vine în raport cu cei care au făcut vaccinul, dar intră în acest procent mai sus de 86.

Doi. Eu vreau să vă întreb, dumneavoastră ca deputat care ați fost responsabil pe parcursul întregului an trecut aici, vă simțiți vinovat de toate cele 6 mii și ceva de decese, care au fost înregistrate în Republica Moldova, fiindcă ministerul se află și sub conducerea Parlamentului?

Iar cu referire la mine, când ați făcut comentariu, ce am făcut eu personal? Vreau să vă spun că eu personal am contribuit, ca să existe acest contract cu Pfizer, care este astăzi în Republica Moldova. Personal am dus negocieri împreună cu Ministerul Sănătății, ca să vină aceste peste 500 de mii de AstraZeneca, donație din România. Inclusiv m-am întâlnit cu responsabilii de la Ambasada rusă. Și dumnealor acum au să mă asculte. Și știu că nu mint vizavi de posibilitatea ca să aducem și acel vaccin pentru oamenii care doresc.

Dumneavoastră nu ați făcut nici un lucru, fiindcă acele 50 sau 70 de mii de vaccinuri sunt minime în numărul total de vaccinări administrate în Republica Moldova, care atinge 1 milion și 500 de mii la momentul de față, este minim. Și dumneavoastră ați putut face, având puterea de aici, din Parlament, mult mai mult pentru acele categorii care și-au dorit un alt vaccin.

Și eu astăzi mă aflu în negocieri, ca să acopăr acea inactivitate pe care ați avut-o dumneavoastră. Dar nu vreți să recunoașteți că aceleași 6 mii și ceva de decese sunt pe spatele dumneavoastră. Iar aceste decese care sunt înregistrate acum, ele sunt, de asemenea, din contul celor nevaccinați. Între 95% și 98% din pacienții extrem de gravi de la terapia intensivă și cei decedați sunt, din păcate, nevaccinați.

Vă mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Următoarea întrebare – domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Președinte,

Eu consider că deja prea mult se politizează un subiect, care trebuie să fie unul pur tehnic. Acuși o să ajungem unde? Să dăm recomandări să ne vaccinăm și cu verde de briliant sau nu știu ce, numai să nu recunoască despre faptul că noi trebuie să convingem lumea să se vaccineze. În loc aici

să mergem fiecare din noi să-i convingem pe cei care ne înconjoară, care știm că nu s-au vaccinat, să se vaccineze, noi aici facem teatru.

De aceea știți vorba regretatului meu primul șef de catedră, era o vorbă când se discuta așa prea mult în vânt: „Decât mult și în dodii, mai bine puțin și într-aiurea. Măcar economisim timpul”. Propun articolul 108.

Domnul Mihail Popșoi:

Supun votului invocarea articolului 108 la propunerea Frațiunii „PAS”.

Inițiem procedura de vot.

Cu majoritatea voturilor, articolul 108, odată invocat, a încheiat dezbaterile.

Acum continuăm cu prezentarea raportului comisiei.

Dan Perciun,

Vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Stimați colegi,

Prezint atenției dumneavoastră raportul asupra proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 69/2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative.

Comisia protecție socială, sănătate și familie, potrivit atribuțiilor sale funcționale, a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 69/2020 și comunică următoarele.

Potrivit autorului, scopul proiectului este de a preciza mecanismul măsurilor de sprijin acordat lucrătorilor medicali, expuși riscului de îmbolnăvire în contextul pandemiei COVID-19.

Astfel, eligibili pentru a beneficia de indemnizația de 16 mii de lei la îmbolnăvire și 100 de mii de lei în cazul decesului, vor fi persoanele vaccinate împotriva COVID -19 din rândul lucrătorilor medicali.

Membrii comisiei, cu votul majorității membrilor săi, 5 „pro”, 2 „abțineri” și 1 „împotrivă”, propun plenului Parlamentului examinarea în prima lectură a proiectului propus dezbaterilor.

Mersi.

Dacă sunt întrebări?

Domnul Mihail Popșoi:

Cer scuze, domnule Odnostalco, vă rog.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Да, господин председательствующий, даже не то, чтобы вопрос. Я был, наверное, одним из последних, кто хотел сказать во время доклада госпожи министра, но вы традиционно поступили, как поступаете, но тем не менее... Если мы говорим о не политизации, давайте действительно не политизировать в первую очередь со стороны президиума, потому что вы задаете тон. Не принимайте на себя лично! Я просто высказываюсь.

Госпожа министр, хотел бы к вам обратиться. Вот сегодня здесь прозвучало много вопросов. Давайте признаем честно, которые... так бочком шли по предмету этого проекта. Вот.

Это почему так происходит? Потому что, может быть, если вы сами не успеваете, пришлите кого-то из министерства, с кем мы можем на уровне комиссии, у нас был опыт на уровне комиссии – господин председатель подтвердит! – мы работали на предмет медикаментов.

Так же на предмет ситуации с ковидом: мы бы обсудили, депутаты бы пришли, те, кто хочет из других комиссий, помимо наших депутатов из профильной комиссии. Поговорили бы, ситуация бы стала больше... А так отсутствие коммуникации приводит к тому, что часть вопросов-ответов занимает час, с одной стороны, а с другой стороны, идет политизация вопроса.

И в-третьих, столько злости и ненависти вот в зале! И мы вместо того, чтобы поагитировать, пропагандировать вакцинацию тем, кто хочет это сделать либо еще сомневается, сегодня убедили какое-то количество людей, я не знаю какое, чтобы не вакцинироваться. Потому что они посмотрели, думают: ну, если эти сидят в Парламенте и такую чушь городят... я извиняюсь, и друг на друга... (*Gălăgie în sală.*)

Не надо показывать на меня рукой, уважаемые молодые коллеги, вы сами разберитесь в своем лагере! А у нас в команде все хорошо. Но тем не менее...

Domnul Mihail Popșoi:

Stimate coleg deputat,

La raport, vă rog, întrebarea.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Domnule Popșoi! Я изначально попросил у вас время, и сразу же сказал, что я хочу сказать. Я, по-моему, сейчас ни на кого не...

Уважаемые коллеги, может быть действительно нам нужно немножко остановиться в этих мерах рестрикционных...

Domnul Mihail Popșoi:

... Opriți microfonul.

Надо остановиться.

Nu este la raportul comisiei.

Vă mulțumesc.

Domnul Dan Perciun:

Da. Mulțumim...

Domnul Mihail Popșoi:

Domnule Nantoi,

Vă rog să acordați întrebarea.

Domnul Oazu Nantoi:

Nu, eu de procedură. Eu propun ca Biserica „Schimbarea la față” cea de lângă SIS să interzică intrarea deputaților înainte de ședință.

Domnul Mihail Popșoi:

În lipsa altor întrebări, domnule raportor, vă rog să luați loc. (*Rumoare în sală.*)

Supun votului proiectul nr. 280 în prima lectură. (*Voce nedeslușită din sală.*)

A, luare de cuvânt.

Îmi cer scuze.

Doamnă Bodnarencu,

Vă rog.

Doamna Elena Bodnarencu:

Fiți atent, domnule Președinte.

Domnul Mihail Popșoi:

Îmi cer scuze.

Doamna Elena Bodnarencu:

Domnule Președinte!

Stimați colegi!

На днях рождения, свадьбах, кумэтриях и храмах молдаване традиционно желают друг другу здоровья. Sănătate, să-i mai scumpă decât toate. И не отпускающая более полутора лет мир пандемия коронавируса только подтвердила правильность этих слов. Каждый день в Молдове все тревожнее и тревожнее: растет число заболевших, больницы переполнены, медицинский ресурс истощается. На прошлой

неделе Молдова заняла шестое место в мире по смертности от коронавируса. И здесь уже и до первого места, которое занимает не Россия, господин Попшой, а Румыния, к сожалению, не дай Бог, недалеко.

Но вместо того, чтобы говорить о том, почему практически стоит на месте процесс вакцинации населения, как работают вводимые властью ограничения, как эффективно изолировать тех, кто ввозит вирус из-за границы, почему ежедневно среди заболевших от 15 до 40 медработников, уровень вакцинации которых около 90%, как стимулировать работающих с ковид-пациентами медработников, молдавская власть предлагает нам обсуждать, как лишить пособия умерших невакцинированных медиков.

Пока еще, уважаемые пасовцы, вы делите людей на «желтых» и других цветов, на „oameni buni” и „oameni ne buni”, на выпускников Гарварда и кишиневских университетов и – culmea! – вы уже и мертвых делите!..

Коллеги, с человеком, который ушел из жизни, самое страшное уже случилось, и сильнее его уже нельзя наказать. Задумайтесь, врач за 35–40 лет своей трудовой жизни спасает и продлевает десятки тысяч человеческих жизней. Медсестра ставит сотни тысяч уколов и капельниц. Санитарка моет тысячи километров полов и сотни тонн посуды.

Во всем мире медицинских работников называют ангелами в белых халатах. Их награждают орденами, медалями и грамотами, им присваивают звания почетных граждан населенных пунктов. Пациенты пишут им тысячи благодарственных писем.

В Молдове, если они умрут от коронавируса, не сделав прививку, для государства они станут изгоями, и все их предыдущие заслуги уже не будут важны. Абсолютное большинство медицинских работников заражается коронавирусом на рабочем месте. Там, где всю жизнь они работали по 2–3 смены подряд, отрывая это время от своих семей и своих детей, не скопив при этом богатств, не построив дворцов и не купив люксовых автомобилей.

Обсуждаемым законопроектом власть хочет лишить семьи этих медработников возможности достойно провести своих близких и по традиции поставить на их могиле надгробный памятник за то, что они по какой-то причине не вакцинировались. Повторяю, я не вакцинный скептик. И я, и вся моя семья вакцинирована. Более того, я за принудительную вакцинацию хотя бы в определенных областях. Мне просто стыдно, что в этом зале, в котором было принято столько правильных, красивых, поддерживающих людей инициатив, нам навязывают сегодня, извините, абсолютно бредовые идеи!

Коллеги, а вам не стыдно? Вы сколько умерших от коронавируса невакцинированных медработников ожидаете? Вы сколько на невыплате их семьям пособий сможете сэкономить? Вы, которые неделю назад увеличили бюджет Президентуры на 2 миллиона леев, на какие ковры и стулья собираетесь сэкономить средства потратить? (*Aplauze.*)

Есть сегодня международные практики, которые работают положительно в других странах. Почему в Европе страны вакцинировались на 90, 80, под 80%, а мы не можем? Может быть, стоит ввести обязательную вакцинацию? Может быть, стоит найти какие-то другие практики, которые можно использовать здесь у нас, в Молдове, для того, чтобы оградить медицинских работников и граждан от заболевания и защитить их жизни и их здоровье, но не позорить себя, уважаемые коллеги, тем, что сегодня через несколько минут произойдет? Каждый из нас с вами когда-нибудь придет к врачу и посмотрит в глаза этому медицинскому работнику!..

Фракция блока коммунистов и социалистов не поддержит этот законопроект. Фракция партии «Шор» заявила, что также не поддержит.

Уважаемые коллеги, задумайтесь, чтобы не было потом мучительно больно и стыдно! Отзовите этот законопроект и найдите другие варианты решения проблемы, чем – еще раз повторяю – делить мертвых! (*Aplauze.*)

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc.

Supun votului proiectul nr. 280 din 14.10.2021.

Rog să inițiem procedura de vot.

Cu 55 de voturi „pentru”, proiectul a fost aprobat în prima lectură.

Următorul proiect pe ordinea de zi este proiectul nr. 284.

Domnule Gherciu,

Vă rog, la tribuna centrală. (*Rumoare în sală.*)

Conectați, vă rog, microfonul la tribuna centrală.

Domnul Viorel Gherciu – ministru al agriculturii și industriei alimentare:

Stimate domnule vicepreședinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind ratificarea Amendamentului nr. 3 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova

și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014.

Contractul de finanțare sus-citat în valoare de 120 milioane de euro, semnat în scopul modernizării și restructurării lanțului valoric al sectorului horticola Republicii Moldova, are ca obiectiv major facilitarea accesului beneficiarilor potențiali din sectorul horticola la resursele financiare oferite de Banca Europeană de Investiții, prin intermediul operatorilor de creditare și ai celor de leasing.

Astfel, pentru implementarea cu succes a Proiectului „Livada Moldovei” și valorificarea resurselor BEI, destinate restructurării sectorului horticola și vitivinicola al țării, au fost prezentate spre examinare completări și modificări la Contractul de finanțare, acestea fiind operate de către Banca Europeană de Investiții de comun cu ministerele de resort și Unitatea de Implementare a Proiectului „Livada Moldovei”.

Completările și modificările incluse în Amendamentul nr.3 la Contractul de finanțare sunt temeinice și imperativ necesare și vin să ofere soluții financiare la condiții avantajoase pentru sectorul agroalimentar, având un impact considerabil asupra durabilității sectorului.

Pe ansamblu, acestea sunt focusate pe exportul de produse cu valoare adăugată pe fundalul situației existente caracterizată de necesitatea asigurării competitivității produselor autohtone pe piața externă, oferind un șir de avantaje economice de care pot beneficia companiile din sectorul horticola și vitivinicola al Republicii Moldova, precum:

- tehnologizarea și mecanizarea proceselor de producere primară a producției horticoale prin promovarea metodelor intensive și super-intensive de producere a fructelor;

- dotarea cu sisteme de irigare și antigrindină a livezilor și altor plantații horticoale;

- modernizarea și tehnologizarea proceselor post-recoltare și procesare a producției horticoale;

- dezvoltarea pepinierelor pentru producerea materialului săditor autohton;

- îmbunătățirea controlului sanitar și fitosanitar în scopul armonizării standardelor naționale pentru fructele în stare proaspătă la standardele relevante ale Uniunii Europene;

- diversificarea piețelor de desfacere ale țării prin asigurarea autenticității producției horticoale fabricate;

- dezvoltarea sistemului de cercetare și inovare ca parte indispensabilă a sectorului horticola din Republica Moldova.

Stimate domnule vicepreședinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

În contextul celor menționate, rog susținerea proiectului prezentat.

Vă mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Prima întrebare – domnul Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

Da. Mulțumesc.

Domnule ministru,

E un proiect foarte bun și cu toții știm, inclusiv în decursul anilor cât bine a făcut această finanțare de la BEI mai multor antreprenori și economiei în general. Totuși, noi suntem la Amendamentul nr. 3, dar pe parcurs s-a depistat așa o situație paradoxală, amendamentele precedente nu au fost trecute prin Parlament. Și dacă puteți să vă referiți, iată să ne dați detalii la această situație destul de stranie.

Domnul Viorel Gherciu:

Da, amendamentele la care dumneavoastră vă referiți au fost făcute în 2016 și în 2018, care s-au ghidat de Regulamentul Hotărârii de Guvern nr. 234, care la acel moment nu prevedea că amendamentele ar fi supuse ratificării Parlamentului, dar, în același timp, nu a fost armonizată Legea nr. 419. Deci, în acest context, presupunem că s-a făcut o încălcare procedurală.

Dar vreau să zic că aceste încălcări nu țin de ratificarea prezentului Amendament nr. 3, deoarece Amendamentul nr. 3 prevede o extindere a contractului cu Banca Europeană de Investiții, a contractului care a expirat la 23 mai 2021.

Deci subiectul cu cele două amendamente s-a epuizat la data finalizării acestui contract. Deci, la moment, vorbim de o extindere a contractului și ratificarea noului acord.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumim.

Domnule Alaiba,

Aveți a doua întrebare? Nu.

În lipsa altor întrebări, vă rog să luați loc, domnule ministru.

Și îl invit pe domnul Alaiba să prezinte raportul comisiei.

Domnul Dumitru Alaiba:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru ratificarea Amendamentului nr. 3 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, și comunică următoarele.

Proiectul dat are drept scop ratificarea Amendamentului, cum am spus. Contractul de finanțare menționat a fost semnat la Chișinău în 31 iulie 2014 și ratificat prin Legea nr. 46 la 2 aprilie 2015, Contractul fiind de 120 milioane de euro.

Completările și modificările incluse în Amendamentul nr. 3 la Contractul de finanțare în cauză au fost operate de către Banca Europeană de Investiții în colaborare cu Ministerul Finanțelor, Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă și Unitatea de Implementare.

Completările propuse sunt necesare și vin să ofere soluții financiare la condiții avantajoase pentru sectorul agroalimentar, având un impact considerabil asupra durabilității sectorului, fiind centrat pe exportul de produse cu valoare adăugată, în special în perioada actuală, caracterizată prin necesitatea asigurării competitivității produselor autohtone pe piața externă, oferind un șir de avantaje economice, de care pot beneficia companiile din sectorul horticola și vitivinicol al Republicii Moldova.

Astfel, conform Amendamentului, semnat de către părți, s-a operat la prelungirea datei finale de disponibilitate până în data de 27 mai 2023, pentru sporirea numărului de tranșe de la 25 la 35 și amendarea articolelor ce vizează procedura de depunere a subproiectelor.

Din punct de vedere al aspectului financiar, Banca Europeană de Investiții va oferi Republicii Moldova sumele care nu au fost debursate din creditul acordat, în vederea finalizării Proiectului „Livada Moldovei”.

Ținând cont de avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, coraportul Comisiei politică externă și integrare europeană, prevederile articolului 3 alineatul (3) și articolului 25 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, și prevederile capitolului III din Regulamentul privind procedura de contractare a datoriei de stat și debursare a împrumuturilor de stat externe și interne, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1136/2007, Comisia economie, buget și finanțe semnalează următoarele:

1. Pe parcursul implementării Proiectului „Livada Moldovei”, Contractul de finanțare, ratificat prin Legea nr. 46/2015, a fost amendat prin alte două amendamente: Amendamentul nr. 1 din 29 iulie 2016 și Amendamentul nr. 2 din 14 septembrie 2018, care nu au fost supuse

examinării și ratificării de către Parlament, procedeu obligatoriu prevăzut în articolul 3 alineatul (3) și articolul 25 din Legea nr. 419/2006. Cum am spus mai sus.

Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei” a fost modificată prin Scrisoarea de însoțire din 28 octombrie 2015 și Amendamentul nr. 1 la Scrisoarea de însoțire din 22 august 2018, nefiind supuse examinării și ratificării de către Parlament.

2. Luând în considerare faptul că Parlamentul a ratificat prin lege organică Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, toate operațiunile juridice de ratificare a amendamentelor țin de competența Parlamentului și urmau a fi adoptate prin lege organică.

Vorbesc de amendamentele precedente.

În cazul nostru, se merge strict conform procedurii.

3. În procesul de redactare a proiectului de lege, au fost efectuate unele modificări de ordin tehnico-legislativ și redacțional, rezultatul fiind acceptat de către comisie și este reflectat în textul proiectului de lege redactat, care este parte componentă a prezentului raport.

În urma dezbaterii proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe, cu votul majorității membrilor săi, propune plenului Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de lege în prima și a doua lectură.

Deci pe scurt, au fost comise unele încălcări de procedură în trecut. În cadrul Amendamentului nr. 3 se merge strict conform procedurii. Urgența acestui Amendament reiese inclusiv din faptul că până la sfârșitul anului debursările trebuie să aibă loc de la BEI. De aceea se propune, cum am spus, în prima și a doua lectură.

Domnul Mihail Popșoi:

Prima întrebare.

Domnule Mudreac,

Vă rog.

Domnul Radu Mudreac:

Da, mulțumesc.

Domnule Alaiba,

Eu nu vreau să merg după argumentele pe care le-a adus acum ministrul. Cu toate că eu nu am întrebări față de dumnealui, că n-a participat dumnealui la înaintarea spre aprobare nici la primul amendament, nici la al doilea.

Dar nici principiul că în luna mai a expirat contractul și s-au epuizat amendamentele și până aici îi gata, punct. Este o încălcare de procedură, unde a stat la bază scrisoarea conducerii Proiectului „Livada Moldovei”. Și cum au mers ele mai departe?

Să nu se primească că noi cu Amendamentul nr. 3 aprobăm prin procedură legală și uităm de acele două încălcări care prevăd o procedură clară ceea ce ține de ratificarea acordurilor, contractelor prin Parlament.

Și argumentul care este, că s-a mers prin hotărâre de Guvern, nu poate hotărârea ceea de Guvern...

Domnul Dumitru Alaiba:

Corect.

Domnule deputat...

Domnul Radu Mudreac:

De aici apare întrebarea. Dacă ați discutat în comisie, cum mergem mai departe pas cu pas? Pentru că noi acum aprobăm, pentru că și noi suntem de acord că noi trebuie să aprobăm de urgență acest Amendament nr. 3. Dar ce facem cu cele din urmă? Dacă ați discutat la comisie? Mâine o să vină altcineva cu încălcări de...

Domnul Dumitru Alaiba:

Corect.

Domnul Radu Mudreac:

Trebuie odată și odată să dăm peste mână.

Domnul Dumitru Alaiba:

Am discutat la comisie. Acesta-i motivul din care ieri, la ședința comisiei, s-a decis amânarea subiectului dat de pe ordinea de zi. Ne-am convocat astăzi, după ce am clarificat, după ce am mai discutat cu domnul ministru. Este adevărat și noi nu avem o contradicție aici. S-a comis o încălcare de procedură. De fapt, dublă, pentru că două amendamente au mers, practic, contrar legislației. Și noi aici cu toții suntem de acord cu aceasta.

Acum noi avem, știți, procedura care trebuie clarificată, dar avem și marele scop ca să nu blocăm banii aceștia, ca ei să vină să funcționeze, să lucreze pentru țară.

În total, mai sunt 55 de milioane de euro, dacă nu greșesc, pe care trebuie să-i accesăm, să-i facem disponibili pentru antreprenorii noștri. 11 milioane de euro deja au fost într-un fel oferite de băncile comerciale pentru antreprenori de la Nord la Sud ș.a.m.d.

Și importanța numărul unu este anume ca să asigurăm că banii aceștia o să vină să funcționeze, să lucreze pentru țară.

Acum despre încălcările din trecut noi abia săptămâna aceasta, zilele trecute le-am depistat. Și este un precedent, după mine, deloc plăcut. Și eu cred că este cazul să ne adresăm să fie investigate aceste iregularități din trecut. Pentru că nu poți printr-o hotărâre de Guvern sau printr-o scrisoare să treci de Parlament.

Și acum eu intuiesc că ar fi cazul, de exemplu, să sesizăm aceeași Curte de Conturi ca să meargă și să clarifice absolut toate circumstanțele în care aceasta s-a făcut. Să vadă cât de legal, într-adevăr, să constate legalitatea sau ilegalitatea acestor acțiuni. Și să meargă conform procedurii.

Noi aici avem principalul obiectiv să accesăm acești bani. Pentru că oprirea amendamentului acesta, blocarea iată din cauza procedurilor încălcate în trecut riscă... Pur și simplu, noi alternativă... dacă punem iată chestia aceasta mai presus ca toate, noi, pur și simplu, înseamnă că trebuie să renunțăm la proiectul acesta și să-l închidem. Și eu nu cred că aceasta-i o decizie bună pentru țară.

Domnul Mihail Popșoi:

Domnule Mudreac,

A doua întrebare, vă rog.

Domnul Dumitru Alaiba:

Acum noi mergem strict conform procedurii. Nu s-a încălcat absolut nimic. Și mergem înainte absolut legal.

Domnul Radu Mudreac:

Nimeni nu pune aici la îndoială ceea ce se întâmplă acum. Eu am pus întrebarea: ce facem cu aceea ce s-a întâmplat anterior?

Domnul Dumitru Alaiba:

Curtea de Conturi.

Domnul Radu Mudreac:

Bine, cu Cureau de Conturi n-am înțeles nimic. Eu am să pun întrebarea în Comisia agricultură și industrie alimentară, ca să facem audieri pe interiorul comisiei. Cred că acolo sunt și alte ilegalități și o să ne clarificăm.

Bine, mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Mersi.

În lipsa altor întrebări, domnule raportor, rog să luați loc.

O invit pe doamna Gherman.

Da, de procedură, doamnă Răileanu, vă rog.

Doamna Adela Răileanu:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Aș dori careva explicații referitoare la rezultatul votului electronic, pe marginea proiectului nr. 280 din 14.10.2021. Colega a accesat la 15.38, 57 de secunde: „pentru” – 53, „contra” – 1, n-au votat – 2.

Colega de alături a accesat la 15.49. Avem cu totul alt rezultat: „contra” – zero de la PAS, dar la 15.38 era „pentru”... „contra” – 1 de la PAS. Total la 15.38 pe nr. 280 – 75 de deputați, la 15.49 – 77 deputați.

Cum ne puteți explica această schimbare a rezultatului votului? Monitoarele sunt ambele deschise. Puteți să vă apropiați, să vedeți pe proiectul nr. 280 la interval de 10 minute: „contra” – 1 deputat de la PAS, peste zece minute de la PAS nu este nimeni. Total – 75, peste zece minute, total – 77. N-au votat la 15.38 – 2, peste 10 minute – zero. Cum se întâmplă și cum putem verifica corectitudinea votului?

Mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc.

Doamna Adela Răileanu:

Și rog serviciile tehnice să vină cu explicații.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumim.

Doamna Adela Răileanu:

Întrebarea a fost adresată domnului Președinte de ședință.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc.

Domnule Mija,

Am înțeles că aveți să faceți o clarificare.

Vă rog.

Domnul Artur Mija:

Eu pot să răspund la întrebări.

Dacă o să observați, sunt două voturi diferite. Unul este pentru articolul 108 și este scris de procedură. (*Voce nedeslușită din sală.*) Corect, corect, corect. Procedură.

La proiectul nr. 280 au fost două voturi: un vot pe procedură, este 108, și al doilea vot propriu-zis pe proiect. Deci fiți foarte atent, în jos acolo, ultimul rând, rândul 5, pe o parte este scris „vot de procedură”.

Deci noi putem să clarificăm. Însă, este foarte clar că există două voturi: unul care a fost pe procedură și a fost greșit încărcat de către tehnicienii în sistemul de afișare a voturilor și al doilea vot deja pe proiectul de lege.

Domnul Mihail Popșoi:

Da, stimați colegi,

Am clarificat subiectul. Dacă o să fie nevoie, o să oferim explicații în scris adăugătoare.

Doamnă Gherman,

Vă rog să prezentați coraportul.

Doamna Doina Gherman:

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană, în conformitate cu funcțiile și atribuțiile sale și în temeiul articolului 27 din Regulamentul Parlamentului, a examinat prezentul proiect de lege și constată următoarele.

Amendamentul nr. 3 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și Amendamentul la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, potrivit alineatului (2) al articolului 3 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat se încadrează în categoria acordurilor supuse examinării și aprobării de către Parlament.

Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la 31.07.2014, a oferit mijloacele financiare în valoare de 120 milioane de euro pentru modernizarea și restructurarea sectorului horticola al Republicii Moldova.

Documentele propuse spre examinare au drept scop extinderea perioadei de implementare a proiectului până la 27.05.2023, mărirea numărului tranșelor de la 25 la 35, precum și amendarea articolelor ce vizează procedura de depunere a subproiectelor.

În contextul celor expuse, în temeiul articolului 27 și al articolului 56 din Regulamentul Parlamentului, Comisia politică externă și integrare europeană, cu unanimitate de voturi, propune Parlamentului a adopta proiectul de lege menționat în prima și a doua lectură.

Mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Rog să luați loc.

Și acum vreau să consult fracțiunile, dacă există deschidere pentru votarea în ambele lecturi?

Înțeleg că Frațiunea „PAS” a recomandat și sprijină votarea în ambele lecturi.

Domnule Starîș,

Vă rog.

Domnul Constantin Starîș:

Suntem pentru, da, votăm.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumesc mult.

Fracțiunea Partidului „ȘOR”?

Doamna Marina Tauber:

Suntem gata să votăm în două lecturi.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc.

Rog să fie inițiată procedura de vot în prima lectură pentru proiectul nr. 284. (Gălăgie în sală.)

Cu 73 de voturi „pentru”, proiectul nr. 284 a fost votat în prima lectură.

Acum rog să inițiem procedura de vot pentru votul în lectura a doua a proiectului nr. 284.

Cu 74 de voturi „pentru”, proiectul nr. 284 a fost votat în lectura a doua și finală.

Vă mulțumesc.

Sper că și explicațiile domnului Mija au avut rezultat.

Acum trecem la dezbaterile proiectului nr. 286.

Îl invit pe domnul Diaconu la tribuna centrală.

Domnul Serghei Diaconu – secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne:

Stimate domnule Președinte,

Stimate doamne și stimați domni deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă.

Proiectul în cauză urmărește perfecționarea actului normativ prin sporirea eficacității practice de aplicare și identificare promptă a riscurilor în adresa securității naționale și a ordinii publice.

Din start vreau să menționez că urmărim două mari obiective: siguranța și protecția cetățenilor prin asigurarea unor mecanisme fiabile de control a armelor cu destinație civilă și asigurarea că Republica Moldova este un spațiu sigur în afara zonelor de risc.

Cunoaștem foarte bine că angajamentele asumate de către MAI față de cetățenii noștri sunt extrem de importante pentru protecția și siguranța lor. La fel, MAI are angajamente asumate la nivel internațional în ce privește reglementarea prezenței armelor.

Luând în considerare pericolele semnalate în ultima perioadă de implicare a Republicii Moldova în zona de intermediere a operațiunilor cu arme și muniții către/sau de la regiuni cu interdicții internaționale sau zone cu risc sporit de securitate, fapt care ar prejudicia serios politica externă a țării noastre, Ministerul Afacerilor Interne a venit cu această propunere de a ajusta, în mod urgent, cadrul normativ.

La modul practic, proiectul de lege vine să înlăture o carență legislativă, datorită căreia unele operațiuni cu armele de foc și muniții aferente au ocolit mecanismul național de control, fiind limitată autorizarea corespunzătoare la Comisia interdepartamentală de control asupra exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice doar privind armele de foc și munițiile interzise. Anume această lacună contribuie la transformarea Republicii Moldova într-o zonă de tranzit sau intermediere pentru operațiuni cu arme și muniții.

În acest sens, proiectul remediază lucrurile, fortificând mecanismul național de control al importului, exportului și reexportului de arme și muniții, prevăzute în Nomenclatorul mărfurilor strategice. Or, prin mărfuri strategice se înțeleg și produse, tehnologii, care au utilizare dublă: civilă sau militară. Astfel, aducem lucrurile în albia transparenței și controlului strict asupra... pentru siguranța cetățenilor noștri.

Suplimentar, în rezultatul analizei experienței acumulate de la momentul inițierii legii, au fost relevate un șir de curențe la compartimentul supravegherii circulației armelor și munițiilor cu destinație civilă, deținute în posesia persoanelor fizice și juridice, dar și a operațiunilor cu acestea.

Vreau să subliniez faptul că distincția dintre armele de foc cu destinație civilă și armele de foc cu destinație militară devine irelevantă, atunci când acestea sunt deturnate în circuitul ilegal. Anume din acest considerent, Republica Moldova are nevoie de un sistem național de trasabilitate. Și aici venim cu o soluție, și anume completarea legislației cu reglementarea procesului de aplicare a marcajului de trasabilitate pe armele de foc importate sau exportate, precum și pe suprafața celor care sunt introduse sau scoase definitiv de pe teritoriul Republicii Moldova.

Aceste reglementări vor contribui la instituirea unor evidențe și control mai riguros asupra procesului de urmărire internațională a armelor cu un marcaj de trasabilitate, dar și a supravegherii armelor din circuitul civil absolut necesar pentru sporirea climatului de siguranță în comunitate și, de asemenea, aceste reglementări vor contribui la urmărirea, inclusiv în plan internațional, a armelor pierdute, sustrase sau implicate în comiterea infracțiunilor, și astfel vor spori siguranța publică și eradicarea proliferării ilegale a acestora. Ca urmare a implementării acestor prevederi, activitățile din domeniul circulației armelor civile și a celor militare vor fi într-o stare mai organizată, strict controlată și transparentă.

Un alt aspect lacunar și periculos, care a fost identificat de către grupul de lucru interministerial, a fost factorul de coruptibilitate, și anume: pentru ocolirea prevederilor de limitare a numărului de arme de foc, persoanele aveau la cluburile sportive, astfel beneficiind de dreptul de a avea în proprietate un număr nelimitat de arme. Modificările propuse în proiectul de lege au scopul de a reglementa cantitatea de arme și muniții pentru care poate fi acordat dreptul de procurare și deținere, și va fi stabilită în funcție de tipul armelor și scopul pentru care sunt solicitate.

Prin reglementarea controlului din partea statului privind necesitatea de procurare a anumitor categorii de arme se urmărește, în fapt, ridicarea nivelului de securitate publică. De asemenea, se urmărește ideea reducerii riscului factorilor de corupție în domeniul combaterii fenomenelor sportivilor fictivi și contribuția la promovarea celor care vor, într-adevăr, să facă sport de performanță.

Pe final, un factor important pe care vreau să-l menționez este că elaborarea proiectului a fost solicitată... la elaborarea proiectului a fost solicitată asistența OSCE, Departamentului de asistență al Centrului de prevenire a conflictelor, a Forumului pentru cooperare în domeniul securității, a Agenției Sud-Europene pentru controlul armelor mici și armamentului ușor. De asemenea, au fost prevăzute ralierea la concordanța Directivei Uniunii Europene privind armele de foc și a Protocolului ONU împotriva fabricării și traficului ilicit de arme de foc, părțile și componentele acestora.

Ca să fiu mai explicit, doar ca și câteva prevederi tehnice. Ne-am propus să delimităm foarte clar portul și transportul armelor, să nu avem situația când la transportarea armei, dacă arma nu este corespunzător transportată, se produce un accident și oamenii mor. Ne-am propus să definim foarte clar definiția armelor albe, nu cuțitele de bucătărie, pentru că, la moment, fiind definiția doar pe lungime și lățime a tăișului, deci și cuțitul de bucătărie poate fi considerat o armă albă, iar unul care este mai scurt – o armă care este mult mai letală, cu două tăișuri, nu era reglementată. Mai mult, ne-am propus să interzicem importul de arme letale și neletale, care nu dispun de marcaj de încercări calificate. Deci dacă permitem în țară

să fie introduse arme ca să le poată folosi oamenii, cel puțin, aceste arme să corespundă normelor de calitate și siguranță.

Ne-am propus să înțelegem și să definim foarte clar ce sunt armele de agrement și să le stabilim, pentru că, la moment, stimați deputați, chiar și pistoalele cu aer, pentru copii, cumva, au nimerit sub incidența acelor arme. În schimb, armele pneumatice cu un impact mult mai masiv au fost egalate cu aceste arme și pistoale pentru copii.

Mai mult, în cazul acestui amendament s-a propus introducerea noțiunii de „arme cu dublă destinație”, ca să evităm situația când șmecherii introduceau armele cu așa-zisa destinație civilă, după care la reexport cumva această destinație se transforma în altă destinație și ajungeam să vedem că Moldova este acuzată că a exportat nu arme civile, ci arme cu destinație dublă, care, de fapt, sunt militare.

Mai mult, ne-am propus, de asemenea, să limităm posibilitatea cetățenilor care prin diverse șmecherii, fie prin faptul că declarau că sunt colecționari sau că erau sportivi, aveau posibilitatea să acumuleze o cantitate nelimitată de arme și muniții. Deci transformau casele și subsolurile în depouri.

La moment, de asemenea, ne propunem să înțelegem ce este, prin această modificare legală, o armă de colecție. Pentru că mulți sub aceste categorii armele complet funcționale le calificau drept arme de colecție. Și atunci o armă de pe perete, care este una de colecție, poate să împuște într-o bună zi. De aceea la aceste categorii vor fi atribuite, odată cu implementarea acestei legi, doar armele dezactivate, deci cele care nu pot împușca.

Și, de asemenea, sportivii, așa-ziii sportivi, pentru că avem mii de acești sportivi, conform... dacă se ne luăm după câte cereri de arme sportive au fost făcute, vor fi limitați, nu mai mult de 12 arme.

De asemenea, ne-am propus să decriminalizăm armele, armele care nu au fost implicate în tentative criminale. Atât timp cât vrem să stimulăm ca ei, persoanele care le dețin ilegal, să le predea statului, trebuie să le decriminalizăm și atunci vom avea și un aflax de persoane care vor dori să le predea statului.

Mai mult, ne-am propus, de asemenea, să introducem o declarație pe propria răspundere pentru ca persoanele care sunt obligate, conform legii, armele de foc să le păstreze în condiții adecvate, nu să plătească doar amendă, ci se vor produce efecte mult mai drastice pentru acei care nu respectă regimul de păstrare adecvată a armelor.

De asemenea, vrem să clarificăm și să completăm lista schimbărilor ilegale în construcția armelor. La momentul când a fost adoptată legea, nu toate aceste elemente constructive au fost luate în calcul și atunci iarăși se poate umbla la armă și schimba anumiți parametri și arma devine mai letală.

Și, în sfârșit, cea mai importantă practică pe care vrem s-o decredităm este practica de operațiuni de import-export care nu trece prin Comisia interdepartamentală de mărfuri strategice. Ne dorim ca toate... deci în mod normal, ministerul este acel care eliberează autorizațiile, ne dorim ca comisia să confirme aceste autorizații și toate categoriile de arme să treacă prin această comisie.

Acei importatori de bună-credință nu au de ce se teme, ei demult folosesc aceste prevederi și ei singuri vin cu propunerile să treacă prin comisie. În schimb, prestatorii de servicii cu anumite carențe, și care au fost demonstrate în ultimii ani că încearcă tranzitarea nelegală a armelor, ei foloseau această prevedere cu carență în scopuri care nu țin de interesele Republicii Moldova.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumesc, domnule secretar de stat.

Prima întrebare – domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Da. Domnule Diaconu,

Noi am avut și dezbateri publice în cadrul comisiei asupra exportului și reexportului de arme, noi am vorbit despre riscurile prin care Republica Moldova... aveam toate șansele să nimerim într-un scandal internațional. De ce nu? Din câte am înțeles, s-au făcut și anumite încercări într-o perioadă, prin două mii nu știu cât acolo, când începuse un război dintre Ucraina și Rusia, Moldova nu știu ce se cerea intermediară în acel proces de exporturi.

Acum spuneți-mi, ca să înțeleagă toată lumea, exact ce se schimbă? Și această Comisie interdepartamentală, cine vor fi funcționarii care vor decide deci propriu-zis exportul și reexportul de armament?

Fiindcă atunci noi și în cadrul comisiei am ajuns la concluzia că unii funcționari nu au... Fiindcă se cere să fie șeful, de exemplu, ASP-ului ș.a.m.d., care nu totdeauna au calificările necesare în asemenea domeniu. Și discutăm ca să existe în fiecare din această instituție o persoană care cunoaște procesul acesta de export și reexport de armament. Spuneți-mi, vă rog, deci exact cum vedeți această Comisie interdepartamentală?

Domnul Serghei Diaconu:

Domnule Carp,

Mulțumesc.

Deci, în primul rând, da, deci modificarea care este propusă în articolul 59 vine foarte clar să excludă doar caracterul armelor interzise din cele care sunt supuse obligatoriu verificării de către Comisia pentru mărfuri strategice. Toate armele cu caracter letal ar trebui să treacă prin această comisie, nu doar să primească o certificare de la MAI.

În această comisie, într-adevăr, sunt reprezentanți ai diverselor structuri din partea statului, este prezidată de Ministerul Economiei, sunt reprezentanți ai SIS, sunt reprezentanți ai APP, ai ASP, ai Ministerului Afacerilor Interne și altor structuri abilitate.

Într-adevăr, am ținut cont și de propunerea dumneavoastră de a introduce în aceste comisii funcționari tehnici. Acești funcționari tehnici vor fi propuși în următoarele ședințe ale comisiilor să fie legalizat statutul lor în cadrul acestor ședințe, pentru a putea, într-adevăr, face efectiv expertiza nu la nivel de politici doar, dar și la nivel de reglementări tehnice.

Domnul Mihail Popșoi:

Domnule Carp,

Aveți a doua întrebare?

Vă rog.

Domnul Lilian Carp:

Referitor la trasabilitatea muniției. Deci eu și acum încerc să înțeleg: când au fost făcute modificările? Tot eu încercam să mă uit. Înțeleg că în 2018, da? În care se pierde... cumva în Republica Moldova venea o parte de armament, se mai reexportata prin alte țări mai la sud de Marea Neagră, după care se regăseau în țările în care erau puse embargouri.

Deci acum ce apare nou prin faptul că noi deja vom putea urmări trasabilitatea armamentului propriu-zis, când, ce documente, acte ș.a.m.d., care e instituția care va monitoriza propriu-zis această trasabilitate?

Ca să știm exact. Deci glonțului să-i putem urmări traseul de la producere până deja rămâne cartușul gol propriu-zis. Noi exact... care sunt mecanismele prin care noi vom putea să urmărim acest proces?

Domnul Serghei Diaconu:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Deci, într-adevăr, la moment pe armă, dacă deținătorii de armă cunosc, este indicat doar un cod al armei, un cod personal al armei, care este și în cărțuia care vine împreună cu arma. Însă, în toate țările deja civilizate, dar și mai puțin civilizate, este practicat adăugarea unui cod internațional, care permite de la momentul producerii până la momentul distrugerii armei să fie clar văzut tot parcursul vieții acestei arme: unde a fost produsă, unde a fost importată, unde a fost exportată, unde această armă a fost distrusă.

Dacă se introduce această implementare, nu vom mai fi acuzați sau vom putea să știm exact armele care au tranzitat sau au ajuns în Republica Moldova, sau au fost scoase în anumit moment din Republica Moldova, unde exact au ajuns și în ce scopuri au fost folosite. Și să putem exact să verificăm ca aceste arme să nu ajungă în zonele de risc și să nu expună statul Republica Moldova ca și stat tranzitar de arme periculoase.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Următoarea întrebare...

Domnul Serghei Diaconu:

Deci este încă un cod care se adaugă pe arme, inclusiv pe acele care deja sunt în Republica Moldova.

Domnul Mihail Popșoi:

Următoarea întrebare – doamna Racu.

Vă rog.

Doamna Ana Racu:

Vă mulțumesc, domnule Președinte al ședinței.

Domnule secretar de stat,

Eu vreau să vă felicit pentru inițiativa aceasta. Pentru că la starea de lucruri care exista se impune imperios necesar a fi instituită o ordine în tot ce înseamnă: import, export, reexport al armelor și munițiilor.

Parțial domnul Carp deja a întrebat despre inovația cu care vine acest proiect de lege, marcajul de trasabilitate, eu vreau doar o întrebare așa mai tehnică de precizare. Deci conform directivelor europene, marcajul de trasabilitate trebuie să fie aplicat și pe componentele armelor și munițiilor. Întrebarea mea este: dacă și la noi vor fi aplicate... va fi aceeași abordare, inclusiv tehnică?

Și încă o dată țin să menționez că modificările la această lege au un caracter important pentru securitatea statului. Pentru că dincolo de faptul că noi, ca și țară, în ultimii ani, am avut o prestație nu tocmai bună la mai multe capitole, riscam să fi avut și o reputație proastă și la acest capitol. Și eu mă bucur că a venit momentul când putem să spunem ferm că facem ordine și la acest capitol.

Mersi.

Domnul Serghei Diaconu:

Vă mulțumesc.

Doamnă deputat,

Într-adevăr, deci prevederile legale se văd nu doar pe partea de armă propriu-zisă, ci pe componentul de suprafață al armelor, ceea ce înseamnă că, de fapt, acele părți care pot fi utilizate pentru producerea leziunilor sau plăgilor letale, adică pe țeavă propriu-zis, dacă cu cuvinte mai simple.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumesc.

Doamnă Racu,
Aveți și a doua întrebare?

Nu. Vă mulțumesc.

În lipsa altor...

Doamnă Dascălu,

Vă rog.

Doamna Iulia Dascălu:

Mulțumesc, domnule Președinte de ședință.

Domnule secretar de stat,

Deci am așa o întrebare. Noi cunoaștem cu toții că în Republica Moldova au pătruns tot felul de arme și pe cale ilegală, adică prin contrabandă. Cum noi o să le identificăm ca să cunoaștem statistica câte au intrat în țară? Și plus la toate, noi știm că unii deținători de astfel de arme nu au nici permis de portarmă, dar au destul de multe la număr.

Domnul Serghei Diaconu:

Deci vă mulțumesc, doamnă deputat.

Deci, într-adevăr, în cadrul controalelor care vor fi efectuate în următorii ani, orice tip de armă care nu va avea mecanismul, și anume nu va avea... și de aia va fi necesar să implementăm acest mecanism de trasabilitate. Odată cu identificarea, dacă această armă a fost introdusă ilegal în țară, ea urmează să fie ridicată și penalizat deținătorul.

Noi, pe de o parte, am propus să decriminalizăm acest statut. Deci să stimulăm oamenii, dacă au arme care au ajuns la ei pe căi ilegale, să vină să le predea. Și prin decriminalizare, de fapt, în toate țările este cel mai bun mecanism prin care oamenii scapă de armele care sunt mai periculoase pentru ei decât să le țină.

Și odată cu introducerea și trasabilității, tocmai acesta și este scopul ca pe viitor să știm exact unde nimeresc aceste arme care au fost introduse în circuit.

Domnul Mihail Popșoi:

Doamnă Dascălu,

Nu mai aveți întrebări.

Vă mulțumim.

Domnule secretar de stat,

Nu mai aveți întrebări.

Luați loc.

Domnul Serghei Diaconu:

Mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Domnule Carp,

Vă rugăm la tribuna centrală – raportul comisiei.

Domnul Lilian Carp:

Raportul Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică privind modificarea Legii nr. 130/2012 privind regimul de arme și al munițiilor cu destinație civilă, proiectul nr. 286 din 18.10.2021, în lectura întâi.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de Lege privind modificarea Legii nr. 130/2012 privind regimul de arme și al munițiilor cu destinație civilă, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și informează despre următoarele.

Proiectul actului normativ reglementează activitatea entităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în vederea sporirii eficacității practice la aplicare, dar și înlăturării lacunelor și ambiguităților identificate.

Amendamentele propuse cuprind un spectru larg în domeniul armelor, astfel încât urmează a fi asigurată unitatea și coerența legislativă.

Proiectul a fost elaborat cu asistența Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), Departamentul de asistență al Centrului de prevenire a conflictelor, Forumul pentru cooperare în domeniul securității, în sensul racordării legislației naționale la rigorile internaționale.

În context, inițiativa supusă examinării intervine cu modificări la capitolul „Noțiuni generale”, elimină lacunele și ambiguitățile dispozițiilor legislative pentru operațiunile cu arme și muniții, impreciziile privind aspectele de ordin tehnic și asigurarea condițiilor de aplicare practică a prevederilor Legii nr. 130/2012 și se completează cu noțiuni noi.

Elementul de noutate primordial reglementat este marcajul de trasabilitate pe armele de foc importate sau exportate, precum și celor introduse sau scoase definitiv de pe teritoriul Republicii Moldova. Aceasta va permite instituirea unei evidențe și controlul riguros asupra procesului de urmărire internațională a armelor care au un marcaj de trasabilitate, precum și supravegherea eficientă a armelor din circuitul civil, astfel sporind gradul de siguranță în societate.

Totodată, în nota informativă, autorii statuează că modificările aduse vor avea impact pozitiv asupra regimului armelor și munițiilor cu destinație

civilă, persoanelor fizice și juridice, organizațiilor sportive, partenerilor internaționali, precum și autorităților naționale cu competențe în domeniu.

Proiectul prenotat a fost avizat de către toate entitățile publice. A fost elaborată analiza impactului de reglementare și expertiză de către Centrul Național Anticorupție.

În procesul de examinare a proiectului în lectura a doua, vor fi luate în considerare toate propunerile și obiecțiile depuse regulamentar.

Reieșind din cele menționate, membrii Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică au propus, cu votul majorității membrilor săi, examinarea și aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumim, domnule Carp.

Nu aveți întrebări.

Rog să luați loc.

Supun votului proiectul nr. 286 în prima lectură.

Rog să inițiem procedura de vot.

Cu 57 de voturi „pentru”, proiectul nr. 286 a fost votat în prima lectură.

Următorul proiect supus dezbaterii este proiectul nr. 281 din 14.10.2021.

Rugăm domnul secretar de stat Gumene, la tribuna centrală.

Nu este secretarul de stat.

Atunci supun dezbaterii proiectul nr. 263 din 01.10.2021.

Doamnă Olesea Stamate,

Vă rog, la tribuna centrală.

Doamna Olesea Stamate:

Stimați colegi,

Este vorba de modificarea Regulamentului Parlamentului, astfel încât se integrăm acele prevederi ce vizează exercitarea votului prin mijloace electronice. Aveți toți acces la acest proiect de lege.

Cred că nu este cazul să dau citire proiectul legii propriu-zis. Dacă sunt întrebări, vă rog. Și am și raportul.

Domnul Mihail Popșoi:

Întrebări nu sunt.

Vă rog, prezentați raportul.

Doamna Olesea Stamate:

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege privind modificarea Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, și vă comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege propune completarea Regulamentului Parlamentului cu un nou articol 89¹, care reglementează mecanismul desfășurării exercitării votului în cadrul ședinței plenare a Parlamentului prin mijloace electronice.

Această modalitate de vot este prevăzută de articolele 88 și 89 ale Regulamentului Parlamentului.

Proiectul stipulează pe etape procedura de verificare prin intermediul mijloacelor electronice a cvorumului la ședințele plenare și obligațiunile utilizatorilor de cartele nominale electronice.

Totodată, prevederile proiectului descriu sub aspect tehnic acțiunile președintelui ședinței și ale deputaților în cadrul procedurii de vot.

Dezvoltarea și atribuirea caracterului permanent regulilor de utilizare a mijloacelor electronice va eficientiza procedura de vot a actelor normative ale Parlamentului în cadrul ședințelor plenare și va transparentiza votul exercitat de deputați, facilitând activitatea forului legislativ.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor săi, propune proiectul de Lege nr. 263 din 01.10.2021 spre examinare și aprobare în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc.

Întrebări nu sunt.

Doamna Olesea Stamate:

Mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Supun votului proiectul nr. 263 în prima lectură.

Rog să inițiem procedura de vot.

Cu 69 de voturi „pentru”, proiectul nr. 263 a fost aprobat în prima lectură.

Următorul proiect, supus dezbaterii, este proiectul nr. 245.

Prezintă doamna Stamate.

Vă rog, la tribuna centrală.

Doamna Olesea Stamate:

Stimați colegi,

Este vorba de un proiect de modificare a Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură.

Țin să menționez că, în aprilie 2021, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 67 pentru modificarea Legii nr. 1260 cu privire la avocatură. Acele modificări se refereau la înlăturarea carențelor ce țin de practicarea profesiei de avocat, cu axarea pe modul de admitere în avocatură, procedurile disciplinare împotriva avocaților și avocaților stagiați, competențele organelor de autoadministrare a avocaților și altele, carențe care fuseseră menționate, inclusiv de către Curtea Constituțională în Hotărârea sa nr. 18/2018.

Totuși, deși legea propriu-zis... respectivă era una foarte bună, în articolul 10 alineatul (2) au fost redactate într-o redacție nouă, extinzând categoriile de persoane în raport cu care se aplică scutirea de efectuare a stagiului, dar și a examenului de calificare, fapt care a reținut... a fost reținut și în atenția Președintelui Republicii Moldova la etapa de promulgare a legii. Astfel, în redacția actuală a legii, sunt scutite de efectuarea stagiului profesional, dar și de examenul de calificare, persoanele care: dețin titlul de doctor în drept; au, cel puțin, 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror, dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcția respectivă, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat; au, cel puțin, 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror și care, după demisia din funcția de judecător sau procuror, au continuat să activeze în domeniul dreptului, dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcția deținută, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat. Și ultima categorie – a celor care au, cel puțin, 6 ani vechime în muncă neîntreruptă în funcția de judecător sau procuror, fiind absolvenți ai cursurilor de formare inițială a judecătorilor sau procurorilor din cadrul Institutului Național al Justiției.

Ținând cont de faptul că profesia de avocat este una care garantează, de fapt, apărarea eficientă a drepturilor și libertăților cetățenilor, noi considerăm că excluderea acestor categorii de persoane de la promovarea examenului de admitere în profesia de avocatură este o măsură exagerată. Și, totodată, ținând cont de faptul că, în viitorul apropiat, urmează a fi propus spre examinare și aprobare un proiect de lege, despre care a vorbit domnul ministru puțin mai devreme, cu privire la evaluarea extraordinară a judecătorilor și procurorilor, credem că este imperios necesar ca profesia de avocat să nu devină o ramură de refugiu, care să găzduiască persoanele care au fost implicate în acte de corupție, au intentat dosare politice și au servit intereselor clanurilor mafiotice.

Respectiv, scopul modificărilor propuse urmăresc consolidarea instituției avocaturii într-o crearea unui sistem echitabil de administrare a

justiției, care să garanteze independența și calitatea profesională înaltă a avocaților în exercitarea profesiei, fără restricții nejustificate și fără a face obiectul unor influențe, sugestii, presiuni, amenințări sau imixțiuni. Respectiv, noi propunem să fie scutite de stagiul acestei categorii de persoane, nu și de examenul de admitere în profesia de avocat.

La fel, proiectul de lege clarifică un pic aspectele ce țin de admiterea în profesie. Totodată, vreau să menționez că noi am desfășurat o serie de dezbateri publice pe marginea acestui proiect de lege și am recepționat, inclusiv în scris, din partea avocaților, din partea Uniunii Avocaților și asociațiilor obștești, câteva propuneri pentru îmbunătățirea proiectului și vom ține cont de ele între prima și a doua lectură, îmbunătățind proiectul la aspecte ce țin, de exemplu, de detalierea sau clarificarea reputației ireproșabile, de exemplu, sau ceea ce ține de demisia onorabilă, fiindcă ea este aplicabilă în funcția sau pentru judecători nu există această instituție de demisie onorabilă și pentru procurori... anumite aspecte ale proiectului urmează a fi îmbunătățite sau clarificate în perioada dintre prima și a doua lectură.

Dacă sunt întrebări, vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Da. Prima întrebare – doamna Qatrawi. (*Gălăgie în sală.*)

Doamna Ersilia Qatrawi:

Mulțumesc, domnule vicepreședinte al comisiei... vicepreședinte al Parlamentului,

Stimată doamnă președintă a comisiei,

La data de 5 iulie 2021, prin decizia Comisiei pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, 6 avocați au fost amendați și le-a fost suspendată licența, pentru că au utilizat în prezentarea lor termenul „casă de avocatură”, ca formă de organizare a activității sale. Totodată, avocații stagiați, care țineau de acel birou, s-au ales cu avertisment.

În contextul prezentului proiect de lege, articolul 10 alineatul (4) litera e), citez: „Persoana nu are reputație ireproșabilă și nu poate fi admisă la examen, precum și nu i se eliberează licența pentru exercitarea activității de avocat, dacă comportamentul sau activitatea ei este incompatibilă cu normele Codului deontologic”.

Întrebarea: dacă avocatul stagiar a fost sancționat disciplinar, va fi admis la examenul de calificare sau nu?

Vă mulțumesc.

Doamna Olesea Stamate:

Deci dacă a fost sancționat disciplinar, eu nu văd în nici una dintre prevederile la alineatul (4) o îngrădire pentru a fi admis la examenul de calificare în profesie, pentru cazul pe care-l menționați dumneavoastră.

Totodată, acest aspect sau acest caz, probabil, merită o cercetare mai minuțioasă, din partea reprezentanților Uniunii Avocaților, în ce măsură acești avocați stagiați au meritat acea muștrare din partea Colegiului disciplinar.

Domnul Mihail Popșoi:

Doamnă Qatrawi,

Aveți a doua întrebare?

Vă rog.

Doamna Ersilia Qatrawi:

O precizare. Acei studenți au fost sancționați cu sancțiunea disciplinară – avertisment, că au încălcat Codul deontologic al avocatului...

Doamna Olesea Stamate:

Bine. Trebuie, în primul rând, de văzut motivarea hotărârii prin care le-a fost aplicat avertismentul. Și în ceea ce ține de aplicarea sancțiunii disciplinare, probabil, anumite aspecte pot fi clarificate în alineatul (4), de exemplu, fiecare sancțiune disciplinară are un termen de valabilitate. În momentul în care sancțiunea disciplinară a expirat sau termenul de valabilitate a expirat, persoana poate candida. Dar în lege nu poți să descrii fiecare situație.

Doamna Ersilia Qatrawi:

Mersi.

Doamna Olesea Stamate:

Cu drag.

Domnul Mihail Popșoi:

Următoarea întrebare – doamna Cușnir.

Dar înainte de a acorda dreptul de a lua cuvânt doamnei Cușnir, vreau să vă rog... reprezentanții mass-media ne roagă insistent, când luăm cuvânt, să ne prezentăm: numele, prenumele și fracțiunea, astfel încât să le ușurăm un pic viața reprezentanților mass-media și să-i ajutăm să aibă un produs mai calitativ pentru cei care ne privesc.

Vă mulțumesc.

Doamna Mariana Cușnir:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă deputat,

O întrebare vizavi de prevederile actuale din Legea cu privire la avocatură. Persoanele care își doresc să acceadă în funcția de... în postura de avocat este suficient să aibă doar diplomă de licență. Spuneți, vă rog, vedeți oportun să obțină și diploma de master în drept exact egal, pe un picior de egalitate cu cei care își doresc să acceadă în funcția de procuror și judecător? Cel puțin, în Uniunea Europeană, asta este o condiție și pentru avocați.

Mulțumesc.

Doamna Olesea Stamate:

Acest subiect poate fi discutat, el nu a fost analizat în contextul elaborării prezentului proiect de lege. Trebuie să ținem cont de faptul că avocații pentru a accede în... absolvenții instituțiilor, facultăților de drept, pentru a accede în profesia de avocați, fac un stagiu, care este destul de îndelungat. Și, ulterior, au și un examen. Respectiv, condițiile de accesare în profesia de avocat, dacă ar fi să se desfășoare în mod corect și echitabil, sunt deja suficient de... suficiente pentru a pregăti un jurist, pentru a deveni avocat.

Dacă este nevoie sau nu este nevoie de masterat, eu nu m-aș expune, cel puțin la acest moment, vizavi de această necesitate.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Doamnă Cușnir,

Aveți a doua întrebare?

Următoarea întrebare – domnul Ulanov, vă rog.

Domnul Denis Ulanov:

Da. Mulțumesc.

Я больше с комментариями в отношении вопроса, который был по поводу наказания дисциплинарной комиссии для стажеров в адвокатских кабинетах и адвокатских бюро. Наверное, мое мнение как адвоката, вряд ли необходимо столь сурово наказывать стажеров за те действия, которые совершает их адвокат – avocat îndrumător, и призвать коллег адвокатов уважать национальное законодательство, пользоваться обозначениями, предусмотренными национальным правом, не ставить своих адвокатов-стажеров в ситуацию, когда они волей-неволей нарушают законодательство, используя несуществующие в Республике Молдова обозначения о выполнении адвокатской деятельности.

А если у них есть какие-то предложения, то, обладая юридическими познаниями, такие коллеги адвокаты могут вполне выйти с предложениями напрямую либо посредством Союза адвокатов

и внести предложение в Парламент об изменении формы обозначения адвокатской деятельности.

Спасибо.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumesc.

Înțeleg că e mai mult o recomandare.

În lipsa altor întrebări, rog să prezentați raportul comisiei.

Vă rog.

Doamna Olesea Stamate:

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură.

Prezentul proiect de lege are drept scop ca persoanele care au cel puțin 10 ani ca vechime în funcția de judecător sau procuror să fie scutite doar de la efectuarea stagiului.

Totodată, până la susținerea examenului de calificare, categoriile de persoane menționate supra vor fi obligate să urmeze cursuri, în volum de cel puțin 20 de ore, în materia deontologiei avocaților și de administrare a formelor de exercitare a profesiei de avocatură, conform planului aprobat de Consiliul Uniunii Avocaților.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți, propune proiectul de Lege nr. 245 spre examinare și aprobare în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc.

În lipsa întrebărilor, supun votului proiectul nr. 245.

Rog să inițiem procedura de vot.

Cu 53 de voturi „pentru”, proiectul nr. 245 a fost aprobat în prima lectură.

Următorul proiect...

A, domnul Alaiba?

Vă rog.

Domnul Dumitru Alaiba:

Da, domnule Președinte,

Vă rog, solicit amânarea, din numele autorilor, a proiectului nr. 281 pentru o altă ședință. Ministerul Economiei a rugat frumos.

Domnul Mihail Popșoi:

Se acceptă.

Mersi.

Următorul proiect pentru dezbatere este proiectul nr. 293.

Prezintă doamna Stamate.

Vă rog.

Doamna Olesea Stamate:

Stimați colegi,

În conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de Lege pentru modificarea articolului 18 din Legea nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Astfel, se propune completarea articolului 18 cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins: „Prin derogare de la prevederile alineatelor (1) și (2), personalul încadrat în cabinetul Președintelui Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Prim-ministrului, prim-viceprim-ministrului, viceprim-miniștrilor și miniștrilor are dreptul de a exercita activitate remunerată în cadrul consiliului de administrație al întreprinderii de stat și în cadrul consiliului societății pe acțiuni în care statul deține o cotă parte din capitalul social”.

În principiu, proiectul de lege vine să extindă lista persoanelor care pot fi antrenate în activitatea consiliilor de administrație a întreprinderilor de stat, ținând cont de faptul că aceste persoane se bucură de încrederea demnitarilor care i-au angajat în cabinetele persoanelor de demnitate publică și, respectiv, să-și exercite sau să-și manifeste expertiza și experiența în cadrul unor consilii ale întreprinderilor de stat, care atât de mult în zilele noastre au necesitate de expertiză și de un suflu nou din partea unor persoane competente.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumesc.

Domnule Burduja,

Vă rog să acordați prima întrebare.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumesc frumos, domnule vicepreședinte.

Stimată doamnă deputată,

Noi, de fapt, asistăm la o practică când sub o anumită persoană facem proiect de lege. Noi mai avem așa practici, dacă nu greșesc, proiectul nr. 139, când tot 50 și ceva de persoane noi am făcut proiect de lege.

Puteți să ne nominalizați măcar familiile la cei care sunt angajați în Parlament și facem acest proiect de lege? Ca să știm măcar și noi, și cetățenii, pentru ce trebuie lucrul acesta.

Doamna Olesia Stamate:

Eu aș trata întrebarea dumneavoastră ca una retorică, deoarece acuzațiile pe care le aduceți sunt absolut nefondate.

Ca și autor al acestui proiect, nici nu cunosc numele de familie al persoanelor care sunt în cabinetul persoanelor menționate în proiectul de lege. Cum am menționat anterior, scopul acestui proiect este extinderea spectrului de persoane care pot fi implicate în consiliile de administrație, astfel încât persoanele care se bucură de încrederea demnitarilor publici să poată participa la lucrările acestor consilii în funcție de expertiza și de competența lor.

Domnul Mihail Popșoi:

Domnule Burduja,

Aveți a doua întrebare?

Vă rog.

Domnul Petru Burduja:

Sigur că noi, politicul, suntem în drept să dăm calificative la acele declarații cu fel de fel de adjective. Pe mine mă interesează: deci noi avem caz concret când persoana deja este angajată sau vrem să angajăm pentru că nu ne ajung cadre bine pregătite? Noi asta vrem să înțelegem. Și, de aceea, rog frumos să ne explicați, ca să înțelegem.

Pentru că noi avem o practică când anumite persoane cu funcții de demnitate publică activează și în cadrul consiliilor de administrație în cadrul diferitor întreprinderi de stat, inclusiv societăți pe acțiuni cu capital majoritar de stat, și avem unii colegi chiar prezenți în această sală. Și vrem să înțelegem, ce se întâmplă și în Parlament, dacă trecem tot pe aceeași formulă?

Doamna Olesia Stamate:

Deci necesitatea acestui proiect este dictată de insuficiența personalului calificat și expertizei pentru a fi încadrat în consiliul de administrație al unor întreprinderi de stat. La necesitate, nu neapărat astăzi, nu neapărat mâine, când este necesar, acestea să poată fi identificate și încadrate.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc.

Domnule Burudja,

Ați acordat a doua întrebare?

În lipsa altor întrebări, rog să prezentați raportul comisiei, doamnă Stamate.

Doamna Olesea Stamate:

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea articolului 18 din Legea nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Prezentul proiect de lege are drept scop modificarea normei menționate cu o prevedere ce ar asigura dreptul persoanei încadrată în cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, de a exercita activitatea remunerată în cadrul consiliului de administrație al întreprinderii de stat și în cadrul consiliului societății pe acțiuni în care statul deține o cotă parte din capitalul social.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor săi, propune proiectul de Lege nr. 293 din 19 octombrie 2021 spre examinare și aprobare în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc.

Întrebare – doamna Greceanîi.

Vă rog.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă președintă,

O întrebare absolut rezonabilă: aceste persoane din cabinetul personalului... cu demnitate publică nu vor fi promotorii influenței acestor persoane cu demnitate publică? Nu vor influența deciziile? Fiindcă ei au să aibă o putere mai mare. Uite, șeful mi-a zis așa și eu trebuie să vă influențez pe voi, din consiliul de administrație, să votați în felul următor. N-aveți temere de asta? Fiindcă eu aș avea multe suspiciuni la aceasta.

Noi nu vom vota, fracțiunea, această inițiativă a dumneavoastră, dumneavoastră aveți suficiente voturi. Dar din nou v-aș ruga să vă gândiți, ca jurist, la bumerang.

Mulțumesc.

Doamna Olesea Stamate:

Înțeleg îngrijorarea dumneavoastră. Nimeni nu a exclus influențele asupra funcționarilor publici care erau încadrați în cadrul ministerelor anterior și participau la lucrările consiliului de administrație, putând fi

influențați la modul cel mai direct de către ministru sau viceministri, eventual, secretarii de stat.

Eu înțeleg că statutul acestor persoane este diferit. Totodată, în consiliile de administrație, deci ele nu sunt uninominale. Acolo sunt cinci, șase, nouă membri. Aici este vorba de reprezentantul sau de participarea unei singure persoane, care, da, poate veni cu propuneri utile, da, poate transmite factorului de decizie informația pe care a obținut-o despre activitatea acestei întreprinderi, astfel încât persoana cu demnitate publică să aibă sursa directă de informații despre ce se întâmplă la acea întreprindere de stat. Și să poată interveni la necesitate, eventual, cu anumite modificări sau cu propuneri de modificare a legislației, dacă este cazul, sau cu alte măsuri ce țin de competența dumnealui.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumesc.

Doamnă Greceanîi,

Aveți a doua întrebare? Nu aveți.

Domnule Burduja,

Ați acordat întrebările.

Doamnă Darovannaia,

Vă rog.

La raportul comisiei, îmi cer scuze.

Doamna Alla Darovannaia:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă Stamate,

Spuneți, vă rog, am avut foarte multe discuții aici, în Parlament, vizavi de veniturile, pe care le obțin aceste persoane cu demnitate publică, anterioare, ca fiind reprezentanți ai Guvernului în aceste societăți pe acțiuni.

Spuneți, vă rog, acest proiect de lege reglementează cumva sau plafonează cumva veniturile acestor persoane pe viitor la toți? Și reprezentanții Guvernului, și ai Parlamentului, și ai altor instituții publice, ca membri în aceste societăți pe acțiuni?

Mulțumesc.

Doamna Olesea Stamate:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Acest proiect de lege nu reglementează acest aspect. Părerea mea este că acest aspect urmează a fi reglementat printr-un proiect de lege separat, urmare a unei evaluări. Deoarece înțelegerea mea este că salarizarea în diverse consilii de administrație este diferită.

Și desigur că principalul accent trebuie să fie pus, plasat pe performanța acestor membri ai consiliului de administrație decât imediat pe reducerea salariului. Dar, totodată, acolo unde aceste salarii sau aceste remunerări sunt exagerate, trebuie să fie efectuată o analiză și să fie revizuite aceste salarii.

Domnul Mihail Popșoi:

Doamnă Darovannaia,

Aveți a doua întrebare?

Vă rog.

Doamna Alla Darovannaia:

Vă mulțumesc pentru răspuns.

Deci aș vrea să... aș dori să aud pe când planificați să finalizați această procedură? Ca să știm și noi, să nu vă întrebăm suplimentar. Deci de cât timp aveți nevoie? O lună, două, trei, cinci, o jumătate de an, nu știu.

Și a doua întrebare propriu-zisă, cum o să-i selectați pe acei care îi delegați într-o societate pe acțiuni, pe care o știți din start că este profitabilă? Și evident că activitatea lor o să fie profitabilă, corespunzător salarizarea o să fie pe măsură, ați spus acum dumneavoastră.

Și pe cei care o să-i trimiteți într-o societate pe acțiuni care este la nivel aproape de faliment? Cunoaștem multe de acestea. Și n-o să-i puteți... n-o să poată fi remunerați. Deci cum o să-i selectați pe acei care sunt cumva trimiși într-o societate, la niște bani mai mulți și pe acei care o să fie sortiți să muncească, poate și să nu fie remunerați?

Da, mulțumesc.

Doamna Olesea Stamate:

La prima întrebare sau la prima parte a întrebării dumneavoastră, cred că această activitate trebuie să fie desfășurată de comun acord cu Guvernul, ținând cont de faptul că o bună parte din întreprinderile de stat sunt în vizorul APP și altor instituții, sau altor ministere.

Respectiv, urmează să discutăm cu Guvernul în această privință. Nu cred că ține doar de competența Parlamentului să facă această analiză.

Vizavi de a doua parte a întrebării dumneavoastră, aceste persoane vor fi delegate în consiliul de administrație în funcție de competență, deci în funcție de expertiza pe care o dețin.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc.

Domnule Burduja,

Insistați să acordați întrebarea?

Vă rog, domnule Burduja.

Domnul Petru Burduja:

Doar succint. Chiar astăzi în spațiul media a apărut precum că Fondul Monetar Internațional va acorda un sprijin financiar Republicii Moldova. Și una din condițiile acestui acord este că mai multe întreprinderi de stat urmează a fi privatizate.

Vine această lege cumva în concordanță cu ceea ce urmează a fi, adică mă refer la controlul asupra întreprinderilor de stat care urmează a fi privatizate? Ca să fie oamenii de încredere acolo, propuși din partea Guvernului. Corect eu înțeleg?

Doamna Olesea Stamate:

Deci eu am spus un pic mai devreme, un reprezentant în cadrul consiliului de administrație al unei întreprinderi de stat nu are un drept de veto sau nu are un vot decisiv în cadrul acestui consiliu. Totodată, ne vom putea asigura că procesele care au loc în cadrul acestei întreprinderi de stat sunt corecte și sunt transparente.

Și dacă va fi cazul anumite întreprinderi să fie privatizate, să mai existe un ochi din exterior, care să poată veghea că aceste procese au loc în conformitate cu legislația.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumesc.

Domnule Burduja,

Nu aveți a doua întrebare?

Vă mulțumesc.

În lipsa altor întrebări, puteți lua loc, doamnă Stamate.

Și supun votului proiectul nr. 293.

Rog să inițiem procedura de vot.

Cu 53 de voturi „pentru”, proiectul nr. 293 a fost aprobat în prima lectură.

În continuare, propun atenției dumneavoastră spre dezbateri proiectul nr. 255, pentru lectura a doua.

Rog raportul Comisiei economie, buget și finanțe.

Domnul Dumitru Alaiba:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe, în contextul avizelor prezentate de comisiile parlamentare, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, amendamentele deputaților și avizul Guvernului pe marginea acestora, a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative, înaintat cu titlu de inițiativă

legislativă de către deputatul în Parlament Dan Perciun, și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege constă în dezagregarea unor categorii de mărfuri importate prin expunerea pozițiilor tarifare 300215 și 382200 cu subpoziții din nouă cifre privind reactivi de diagnostic, teste rapide antigen și vaccinuri în vederea ținerii unei evidențe de import.

Amendamentele și propunerile înaintate la proiectul de lege în cauză au fost trimise Guvernului Republicii Moldova, ca să se expună asupra acestor propuneri în contextul prevederilor articolului 131 alineatele (4) și (6) din Constituție.

Reieșind din avizul Guvernului Republicii Moldova, rezultatele examinării amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor sunt expuse în anexa la prezentul raport.

Pornind de la cele expuse, comisia propune Parlamentului votarea proiectului de lege spre adoptare în a doua lectură ca lectură finală.

Dacă sunt întrebări?

Domnul Mihail Popșoi:

Nu aveți întrebări.

Domnule Alaiba,

Rog să luați loc.

Supun votului în a doua lectură proiectul nr. 255.

Rog să inițiem procedura de vot.

Cu 67 de voturi „pentru”, proiectul a fost adoptat în a doua lectură.

Următorul proiect supus dezbaterii este proiectul nr. 283 din 14.10.2021.

Prezintă doamna deputat Liliana Nicolaescu-Onofrei.

Doamna Liliana Nicolaescu-Onofrei:

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Stimați colegi,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, proiect înaintat de către un grup de deputați.

Elaborarea acestui proiect a fost determinată de necesitatea unor măsuri urgente, prin care statul să protejeze dreptul la o informare corectă, veridică și echidistantă a cetățenilor, să asigure buna funcționare și responsabilizarea pentru calitatea activității furnizorului public național de

servicii media Compania publică „Teleradio-Moldova”, precum și a Consiliului Audiovizualului.

Și astăzi, în această sală, și în prezentările de proiecte, și în luări de cuvânt, am auzit de foarte multe ori cuvintele „manipulare”, „fals”, „dezinformare”.

Partenerii internaționali și organizațiile de media au monitorizat și continuă să monitorizeze foarte atent atât activitatea mass-media publică și privată, cât și pe cea a Consiliului Audiovizualului. În rapoartele lor din ultimii ani au făcut un număr impresionant de recomandări, în repetate rânduri, pentru îmbunătățirea activității acestor entități, cât și pentru îmbunătățirea cadrului legal.

Serviciile mass-media audiovizuale sunt în egală măsură servicii culturale și servicii economice. Importanța lor crescândă este subliniată și în directivele europene, importanța lor crescândă pentru societate, pentru democrație, în special, prin asigurarea libertății de informare a diversității de opinie și a pluralismului în mass-media. Nu în ultimul rând, acest lucru justifică aplicarea unor norme specifice pentru aceste servicii, de asemenea, și necesitatea unor instrumente, care să asigure aplicarea acestor norme, dar o aplicare eficientă, nu una de formă.

Proiectul de lege propune modificări, care vizează furnizorul public național de servicii media Compania „Teleradio-Moldova”, și anume: întoarcerea sub control parlamentar a furnizorului public național de servicii media, lucru care este firesc, având în vedere faptul că, până la 1 ianuarie 2019, Compania „Teleradio-Moldova” a fost permanent sub control parlamentar, or, Parlamentul este fondatorul Companiei.

Introducerea în Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova a unor prevederi, care vor permite responsabilizarea furnizorului public național de servicii media – Compania „Teleradio-Moldova”, prin instituirea mecanismului de control parlamentar și prin reformarea organului de supraveghere a activității sale. Consiliul de supraveghere, care mai înainte a fost Consiliul de observatori, se propune a fi reformat. Și denumirea de Consiliu de supraveghere și dezvoltare, de fapt, ar reflecta cu exactitate atribuțiile legale ale acestuia.

Se propune excluderea subordonării organizaționale a Companiei „Teleradio-Moldova” față de Consiliul Audiovizualului. Consiliul Audiovizualului, în calitate de organ de reglementare, trebuie să exercite, în condiții de legalitate și egalitate, controlul asupra modului în care toți furnizorii de servicii media își îndeplinesc obligațiile asumate conform Codului serviciilor media audiovizuale, de asemenea, să exercite și sancționările de rigoare, să le aplice, conform legii, acolo unde este cazul.

Proiectul de lege mai propune revizuirea mecanismului de constituire a componentei Consiliului de supraveghere al furnizorului public național de servicii media, instituind, în acest sens, o claritate și o reprezentare

proporțională în procesul de desemnare. Astfel, se propune ca Consiliul de supraveghere și dezvoltare să fie format din 3 membri propuși de fracțiunile parlamentare, cu respectarea reprezentării proporționale a majorității și a opoziției parlamentare, un membru propus de Președintele Republicii Moldova, un membru propus de Guvern, doi membri propuși de organizații ale societății civile reprezentative pentru domeniul serviciilor media audiovizuale.

În proiectul de lege se propune operarea modificărilor legislative, astfel încât organul care numește membrii Consiliului de supraveghere și directorul general, adică Parlamentul, să aibă posibilitatea de a revoca din funcție membrii, un membru, directorul general, în cazul în care se constată că persoana (membrul respectiv) a executat necorespunzător sau nu a executat obligațiile, prerogativele sau atribuțiile sale. Și avem instrumente de control parlamentar pentru a stabili aceasta. Totodată, în condițiile reîntoarcerii furnizorului public național de servicii media sub control parlamentar, proiectul de lege propune ca mandatul actualilor membri ai Consiliului de supraveghere, al directorului general al Companiei „Teleradio-Moldova” și al directorilor generali-adjuncți să înceteze de drept la data intrării în vigoare a modificărilor.

Proiectul de lege mai propune modificări ale prevederilor care vizează Consiliul Audiovizualului. Acestea sunt similare cu cele care țin de mecanismul de constituire a componentei Consiliului, deci, în mod similar, Consiliul se propune a fi format din 3 membri propuși de fracțiunile parlamentare, din nou, cu respectarea reprezentării proporționale a majorității și a opoziției, un membru propus de Președintele Republicii Moldova, un membru propus de Guvern, doi membri propuși de organizații ale societății civile.

De asemenea, având în vedere relevanța prevederilor articolului 23 alineatul (3) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, or, membrii Consiliului Audiovizualului au anume acest statut, norme, care stabilesc că neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către persoana cu funcție de demnitate publică a obligațiilor, a prerogativelor și competențelor sale, indiferent de prezența culpei, poate atrage după sine revocarea sau eliberarea din funcție. Astfel, proiectul propune o modificare pentru articolul 87: „Respingerea de către Parlament a raportului anual de activitate atrage după sine demiterea, de drept, a membrilor Consiliului Audiovizualului”.

Considerăm că asumarea responsabilității pentru desemnarea unor profesioniști integri, bine intenționați și vizionari în componența celor două entități, va elimina situația curentă din domeniul serviciilor media audiovizuale, care, din păcate, se caracterizează acum printr-o deteriorare gravă a imaginii Companiei „Teleradio-Moldova” și prin scăderea calității produsului oferit de către furnizorul public național și de către furnizorii

privați de servicii media, atunci când Consiliul Audiovizualului nu-și îndeplinește funcțiile de monitorizare.

Încălcările comise în activitatea Consiliului de supraveghere și a managementului Companiei „Teleradio-Moldova” și în activitatea Consiliului Audiovizualului nu trebuie și nu pot să fie tolerate. Nerespectarea deontologiei, nerespectarea principiului transparenței decizionale, neregulile administrative și financiare, inacțiunea, neîndeplinirea atribuțiilor și responsabilităților prevăzute de lege nu pot să beneficieze de impunitate. Din acest motiv, rugăm susținerea dumneavoastră pentru aprobarea proiectului dat.

Domnul Mihail Popșoi:

Prima întrebare – doamna Răileanu.

Vă rog.

Doamna Adela Răileanu:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimată doamnă președintă,

În Acordul de Asocierie RM–UE este articolul 131, care prevede independența mass-media. Vă asigur că noțiunea de „independentă” din acest articol nu este sinonimă cu noțiunea de „control parlamentar”.

Și acum întrebarea.

Stimată doamnă,

În proiect nu este reglementată procedura foarte clar de inițiere, desfășurare și finalizare a controlului parlamentar. În acest sens, aș vrea să știm care vor fi criteriile care vor sta la baza respingerii raportului anual al CA și care vor fi mecanismele de revocare colectivă sau individuală a unui membru CA?

Vă mulțumesc.

Asta este prima întrebare, domnule Președinte.

Doamna Liliana Nicolaescu-Onofrei:

Vă mulțumesc foarte mult.

Și prin Legea nr. 121 sunt specificate aspectele importante, care ar trebui analizate în cazul și în cadrul controlului parlamentar, în cadrul evaluării activității unui membru sau a întregului colectiv, în funcție de situație concretă. Partea de criterii ar fi bine să fie elaborată, discutată de către noi. Dacă aveți dumneavoastră sugestii pentru amendamente, dar partea de criterii, pe lângă ceea ce este specificat deja în lege, în atribuțiile Consiliului Audiovizualului, respectiv și în atribuțiile Consiliului de supraveghere și al managementului companiei, anume această parte de

îndeplinire cu exactitate a atribuțiilor prevăzute de lege trebuie să servească drept bază pentru criterii.

Domnul Mihail Popșoi:

A doua întrebare, doamnă Răileanu, vă rog.

Doamna Adela Răileanu:

Doamnă președintă,

Era vorba despre altceva, criteriile, mecanismele de revocare colectivă sau individuală a membrilor CA, nu a TRM.

Doamna Liliana Nicolaescu-Onofrei:

Eu și la aceasta am răspuns. Deci și în acest caz, este vorba de îndeplinirea cu exactitate a prevederilor legale sau neîndeplinirea, sau inacțiunea.

De fapt, în foarte multe din rapoartele menționate de mine și ale partenerilor internaționali, dar și ale organismelor de media, sunt foarte multe recomandări către Consiliul Audiovizualului, care cumva nu au fost luate în vedere.

Numai în perioada 20–21, toate rapoartele publicate de către Centrul pentru Jurnalism Independent, care au vizat activitatea Consiliului Audiovizualului anume în partea de monitorizare a mass-media, am aici cel puțin 12 exemple de rapoarte, dau foarte clar imaginea inacțiunii, lipsei de acțiuni a Consiliului în cazul monitorizării, tratamentului diferit, diferențiat, de cele mai multe ori în mod clar pe principii politice, a unor actori politici, a unor persoane. Deci toate aceste recomandări niciodată nu au fost, totuși, luate în vedere de Consiliul Audiovizualului și a rămas la inacțiune.

Domnul Mihail Popșoi:

Doamnă Răileanu,

Aveți nevoie de o precizare?

Vă rog.

Doamna Adela Răileanu:

Vă mulțumesc.

Cu revocarea individuală, totuși, nu m-am clarificat.

Doamna Liliana Nicolaescu-Onofrei:

Puteți să propuneți amendamente.

Doamna Adela Răileanu:

Vă mulțumesc pentru sugestie.

Același lucru și la capitolul „Teleradio-Moldova”, și al Consiliului de supraveghere. În lege este scris, citez: „Executarea necorespunzătoare a atribuțiilor sau neexecutarea atribuțiilor”.

Dacă nu ați reușit, ieri, mai multe ONG-uri de media anume la aceste articole s-au referit, că aici este necesar de a da mai multă lumină ce înseamnă această neexecutare sau neexecutarea atribuțiilor.

Mai sus anterior ați vorbit de un Regulament, poate era cazul să indicați aceste lucruri chiar și în lege, ca acei care vor pretinde la funcția de membru al CA sau director al TRM, sau în cadrul Consiliului de supraveghere, să știe la ce vin acolo, care sunt condițiile.

Și, dacă îmi permiteți, la urmă voi avea o precizare, domnule Popșoi, după ce îmi răspunde doamna președintă la întrebare.

Vă mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

După ce va răspunde, doamna președintă a comisiei va prezenta raportul comisiei.

Vă rog.

Doamna Liliana Nicolaescu-Onofrei:

Dacă am înțeles bine, dumneavoastră vă referiți la obligațiunile membrilor Consiliului de supraveghere al Televiziunii și al directorului general? Ele sunt clar stipulate în lege.

Din păcate, dacă îmi amintesc bine, și în cadrul comisiei noastre de profil, în anii precedenți, au fost situații în care chiar comisia de profil să recomande Consiliului Audiovizualului o monitorizare mai strânsă a activității furnizorului național. Foarte multe din obligațiunile care țin și de administrarea de patrimoniu, și de administrarea financiară, aici vorbesc de managementul instituției, foarte multe exemple de inacțiune sau de acțiune necorespunzătoare sunt prezente în mai multe sesizări care au fost înaintate și către organele competente, și către comisia parlamentară, și către ANI, și către Inspekția Muncii, și către Procuratură, și către CNA.

Câteva din exemplele pe care mi le-au prezentat cei care, totuși, au curajul să vorbească despre lucrurile neadecvate care se întâmplă, sunt, pur și simplu, după mine, foarte explicite.

În momentul în care administrația companiei își permite să angajeze persoane care, de fapt, ar trebui să aibă un program deplin de muncă, însă dumnealor muncesc în câteva locuri, și în momentul în care se examinează capacitatea de muncă a acestor oameni, este vorba de 20 de ore și ceva... pe zi. Acesta este un simplu exemplu.

Cele 13 pagini de ilegalități comise, pe care le am aici, în față, mi-ar lua cred că foarte mult timp. Deci prevederile legale și obligațiunile și ale

directorului general, și ale Consiliului de supraveghere sunt foarte clar stipulate în lege, numai că totul depinde de responsabilitatea persoanelor. Și atunci când există cumva o umbră de posibilitate pentru impunitate, evident că persoanele nu-și îndeplinesc munca.

Domnul Mihail Popșoi:

Doamnă Răileanu,

Nu vă supărați, vă rog, o să aveți posibilitatea să acordați întrebare la raportul comisiei. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doar succint, vă rog.

Doamna Adela Răileanu:

Doamnă președintă,

Acum ați spus un lucru foarte important, că oamenii sunt nevoiți să lucreze în mai multe locuri de muncă ca să câștige o bucată de pâine. Iată noi ne-am răspuns astăzi de ce are nevoie „Teleradio-Moldova”. „Teleradio-Moldova” nu are nevoie de control politic, dar are nevoie de subvenționări și tehnice, și financiare.

Și, în acest sens, domnule Președinte, dacă îmi permiteți, voi expune poziția...

Doamna Liliana Nicolaescu-Onofrei:

Mai aveți o întrebare sau...?

Doamna Adela Răileanu:

Nu. Voi expune poziția Frațiunii noastre a Blocului electoral al Comuniștilor și Socialiștilor.

Doamna Liliana Nicolaescu-Onofrei:

Se poate după alte întrebări?

Doamna Adela Răileanu:

Stimați domni...

Domnul Mihail Popșoi:

Poziția fracțiunii: votați, nu votați. Hai...

Doamna Adela Răileanu:

Stimați domni,

Stimați oponenți,

Votul pentru Legea nr. 283 vă asigur că va fi un vot pentru cenzură, va fi un vot împotriva jurnaliștilor de la „Teleradio-Moldova” și va fi un pas greșit...

Doamna Liliana Nicolaescu-Onofrei:

Vă rugăm să nu speculați.

Doamna Adela Răileanu:

... un pas spre un regim cu apucături de dictatură. Din acest motiv, fracțiunea noastră nu va vota și nu va participa la votarea acestui proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumim.

Doamnă Onofrei,

Rog...

Doamna Liliana Nicolaescu-Onofrei:

Putem doar să ne exprimăm regretul, dumneavoastră nici la comisie nu ați vrut să participați, dar ar fi fost cazul, totuși, să puneți umărul, ca să avem responsabilizare maximă în aceste două instituții.

Domnul Mihail Popșoi:

Doamnă Onofrei,

Rog să prezentați raportul comisiei.

Doamna Liliana Nicolaescu-Onofrei:

Raportul la proiectul de Lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018.

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat în ședința din 19 octombrie 2021 prezentul proiect de lege, reieșind din atribuțiile și competențele sale funcționale, constatăm următoarele.

Proiectul de lege a fost înaintat spre examinare Parlamentului Republicii Moldova de către un grup de deputați în Parlament, în conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului.

Comisia sesizată în fond menționează că proiectul de lege a fost elaborat pentru a fortifica mecanismul de control parlamentar în vederea responsabilizării furnizorului public național de servicii media.

Astfel, prin prezentul proiect de lege se propune revizuirea modului de constituire a componentei Consiliului de supraveghere al furnizorului public național de servicii media și a Consiliului Audiovizualului. De asemenea, se propune ca numirea directorului general al furnizorului public național de servicii media să fie făcută de Parlament, la propunerea Consiliului de supraveghere.

Totodată, proiectul de lege prevede modificarea componenței și a modului de constituire a Consiliului de supraveghere și a Consiliului Audiovizualului, prin reducerea numărului membrilor Consiliului de la 9 la 7 și includerea posibilității de demitere a membrilor Consiliului Audiovizualului în cazul în care Parlamentul respinge raportul anual de activitate al Consiliului în baza controlului parlamentar.

Comisia va asigura îmbunătățirea proiectului de lege prin organizarea consultărilor publice ulterioare, cu implicarea tuturor subiecților interesați. De asemenea, la definitivarea proiectului de lege pentru lectura a doua vor fi analizate toate propunerile și obiecțiile formulate de comisiile permanente în avize, amendamentele deputaților și propunerile de ordin tehnico-legislativ ale Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Reieșind din cele expuse, cu votul unanim al membrilor prezenți în ședință (7 voturi „pro”), comisia se pronunță pentru examinarea și aprobarea proiectului de lege în plenul Parlamentului în prima lectură.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc, doamnă Onofrei.

În lipsa întrebărilor, rog să luați loc.

Supun votului în prima lectură proiectul nr. 283 din 14.10.2021.

Rog să inițiem procedura de vot.

Cu 52 de voturi „pentru”, proiectul nr. 283 a fost votat în prima lectură.

Vă mulțumesc, stimați colegi.

Am epuizat agenda.

Domnule Burduja,

De procedură?

Vă rog.

Domnul Petru Burduja:

Domnule Președinte al ședinței,

Noi nu am epuizat agenda, pentru că avem întrebări – Ora Guvernului.

Domnul Mihail Popșoi:

Agenda legislativă. Întrebări la Guvern puteți să le adresați, cu siguranță.

Domnul Petru Burduja:

Da, deci eu am o solicitare către Ministerul Finanțelor, domnului ministru Budianschi.

Atât în cadrul dezbaterilor pe platforma comisiei a bugetului în prima și a doua lectură, atât în ședința de plen, am solicitat să ne prezinte o informație, care este suma cheltuielilor suplinite pentru întreținerea celor 13 ministere față de cele 9 ministere care au fost anterior. Am avut promisiunea că va fi prezentată această informație, însă, până în prezent, așa și nu am primit-o.

Rog domnul ministru să ia act de această solicitare și să prezinte acest răspuns.

Mulțumesc.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă mulțumesc.

Dacă mai sunt întrebări?

Domnule Odnostalco,

Vă rog.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Господин председательствующий, вопрос Министерству здравоохранения Республики Молдова. Пожалуйста, прошу предоставить в письменной и устной форме, сразу это отмечу, какое количество и каких вакцин было завезено на территорию Республики Молдова с начала кампании вакцинации. Это у нас 2 марта – если я не ошибаюсь – 2020 года. И с каким сроком годности были эти вакцины, а также указать остаточное количество каждой партии этих вакцин.

Одновременно с этим прошу, пожалуйста, указать источник поступления этих вакцин: это закупка, это донация либо другой метод?

Спасибо.

Domnul Mihail Popșoi:

În lipsa altor întrebări, declar ședința închisă.

Vă mulțumesc.

Ședința s-a încheiat la ora 17.33.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Direcția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.

Vot pentru aprobarea proiectului ordinii de zi

11:18:11

FRACȚIUNEA	PAS	BCS	ȘOR
PENTRU	50	3	0
IMPOTRIVA	0	1	0
NU A VOTAT	0	2	3

PENTRU: 50
 IMPOTRIVA: 1
 NU A VOTAT: 3
 Total: 51 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

☒ POPȘOI M.	☒ JOANI M.	☒ SANDULAC Ș.	☒ SAVINOVIC M.
☒ DOȘERU I.	☒ DRUȚĂ R.	☒ SAJOK O.	☒ SOMARU V.
☒ STĂVĂNIC O.	☒ GRĂȘORARU S.	☒ PĂLĂRIUȘ C.	☒ PRUNZE B.
☒ NANTOI C.	☒ GROCK L.	☒ SAZIMU V.	☒ VILĂ A.
☒ LAȘCARUCI S.	☒ CALINCI A.	☒ POȘCA V.	☒ VISTOR M.
☒ SPINU Ș.	☒ JACOT Ș.	☒ CUCUR M.	☒ DANCULE I.
☒ CHIRIAC I.	☒ GATRANU E.	☒ VĂLĂDĂȘCU L.	☒ DRĂG I.
☒ VOUGH L.	☒ MOROZINA M.	☒ POPCIU B.	☒ ALAIM B.
☒ GHERGAR D.	☒ CARP L.	☒ NICOLAESCU-DIMOFREI L.	☒ COLOCARIE.
☒ CHEFTONAR A.	☒ CHEREȘA M.	☒ PĂRĂȘCU M.	☒ POPA S.
☒ GHEDRIGHEȘI Ș.	☒ GIBANU I.	☒ STANCU S.	☒ STANU V.
☒ PĂȘATI I.	☒ MARCOȘ B.	☒ RAOȘ A.	☒ STRĂTUȘ O.
☒ MÎNTEANU-POJOGĂ L.	☒ NABICI I.	☒ OCLINDĂ A.	☒ CĂRĂȚU O.
☒ NOVAC L.			

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

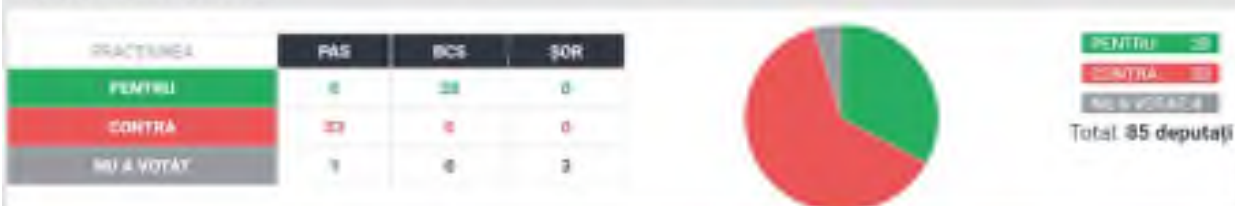
☒ TATARU Ș.	☒ BÎRSAL I.	☒ DIMARU E.	☐ DIMARINCU Ș.
☐ CINEȘCHI T.	☐ FLEPETCĂ A.		

Fracțiunea parlamentară a Partidului Politic "ȘOR"

☐ FOTESCUI Ș.	☐ APOSTOLOVA R.

**Moțiune simplă asupra politicilor Ministerului Justiției în domeniul justiției,
Subminarea principiilor statului de drept și subordonarea justiției
nr. 285 din 14.10.2021**

13:50:56

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

☐ POPOIE M.	☐ ADAM M.	☐ BANCIAC E.	☐ DEVIDORO N.
☐ IURCU D.	☐ COȘERU L.	☐ DRUȚĂ M.	☐ SAURU D.
☐ ȘOȘANU V.	☐ GRĂDINARIU V.	☐ FRUNZE P.	☐ NANTOI O.
☐ ȘOȘU L.	☐ CĂȘACU V.	☐ MIJA A.	☐ LAURĂNEȘU E.
☐ CALINCI A.	☐ RUPȘA V.	☐ NISTOR M.	☐ SPREI V.
☐ JACOT V.	☐ CUIȘTEI M.	☐ SĂCĂLEȘU I.	☐ FEMBAI I.
☐ CAPELAI E.	☐ FĂȚĂNEȘ A.	☐ SPIN I.	☐ VOLTE L.
☐ MIRONCIUVA M.	☐ FERONIN O.	☐ ALBĂȘA D.	☐ ȘERBAN O.
☐ CĂPĂL L.	☐ NICOLĂESCU-ONOPRO L.	☐ DEJOCARI E.	☐ CHEPTONAR A.
☐ GORTĂRE.	☐ FĂROU M.	☐ POPA E.	☐ KHEZROCHEED O.
☐ ȘOȘU L.	☐ ICHIM B.	☐ NISIC V.	☐ PĂȘĂȚ L.
☐ MĂRDOCI B.	☐ RĂDOI A.	☐ KIRIACI B.	☐ SINGHEVIO E.
☐ Munteanu-Pojoșă A.	☐ BABIU I.	☐ PALURĂ A.	☐ GANȚIU B.
☐ NOVAC L.	☐ TRUSCĂ A.		

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

☐ ȘIHODOLSCHI A.	☐ BOLEA VR.	☐ TEȘARU C.	☐ EȘCĂȘ C.
☐ BODNARONCI E.	☐ ȘIONAȘ B.	☐ KODUȘ I.	☐ ȘERBĂNOV E.
☐ TRUDU M.	☐ CĂPĂȚINĂ G.	☐ ȘIBUVA I.	☐ ȘARVAN B.
☐ MUDUC V.	☐ RIGAI V.	☐ OLIVĂȘ A.	☐ MĂCĂRĂȘ I.
☐ TRIDCĂ E.	☐ BURDUJA P.	☐ MURĂȘAN B.	☐ RIMONTALIU V.
☐ ȘAROVANNAȘ A.	☐ CĂȘĂCĂȘ V.	☐ TUNCIȘIU I.	☐ FELIȚCĂȘ A.
☐ RĂLEȘCĂȘ A.	☐ NOVAC O.	☐ UȘOVANCI.	☐ MELACIȘ A.

Fracțiunea parlamentară a Partidului Politic "ȘOR"

☐ TAUBER M.	☐ ILANDU D.	☐ FETIȘCĂȘ V.

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.69/2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative (art.VI1, VI2)

nr. 280 din 14.10.2021

lectura I

15:49:56

Lege organică

Fracțiunea	PAS	BCE	SOR
PENTRU	33	0	0
CONTRA	0	36	7
NU A VOTAT	0	0	0

PENTRU 33
 CONTRA 36
 NU A VOTAT 7
 Total: 77 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

☒ POPSC M.	☒ ADAM B.	☒ BANDALAC E.	☒ DAVIDOVICI B.
☒ BURCU D.	☒ COȘERU I.	☒ DRUȚĂ M.	☒ GĂLIN G.
☒ DOMĂRÎȚ V.	☒ STAMATE G.	☒ GRĂMBĂȘU V.	☒ HULĂBUC V.
☒ FRUNZE P.	☒ NANTOIO	☒ LAZĂR V.	☒ IULIA A.
☒ LAZĂRIONCI G.	☒ CALINEA A.	☒ MIHA V.	☒ NIȘCĂ M.
☒ SPIRU V.	☒ SACOT V.	☒ TRILIBA A.	☒ TRONIE M.
☒ BĂSCĂLU I.	☒ CHIRIAC I.	☒ SATSAR E.	☒ CĂTĂNEA A.
☒ SPIC I.	☒ VOLON I.	☒ VORONOVIA M.	☒ VERBUȘ S.
☒ KLABA D.	☒ SHEKMAN D.	☒ ZARF L.	☒ NICOLAESCU-ORONEL L.
☒ COJOCARI E.	☒ CHEPTONAR A.	☒ CONȚĂ N.	☒ PĂSCU K.
☒ POPA E.	☒ ACHEROȘCHEȘ E.	☒ GROSU L.	☒ CHIM G.
☒ MĂNIC V.	☒ PĂȘAT I.	☒ MARCOȘ E.	☒ SACU A.
☒ IETIȘTEȘ D.	☒ SINCHEVICI E.	☒ MONTEANU-POJOGA A.	☒ SĂBĂU L.
☒ GĂLINESA A.	☒ CĂNĂȚĂ G.	☒ NOVAC I.	

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

☒ STANCU C.	☒ BODNARENCO E.	☒ MIRONCI E.	☒ RUSOL R.
☒ CĂRĂȚINĂ S.	☒ EBONI I.	☒ CĂRMĂN D.	☒ RUDCĂ V.
☒ HOȘU K.	☒ GĂLINESA A.	☒ BRICOȘARI I.	☒ BURDUJ F.
☒ HUDREAN R.	☒ COROȘTELEȘ K.	☒ DAROVANIKI A.	☒ GĂGĂCĂ P.
☒ CUREȘOȘ T.	☒ FILIPETCĂ A.	☒ NĂLEȘANU S.	☒ BELENOVA E.

Fracțiunea parlamentară a Partidului Politic "SOR"

☒ TAUBER M.	☒ ULIANOV D.
---	--

Proiectul de lege pentru ratificarea Amendamentului nr.3 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului "Livada Moldovei"

16:13:13

nr. 284 din 14.10.2021

lectura I

Lege organică

FRACTIUNEA	PAS	DCS	SDR
PENTRU	62	19	2
CONTRA	0	0	0
NU A VOTAT	0	0	0

PENTRU: 73

CONTRA: 0

NU A VOTAT: 0

Total: 73 deputati

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

☒ POPCĂ M.	☒ ADAM N.	☒ BANDELAȘ E.	☒ DIMBOVICĂ N.
☒ BÎRCU D.	☒ COȘERU I.	☒ BRUȘ M.	☒ GĂLBEȘ C.
☒ DOMBARIU V.	☒ STAMATE O.	☒ NĂLĂMIȘ V.	☒ FRUNZĂ P.
☒ MANTOȘ O.	☒ CAZACIȘ V.	☒ BILĂ A.	☒ LAZĂRESCU S.
☒ CALINCI A.	☒ BOȘCA V.	☒ NICOLAE M.	☒ SPÎNĂRU I.
☒ JACȘI V.	☒ TRUȘCĂ A.	☒ CUPȘCĂ M.	☒ ȘTEFĂLUȚI I.
☒ CHIRBAC L.	☒ GĂTEȘCĂ E.	☒ CĂȚĂREȘ A.	☒ ȘTEFĂ I.
☒ VOLOȘI L.	☒ MOROZOVĂ M.	☒ FERREAN D.	☒ ALBINA D.
☒ CHERMAN O.	☒ CÂȘI L.	☒ NICOLAEȘCU-ONCULEȘ L.	☒ OȘCOCARI E.
☒ DOȘTA M.	☒ PÂNCU M.	☒ POPA B.	☒ MIRONIȘTEȘCU D.
☒ GROSU L.	☒ ICHIM O.	☒ MARIȘ V.	☒ PĂȘCĂ I.
☒ RĂCU A.	☒ ISTRĂȚI D.	☒ SIMCHEVICI E.	☒ MURTESCU-POJOGĂ A.
☒ BĂCĂLI I.	☒ OLOJNĂ A.	☒ CĂRĂȚU O.	☒ NOVĂC L.

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

☒ STURCĂ O.	☒ KOJCAL I.	☒ SMIRNOV S.	☒ IONCU N.
☒ CĂNĂȚEȘĂ C.	☒ ȘIBOVA I.	☒ CĂRABAN O.	☒ MURĂȘ V.
☒ MICAȘ V.	☒ TÎRDEA B.	☒ BUREȘCU P.	☒ MURTESCU N.
☒ BĂDOVĂNĂM A.	☒ CUNEȚCHI T.	☒ FILIPUȚĂȘ A.	☒ ȘTEFĂNUȚĂ A.
☒ NOVĂC D.	☒ LĂDOVAN L.	☒ BILĂCĂȘA E.	

Fracțiunea parlamentară a Partidului Politic "SOR"

☒ TAUBER M.	☒ ULĂȘCĂ O.

Proiectul de lege pentru ratificarea Amendamentului nr.3 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului "Livada Moldovei"

16:14:12

nr. 284 din 14.10.2021

lectura II

Lege organică

FRACȚIUNEA	PAS	BCE	ȘOR
PENTRU	54	18	2
CONTRA	0	0	0
NU A VOTAT	0	0	0

Total: 74 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

VOTUL POPCĂ M.	VOTUL ADAM R.	VOTUL SANDALAC E.	VOTUL DAVIDOVICI R.
VOTUL IURCU D.	VOTUL COCERU I.	VOTUL DRITA M.	VOTUL SALES R.
VOTUL NEMARU R.	VOTUL STAMATE O.	VOTUL MĂLĂRUT V.	VOTUL TRUCU P.
VOTUL NASTO G.	VOTUL CAZNOV V.	VOTUL BUIA A.	VOTUL LAURILENCO S.
VOTUL CALINCI A.	VOTUL ROSCU N.	VOTUL NISTOR SA.	VOTUL SPÎRU V.
VOTUL JACOBI V.	VOTUL TRUBOI A.	VOTUL COJNEA M.	VOTUL DADĂCĂU I.
VOTUL CHRĂC I.	VOTUL OATRAWI E.	VOTUL CISTANCI A.	VOTUL SPIC I.
VOTUL VOLODI L.	VOTUL MROZOVIA M.	VOTUL FERESTI V.	VOTUL ALBINA D.
VOTUL OHEANU D.	VOTUL CARP L.	VOTUL NICOLAESCU IONEL P. L.	VOTUL OLSOIANI F.
VOTUL CHEPTONAR A.	VOTUL GONTA M.	VOTUL TÂMBULEA M.	VOTUL POPA R.
VOTUL AGHEZIGHETSI D.	VOTUL GROSU L.	VOTUL ICHIM G.	VOTUL BANIC V.
VOTUL HĂȘAT I.	VOTUL MĂRȘOȘ R.	VOTUL SACU A.	VOTUL ISTRĂCI S.
VOTUL BINCHEVO E.	VOTUL MONTENAU-PEJOGĂ A.	VOTUL SĂRBU I.	VOTUL OGUNDA A.
VOTUL CARAYI O.	VOTUL NOVAC I.		

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

VOTUL STABE C.	VOTUL ROKAN I.	VOTUL RUSCU R.	VOTUL CĂRĂCĂU S.
VOTUL SIBOV I.	VOTUL CARIMAN D.	VOTUL RUDIC N.	VOTUL NIȘAI V.
VOTUL TITICA B.	VOTUL BURDUJA P.	VOTUL RUDICAC B.	VOTUL DĂRVOANĂ A.
VOTUL SĂCĂȘI F.	VOTUL PILPETCĂU A.	VOTUL MĂLĂRĂU A.	VOTUL NOVAC S.
VOTUL LOZOVAN I.	VOTUL BELEACOVA E.		

Fracțiunea parlamentară a Partidului Politic "ȘOR"

VOTUL TALBER M.	VOTUL ULAROV D.

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă (art.2, 3, 4, 5, ș.a.)
nr. 286 din 18.10.2021 lectura I
Lege organică

16:36:59

REACȚIUNEA	PAS	BCS	ȘOR
PENTRU	55	0	0
CONTRA	0	0	0
NU A VOTAT	0	11	0

PENTRU: 55
CONTRA: 0
NU A VOTAT: 11
Total: 66 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU POPȘOI M.	PENTRU ADAM M.	PENTRU BARDULAC E.	PENTRU DAVIDOVICI R.
PENTRU BIRCU D.	PENTRU COȘERU I.	PENTRU BRUȘĂ M.	PENTRU GĂLIN D.
PENTRU DOMARU V.	PENTRU STAMATE O.	PENTRU BRĂBINARIU M.	PENTRU PASLARIU V.
PENTRU FRUZE R.	PENTRU MANTOI O.	PENTRU CAZDOU M.	PENTRU VELĂ A.
PENTRU LAZĂRESCU S.	PENTRU CALINCI A.	PENTRU POȘCA V.	PENTRU NIȘTOE M.
PENTRU SPÎRU V.	PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBĂ A.	PENTRU LUȘIN M.
PENTRU DASCĂLUȘI	PENTRU CHIRIAC J.	PENTRU GATRAWI E.	PENTRU CĂPÂNOA A.
PENTRU SPAC I.	PENTRU MOLOH L.	PENTRU MOROZDINA M.	PENTRU PÎRȘCĂ D.
PENTRU ALĂBĂ D.	PENTRU GHERĂȘAN D.	PENTRU LAȘCĂ L.	PENTRU NICOLĂȘCĂ ȘTEFĂNIA L.
PENTRU COJOCARI E.	PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONTA M.	PENTRU PĂRĂȘ M.
PENTRU POPA E.	PENTRU ACHERONCHESCU G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM O.
PENTRU MĂRICE V.	PENTRU PĂȘAT L.	PENTRU MARCOCIO E.	PENTRU RĂDUȘ A.
PENTRU ISTRAȘTI D.	PENTRU BRICHEVICIO E.	PENTRU MĂRTEȘANU PELEȘA S.	PENTRU SĂBĂU L.
PENTRU DOLENEA A.	PENTRU CĂNAȘU O.	PENTRU NOVAC L.	

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

NU A VOTAT RUDOL N.	NU A VOTAT CĂPĂȚINĂ S.	NU A VOTAT ȘIRVĂ I.	NU A VOTAT CARANCIU D.
NU A VOTAT RUDUC N.	NU A VOTAT NICĂ V.	NU A VOTAT BURDUJA R.	NU A VOTAT MURĂȘCĂ R.
NU A VOTAT NOVAC O.	NU A VOTAT LICOVAN I.	NU A VOTAT BELĂNOAIA S.	

Fracțiunea parlamentară a Partidului Politic "ȘOR"

PENTRU TĂLUȘCĂ M.	PENTRU ILIUC V. E.
--------------------------	---------------------------

**Proiectul de lege privind modificarea Regulamentului Parlamentului, adoptat prin
Legea nr.797/1996 (art.891)
nr. 263 din 01.10.2021
Lege organică**

lectura I

16:40:55

REACȚIUNEA	PAS	BCS	ȘOR
PENTRU	50	14	1
CONTRA	0	1	0
NU A VOTAT	0	0	0

PENTRU: 50
CONTRA: 1
NU A VOTAT: 0
Total: 70 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU POPȘOI M.	CONTRA ADAM B.	CONTRA SANDULAC E.	CONTRA DAVIDOVICI N.
PENTRU SIBICI D.	CONTRA COȘERU F.	PENTRU GRIȘĂ M.	PENTRU SALIN B.
PENTRU DOMARU V.	PENTRU ȘIMBARI O.	PENTRU BRĂBÎNARI M.	PENTRU PRUNCE P.
PENTRU BARTIS O.	CONTRA CĂZACU K.	PENTRU MELĂ A.	PENTRU LAZARENCOU E.
CONTRA CALINCI A.	CONTRA IROȘCA V.	CONTRA NISTOR M.	CONTRA SPREU V.
PENTRU JACOT V.	CONTRA TRUȘCA K.	PENTRU VOȘNIB M.	CONTRA SĂNĂCĂU I.
PENTRU CHIRIAC I.	PENTRU OATRAȘI E.	PENTRU CĂTĂNOAIA.	PENTRU SPAC I.
PENTRU MOLOH L.	PENTRU MOROCOSVA M.	PENTRU PESCUN D.	PENTRU ALAȘA D.
PENTRU DHERMAN E.	PENTRU VARP I.	PENTRU NIRELAENCO-INDREȘ L.	PENTRU COJANCI E.
PENTRU CHESTONAR A.	PENTRU GONTA M.	PENTRU PĂRTEU M.	PENTRU POPA B.
PENTRU AĞHEORGHIEȘI O.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIN D.	PENTRU MAREȘ K.
CONTRA PĂȘAT I.	CONTRA MARGOD B.	CONTRA RĂDUȘ A.	CONTRA PETȘAȘI D.
PENTRU SIMCHENCO E.	PENTRU Munteanu-PILINGA A.	PENTRU OLINĂ A.	PENTRU CANĂȚIU D.
PENTRU NOVAC L.			

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

PENTRU GĂRȘOV E.	PENTRU RUSOL H.	PENTRU CAPATINĂ E.	PENTRU EȘCOȘ I.
CONTRA MĂRȘUC V.	CONTRA PIGAȘ V.	PENTRU BURDOJA F.	CONTRA DĂȘOVANȘAIA E.
PENTRU GĂCĂLUZ F.	PENTRU CUMPIȘIRI F.	PENTRU NĂLEȘANU A.	CONTRA NOVAC Ș.
PENTRU LOZOVAN I.	CONTRA BELEACOVA E.	CONTRA DREȘCANU E.	

Fracțiunea parlamentară a Partidului Politic "ȘOR"

PENTRU TAUBER M.	PENTRU ELĂȘCOV D.

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1260/2002 cu privire la avocatură
(art.10, 20, 21)
nr. 245 din 17.09.2021
lectura I
Lege organică

16:53:36

REACTIUNEA	PAS	BCS	ŞOR
PENTRU	52	0	0
CONTRA	0	0	0
NU A VOTAT	0	18	2

PENTRU: 52
CONTRA: 0
NU A VOTAT: 18
Total: 73 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

☒ POPȘDI M	☒ ADAM M	☒ SANDULAC E	☒ DAVIDOVICI N
☒ HIRCU D	☒ COȘERU I	☒ DRUȘĂ M	☒ SALIN B
☒ SOMARU V	☒ STANĂȘTE O	☒ PRĂLARIUC R	☒ PRUNCEA P
☒ KAMTIC O	☒ CAZACU K	☒ MĂLĂ A	☒ LAZARENCOU E
☒ CALINCI A	☒ ROȘCA V	☒ NIȘTIR M	☒ SPINĂ V
☒ JACOT V	☒ TRUȘCA A	☒ CUSMIR M	☒ GASCĂRU I
☒ CHIRAC I	☒ GATRARI E	☒ CĂȘINCU A	☒ SPAC I
☒ UDOUK C	☒ MOȘCOȘNA M	☒ ALĂIBĂ Ș	☒ ȘNEKMAN Ș
☒ CARP L	☒ MIDOLAEȘCU ȘMOPREI L	☒ COJOCARI E	☒ CHEPTENAR A
☒ GOŢŢA M	☒ FĂRCE M	☒ POPA B	☒ AGHEORGHESCU S
☒ ȘROBU L	☒ ICHIR Ș	☒ SAȘC V	☒ PĂȘĂŢI I
☒ MARCOȘ Ș	☒ RĂCU A	☒ PETRĂŢI Ș	☒ ȘNEKMAN Ș
☒ MINTEMU-POLIȘCA A	☒ BĂNCU I	☒ OLINDĂ A	☒ CANĂŢU O
☒ NOVIC L			

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comunistilor și Socialiștilor

☒ KOKSAL I	☒ ȘERNOV E	☒ RUDOL N	☒ CĂPĂŢUȘ E
☒ ȘIBIVA I	☒ MĂȘUC V	☒ NICAI V	☒ GROSĂNI Ș
☒ TÎRDEȘ B	☒ ȘERBUJA R	☒ ȘEROSTALCO V	☒ IMBROVANAIA A
☒ GĂGĂLIȘ F	☒ CUMETCHI T	☒ ȘĂLEANU A	☒ NOVIC O
☒ LAȘTIVAN I	☒ ȘELEȘIȘVA Ș		

Fracțiunea parlamentară a Partidului Politic "ȘOR"

☒ TAȘNER M	☒ ILANDU Ș
--	--

Proiectul de lege pentru modificarea articolului 18 din Legea nr.80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr. 293 din 19.10.2021
lectura I
Lege organică

17:06:56

REACȚIUNEA	PAS	BCS	ȘOR
PENTRU	52	0	0
CONTRA	0	3	0
NU A VOTAT	0	10	2

PENTRU: 52
CONTRA: 3
NU A VOTAT: 12
Total: 72 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

☒ POPȘI M	☒ ADAM M	☒ SANDULAC E	☒ DAVIDOVICI N
☒ BOROȘ D	☒ COȘERU I	☒ BRUȘ E M	☒ SALIN B
☒ SOMARU V	☒ STANĂȘTE O	☒ CRĂDINARU R	☒ PRĂLARIU N
☒ FRUNZE P	☒ NANTOI O	☒ MILA A	☒ LAZARENCOU E
☒ CALINCHI A	☒ ROȘCA V	☒ NIȘTEA M	☒ SPINU V
☒ JACOT V	☒ TRUȘCA A	☒ CUSMIR M	☒ GASCĂRU I
☒ CHRĂC I	☒ GATRAȘ E	☒ CĂȘINCU L	☒ SPAC I
☒ UOLUH C	☒ MOȘCOȘNA M	☒ ALAIBA D	☒ ȘHEȘMANU G
☒ CARP L	☒ MIDOLAEȘCU-ȘMOPREI L	☒ VLĂDȘANU E	☒ ȘTEPTEȘANU A
☒ GOŢA M	☒ FĂRCE M	☒ POPA B	☒ ACHIROȘIEȘCU S
☒ GROSU L	☒ ICHIR G	☒ SAȘCU V	☒ NĂGĂŢ I
☒ MARCOȘ D	☒ RĂCU A	☒ NIȘTEA Ș	☒ ȘTEFĂNĂȘCU E
☒ MINTEMĂ-POURICA A	☒ BĂNCU I	☒ OLINDĂ A	☒ CANĂȚU O
☒ BOVIC L			

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comunistilor și Socialiștilor

☒ KOKSAL I	☒ BUSOL N	☒ CAPĂȚINĂ E	☒ MUDUC V
☒ MIHAI V	☒ TRIGEA B	☒ SAMOVANCIU A	☒ GÂMBĂȘANU T
☒ RĂLEANU A	☒ NOVAC G	☒ BRINOV E	☒ ȘTEFĂNĂȘCU I
☒ GRECEANU Z	☒ BURDUJAN P	☒ GĂDALUȘ C	☒ LOZOMANU I
☒ NISĂCĂȘA E			

Fracțiunea parlamentară a Partidului Politic "ȘOR"

☒ TAUREȘ M	☒ ILANDU Ș

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor; Codul fiscal nr.1163/1997 - art.96)
nr. 255 din 27.09.2021   **lectura II**
Lege organică

17:09:42

FRACTIUNEA	PAS	BCE	ȘOR
FENTRU	62	15	0
CONTRA	6	1	0
NU A VOTAT	6	2	1

FENTRU: 62
CONTRA: 6
NU A VOTAT: 3
Total: 71 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

FENTRU POPȘOI M.	FENTRU ȘOAN M.	FENTRU SANDALAC Ș.	FENTRU DAVIDOVIȘ R.
FENTRU LITCU Ș.	FENTRU COȘERU L.	FENTRU DRUȘĂ M.	FENTRU SALIN Ș.
FENTRU DOMARU V.	FENTRU STAMATE D.	FENTRU CRĂCIUNARU V.	FENTRU PROLKRUC V.
FENTRU PRUKCE P.	FENTRU NAKTOI O.	FENTRU CAZNOU Y.	FENTRU MIJA K.
FENTRU LUZĂRINCU Ș.	FENTRU CALINCU A.	FENTRU PÎNCE S.	FENTRU NIȘTOR M.
FENTRU SPÎRU V.	FENTRU JACȘI Ș.	FENTRU TRINCU A.	FENTRU CUSNĂ M.
FENTRU ȘNECĂȘI I.	FENTRU CHERIAC I.	FENTRU CATRARI Ș.	FENTRU CĂLĂNĂA.
FENTRU SPRIȘ I.	FENTRU VOLOV L.	FENTRU HOROZONA M.	FENTRU KLJBA Ș.
FENTRU ȘNEȘKAN D.	FENTRU CUPȘI L.	FENTRU NICOLĂȘCOI-DROBNEI L.	FENTRU COJOCARI E.
FENTRU CHEPTONAR A.	FENTRU GOȘTA M.	FENTRU RĂNȘI M.	FENTRU POPA Ș.
FENTRU MOHEDRINȘCO Ș.	FENTRU DRICU Ș.	FENTRU XIȘIN D.	FENTRU MAMUȘ V.
FENTRU PĂȘAT I.	FENTRU BĂRDOSI B.	FENTRU RĂCU Ș.	FENTRU ȘITȘATI Ș.
FENTRU MUNTĂȘI-POJOGA A.	FENTRU BĂBICI I.	FENTRU CĂRȘTEȘU Ș.	FENTRU RONSIC L.

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comunistilor și Socialiștilor

FENTRU KOKȘIȘ I.	FENTRU ȘNEȘCOI E.	FENTRU RUSOL N.	FENTRU CĂNȚINA Ș.
FENTRU TIBONCU Ș.	FENTRU MUDIC V.	FENTRU RĂȘI V.	FENTRU ȚIRIȘA Ș.
FENTRU ȘURDUJA P.	FENTRU ODONOSTALCOI V.	FENTRU SĂRBUȘANȘI A.	FENTRU GAGAIȘ P.
FENTRU CUNETȘI Y.	FENTRU RĂLEȘANU A.	FENTRU NOVAC Ș.	FENTRU LIȘCOVAR I.
FENTRU BELĂCĂNĂ Ș.	CONTRA ȘNEȘCĂȘI Z.		

Fracțiunea parlamentară a Partidului Politic "ȘOR"

- CONTRA** TAUBER Ș.

Proiectul de lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 (art.32, 36, 37, ș.a.) nr. 283 din 14.10.2021
lectura I
Lege organică

17:30:47

REACȚIUNEA	PAS	BCS	ȘOR
PENTRU	52	0	0
CONTRA	0	3	0
NU A VOTAT	0	1	2

PENTRU: 52
CONTRA: 3
NU A VOTAT: 3
Total: 58 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

☒ POPȘOI M.	☒ ADAM M.	☒ SANDULAC E.	☒ SIRGU Z.
☒ COȘERU I.	☒ DRUȚĂ M.	☒ SALIU D.	☒ DIMARU V.
☒ STAMATE D.	☒ CRĂȘOMIRU V.	☒ PRĂSARIUC V.	☒ PRUNCEA P.
☒ KANTO O.	☒ CĂZACU K.	☒ MIJĂ A.	☒ LAZARENCOU E.
☒ CALINCHI A.	☒ ROȘCA V.	☒ NIȘTOR M.	☒ ȘPÎRI V.
☒ JACOT V.	☒ TRUBCA K.	☒ VOJNIB M.	☒ GASCĂRĂ I.
☒ CHIRIAC I.	☒ OATRAȘI E.	☒ CĂTĂNOA A.	☒ SPAC I.
☒ WOLOH C.	☒ MOROȘOIVA M.	☒ ALĂBUȘ D.	☒ ȘHOȘTEANU D.
☒ CARP L.	☒ NICOLAESCU-DIMOFREI L.	☒ COJOCARU E.	☒ CHEPTENAR A.
☒ GONTA M.	☒ FANCU M.	☒ POPA B.	☒ AGHEOROHEDU S.
☒ GROSU L.	☒ ICHIM O.	☒ MARC E.	☒ PĂȘATI J.
☒ MARCOȘI D.	☒ RĂDU A.	☒ ISTRĂTI O.	☒ ȘOCHINĂ I S.
☒ Munteanu-Poljoca A.	☒ BABICI I.	☒ ODINĂR A.	☒ CĂMĂȘOI O.

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

☒ DIMIRKOV E.	☒ LOZOVAN I.	☒ BELSĂCOVA E.	☒ RUSOL N.

Fracțiunea parlamentară a Partidului Politic "ȘOR"

☒ TAUBER M.	☒ ULANOV O.